

POMARKKU

Inventointi 1966 M. Huurre

Topografinen katsaus
Yleiskatsaus muinaislöytöihin
Kiinteiden muinaisjäännösten luettelo
Yleiskartta 1:100000
Paikannimihakemisto
Kiinteiden muinaisjäännösten hakemisto
Esihistorialliset esinelöydöt
Paikallistamattomia löytöjä
Peruskartta 1144 01 kohteet 37-38

1144 02 kohteet 2-   kartta 1:10000 A
          kohteet 4   kartta 1:10000 B
          kohteet 5-9   kartta 1:10000 C
          kohteet 10-16 kartta 1:10000 D
1144 03 kohteet 1-3   kartta 1:10000 C
1144 04 kohteet 5   ~~kartta 1:10000 A~~
          kohteet 6-11   kartta 1:10000 B
          kohteet 31-35

1144 05 kohteet 1-17   kartta 1:10000 A
          kohteet 18-20   kartta 1:10000 B
          kohteet 21-26   kartta 1:10000 C
          kohteet 27-33   kartta 1:10000 D

1144 06 kohteet 1   kartta 1:10000 A
          kohteet 2-17   kartta 1:10000 C

1144 07 kohteet 20-22

1144 08 kohteet 1-2   kartta 1:10000 A
          kohteet 3-6   kartta 1:10000 B
          kohteet 12-18   kartta 1:10000 D

1144 09 kohteet 1-5   kartta 1:10000 A

POMARKKU

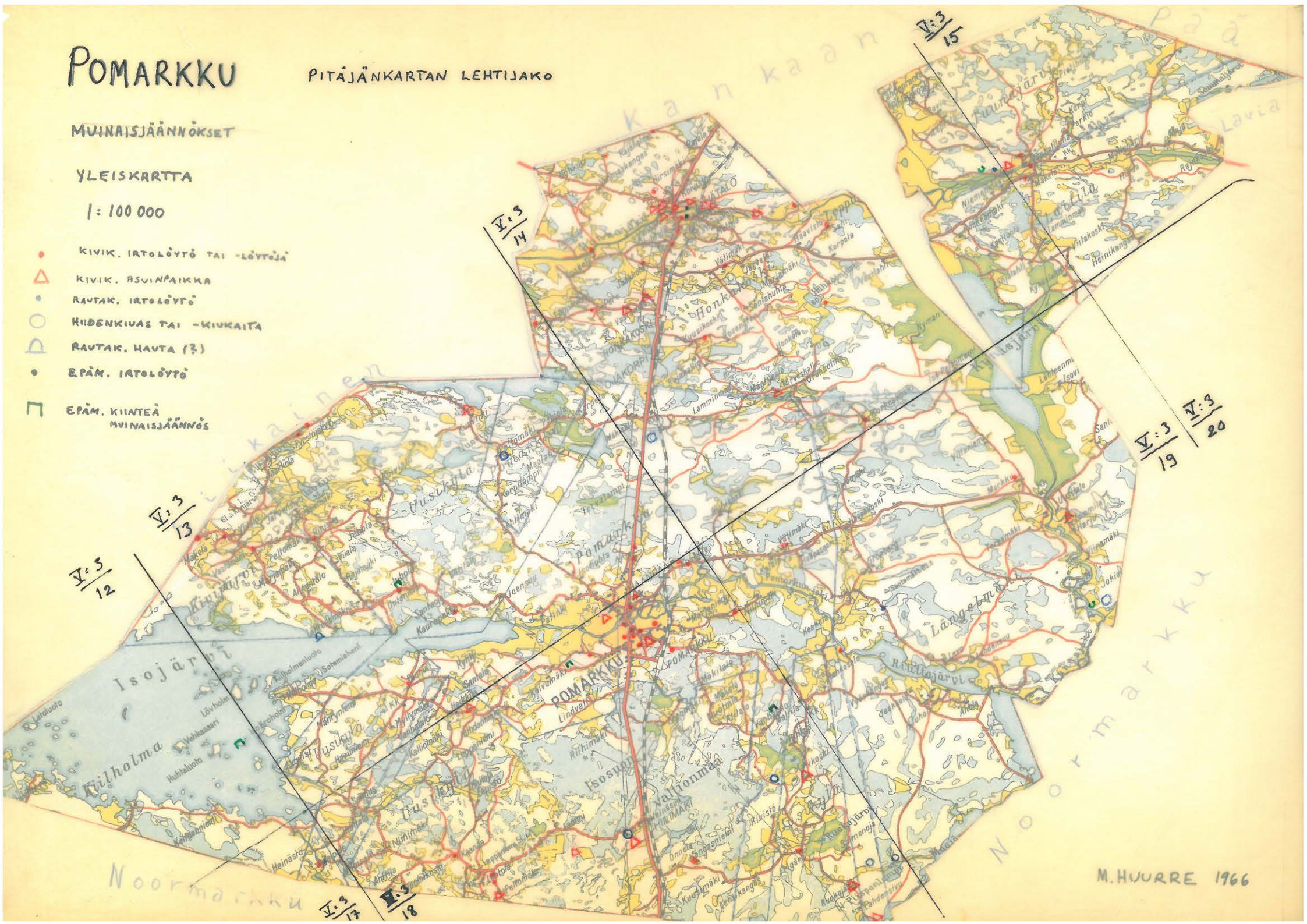
PITÄJÄNKARTAN LEHTIJAKO

MUINAISJÄÄNNÖKSET

YLEISKARTTA

1:100 000

- KIVIK. IRTOLÖYTÖ TAI -LÖYTOJÄ
- △ KIVIK. ASUNPAIKKA
- RAUTAK. IRTOLÖYTÖ
- HIDDENKIVAS TAI -KIUKAITA
- △ RAUTAK. HAUTA (?)
- EPÄM. IRTOLÖYTÖ
- EPÄM. KIINTEÄ MUINAISJÄÄNNÖS

Lat. 9/1 - 68

POMARKKUN KIIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET

M. Huurteen inventointi 1966

A. Topografinen katsaus

Pomarkku sijaitsee Turun ja Porin läänissä, Ulvilan kihlakunnassa ja muodostaa Noormarkun ja Ahlaisten kanssa yhteisen nimismiespiirin. Se kuuluu TVL:n Turun ja Porin piiriin sekä Kokemäenjokilaakson Seutukaavaliittoon. Sen naapureina ovat pohjoisessa Siikainen ja Kankaanpää, idässä Lavia, etelässä Noormarkku ja lännessä Ahlainen. Pitäjän halki menee maantie Pori-Parkano sekä rautatie Pori-Haapamäki. Maanteitse on Poriin matkaa 29 km, Kankaanpäähän 26 km; rautateitse vastaavasti 33 km ja 22 km.

Pomarkun pinta-ala on 295,4 km². Sen suurin pituus, lähes itä-länsisuunnassa, on n. 34 km ja leveys n. 19 km.

Kyliä on 8: Honkakoski, Kiilholma, Kivijärvi (joskus Keskisten kylä), Laitila, Längelmäki, Pomarkku (= Kirkonkylä), Tuunajärvi ja Uusikylä. Aikaisemmin kuului Pomarkkuun myös Harhala, mutta koska se oli kokonaan Noormarkun rajojen sisällä, liitettiin se 1952 Noormarkkuun. Itäiset kylät, Laitila ja Tuunajärvi ovat vain kapean kannaksen muuhun pitäjään yhdistämät.

Pomarkussa on runsaasti vesistöjä ja niissä esiintyy bifurkatioita. Tärkein vesireitti tulee pohjoisesta, josta Karvianjoki laskee Honkakosken ja Laitilan välillä olevaan Kynäsjärveen. Aikaisemmin ainakin suurin osa sen vesistä laski ennen Kynäsjärveä länteen Honkakoskenjoen kautta (tämä haara esiintyy monella nimellä: Karvianjoki, Honkakoskenjoki, Leväsjoki, Honkajoki) Isonjärven yhteydessä olevaan Leväslampeen Siikaisten puolella. Kynäsjärven perkauksen jälkeen virtaa vesi pääasiassa sen kautta. Kynäsjärvestä lähtee etelään Kynäsjoki, joka laskee Inhottujärveen. Tästä eteenpäin on kaksi reittiä. Suurin osa vedestä kulkee Inhottujärven luoteisen haaran, Riuttajärven kautta Pomarkunjokeen, joka laskee puolestaan Isojärveen. Osa taas virtaa lounaaseen Noormarkunjokea myöten. Myös Isojärvi on bifurkatiojärvi: pohjoisesta se laskee Karvian- eli Merikarvianjokea mereen, etelästä kulkee vesireitti Salmusojan kautta Poosjärveen (joka ennen Noormarkun Torajärven kuivausta sai vettä myös Noormarkunjoesta), josta Poosjoki ja Lampinjoki eli Pohjajoki laskee Pohjanlahteen. Tämän monimutkaisen vesistösystemin lisäksi mainittakoon vielä Siikaisten rajalla oleva Valkjärvi, joka laskee Pomarkunjokeen. Lisäksi on ollut varsin paljon pieniä järviä ja lampia, joita on ahkerasti kuivattu.

Maaperä on suurelta osalta moreenisoraa. Mitään huomattavia vuoria ei ole, maasto on etupäässä kumpuilevaa mäkimaastoa. Soita on varsin paljon. Paikoin maasto on hyvin louhikkoista, täynnä suuria kivenlohkareita.

Inventoinnin aikaan ei alueelta vielä ollut saatavissa peruskarttaa, mutta kartoitus oli samanaikaisesti käynnissä ja topografit merkitsivät myös kiinteitä muinaisjäännöksiä kartoille.

1966 käytettävissä olleista kartoista mainittakoon:

Suomen taloudellinen kartta 1:100000 lehti 57 PORI 1963

Pitäjänskartta (vanha) 1:20000, lehdet V:3/12, 13, 14, 15, 17, 18,
19 ja 20

Tulevat peruskarttalehdet 1:20000 ovat: 114401-09 ja 11440111.

B. Yleiskatsaus Pomarkun muinaislöytöihin

Pomarkun esihistorian tutkimuksen voi sanoa alkaneen 1878, jolloin K. Killinen kiersi Ulvilan kihlakuntaa. Hänen kertomuksensa: "Kiinteitä muinaisjäännöksiä Ulvilan kihlakunnassa" (Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk XXXIII s. 137-151) ilmestyi 1880. Tätä "inventointia" täydensi Julius Ailio ("Lisätietoja Ulvilan kihlakunnan pohjoisosan muinaismuistoista", käsikirjoitus top. arkistossa) vuosisadan lopulla. Myöhemmin ovat arkeologit suhteellisen usein poikenneet Pomarkussa, mutta Äyräpään 1932 Honkakosken Myllytörmällä tekemän kaivauksen lisäksi ei alueella ole suoritettu varsinaisia tutkimuksia.

Paikkakunnalta on museoissa runsaasti kiviesineistöä, mikä on lähinnä keräilijä Aleksanteri Vinterin ansiota. Vuosisadan alkuvuosi-

kymmenillä hän on kerännyt tavaraa nimenomaan Satakunnan Museolle, mutta jonkin verran myös muualle. Pomarkun Kotiseutumuseo on vasta perustettu ja sijaitsee kirkon lähellä vanhassa viljamakasiinissa. Toinen museo, yksityinen, on Kiilholman talossa. Ne ovat pääasiassa kansatieteellisiä kokoelmia.

Suurin osa Pomarkun kivikautisista löydöistä on peräisin Honkakoskenjoen ja Pomarkunjoen alueilta, Nykyisten jokien varret ovatkin olleet silloin parhaimpia asuinpaikkoja. Toisaalta on raivaus- ja viljelystyö ollut savisissa jokilaaksoissa vilkkaampaa kuin muualla, joten edellytykset löytöjen päivänvaloon tulemiselle ovat olleet paremmat. Vanhemmissa löydöissä löytötiedot ovat valitettavan vaillinaiset.

Kivikautisia asuinpaikkoja tunnetaan Pomarkusta nyt 23 . Tunnetuin niistä on Honkakosken Myllytörmä (1144 09A: 2), jota Äyräpää tutki. Keramiikka sieltä on vanhempaa varhaiskampakeramiiikkaa (tyyliä I:1) ja asuinpaikan korkeus Äyräpään mukaan n. 62 m y.m.p. Samanaikaista keramiikkaa on myös Patokoskelta ja Anttilan metsästä (1144088:6 ja ^{114406C15}), joiden korkeudet topografikarttojen puuttuessa jäivät toistaiseksi tuntematta. Mikäli käytettävissä olevista kartoista voi nähdä, kohoavat vain harvat paikat pitäjän keski- ja eteläosissa yli 60 m, joten näin varhainen asutus sieltä puuttunee. Esi-keräämisen ajan asuinpaikkoja tuskin voi olla koko pitäjän alueella.

Tyypillisen kampakeramiiikan (tyylivaihe II:1) asuinpaikka on Uudenkylän Heinäsuon Hiidenmäen (1144 04:10) eteläosassa. Mäen la-

ki, missä on mm hiidenkiukaita (114404: 11), on pitäjänkartan mukaan 62 $\frac{1}{2}$ m y.m.p.; asuinpaikka on sitä huomattavasti alempana. Samanaikainen asuinpaikka on Sauvakosken rannalla Pomarkun kylän alueella Noormarkun rajalla (114404: 5). Sieltä löytyi keramiikkaa, mutta/ ⁿⁱⁱⁿ pieniä muruja, ettei niistä saa kiinnekoh-
taa; sen sijaan piikärjet antavat ajoituksen. Sauvakosken ylä-
puolella olevan suvannon korkeus on pitäjänkartan mukaan 41 m.
Tyypillisen kampakeramiikan rannaksi saadaan siten arviolta 45 m.

Vasarakirveskulttuurin löytöjä Pomarkusta on suhteellisen paljon; vasarakirveitäkin on 14 . Honkakosken Patokoskelta (114408: 6) on astian pala, joka ehkä on nuorakeramiikkaa (KM 17228). Varmoja hautalöytöjä ei ole.

Myllytörmältä tai Patokoskelta on pala tekstiilikeramiikkaa (KM 17228), joka osoittaa, että siellä on asuttu vielä varsin myöhäänkin. Mutta muitakin kivikautta myöhäisempiä muinaisjäännöksiä Pomarkusta on.

Hiidenkiukaita ja muita kiviröykkiöhautoja Pomarkusta on kaikkiaan 16 . Tämä on jo hiidenkiuasalueen laitaa: Kankaanpään ja Laviaan ne loppuvat kokonaan, tihein alue tällä seudulla on Ahlaisten Lampin ja Noormarkun Söörmarkun vyöhykkeellä. Pomarkussa ne esiintyvät yleensä yksittäisinä. Uudenkylän Hiidenmäellä 1. Hiidenmäellä (114404: 11) niitä kuitenkin mainitaan olleen 11. Valitettavasti tämä ryhmä on suureksi osaksi hävitetty ja vain kaksi varmaa kiuasta on säilynyt.

Pomarkun hiidenkiukaita ei ole tutkittu. Useimpia ovat uteliaat kaivelleet. Pomarkun kylän alueella Ruokojan varrella olevasta pienehköstä kiviröykkiöstä on löytynyt piitä, palanutta luuta ja hioinkivi (114404:32). Parista pengotusta kiukaasta löytyi inventoitaessa kvartsi-iskoksia (Längelmäki Vääräkoski 114407:20 ja Pomarkku Peltomäki 114405:19). Isonjärven rannalla Kivijärven kylässä Kerimannin niemellä olevan röykkiön luona oli maassa paljon piitä ja palanutta luuta sekä pari rautanaulaa (114402:13). Sen esihistoriallisuutta ei ennen tutkimuksia voi pitää aivan varmana.

Metalliesinelöytöjä ei Pomarkusta pronssikaudelta ole ja rautakaudeltakin niitä on vain yksi, soikea kupurasolki Längelmäen kylästä ( ), joka on ilmeisesti hajalöytö. Toinen rautakautinen esine on soikea tuluskivi Tuunajärveltä ( ).

Usein pidetään hiidenkiukaina luontaisia kivikoita, jotka sijainniltaan ja osittain ulkonäöltäänkin muistuttavat hautoja, ja ovat herättäneet aarteensijöidenkin mielenkiinnon. Myös tällaisia on otettu luetteloon mukaan, koska niistä aina joskus tulee ilmoituksia. Ajaltaan epämääräisiä kiinteitä muinaisjäännöksiä on myös otettu joukkoon.

Varsinainen inventointikertomus on laadittu sellaiseen muotoon, että peruskarttojen ilmestyttyä löytöpaikat voidaan helposti järjestää niiden lehtijaon mukaiseen järjestykseen. Tarkoitus on, että tällöin otetaan alueyksiköksi peruskartan neljännes. Kuten edellä on mainittu, on useimmat Pomarkun kiinteistä muinaisjäänöksistä merkitty peruskartoituksen yhteydessä kartoille, joten karttojen valmistuttua ne täydentävät heti kertomuksen. Tällöin vasta voidaan paikkojen koordinaatit määritellä. Samoin voidaan hakemistoihin lisätä viittaukset peruskarttoihin. Toistaiseksi paikat on järjestetty kylittäin aakkosjärjestyksessä.

Kertomukseen kuuluvat: pitäjänkartan lehtijakokartta (myöhemmin myös peruskartan lehtijako), yleiskartta muinaislöytöpaikoista, kiinteiden muinaisjäänösten luettelo, aakkosellinen paikannimi-hakemisto sekä esinehakemisto museonumeroiden perusteella. Näiden hakemistojen avulla löytynevät kaikki tarpeelliset tiedot kohtalaisen helposti.

P o m a r k u n kiinteät muinaisjäännökset

(inventointi 1966)

Peruskartta n:o

- 1144 01 D 38. Kirkkokangas
Kivikautinen asuinpaikka (?) II.
kl Uusikylä, tl Valtanen 8²⁵
koordinaatit: x = 6839 85, y = 549 83, z = 45-50
Peltoalue, asuinpaikka epävarma.
Löydöt: hiointen kappaleita (KM 4752:1, Satak.M.
5521-44) reikäkiviä.
- 1144 02 A 3. Kallioneva
Hiidenkiuas. I
kl Kiilholma, tl
koordinaatit: x = 6844 12, y = 543 55, z = 50
Merkitty peruskarttaan
Metsämäki nevojen välillä
- 1144 02 B 4. Plootuluoto
Luola (ei esihistoriallinen). I
kl Kiilholma, tl Kiilholma 1⁴⁴
koordinaatit: x = 6831 11, y = 544 20
Merkitty peruskarttaan
Luola kalliassa saaren keskellä. Paikkaan liittyy
tarinoita aarteista ja jättiläisistä.
- 1144 02 C 5. Peltomäki
Kivikautinen asuinpaikka. I
kl Uusikylä, tl Peltomäki 7²⁶
koordinaatit: x = 6840 05, y = 547 85, z = 45
Merkitty peruskarttaan
Peltoaluetta
Löydöt: reikäase, kvartsi-iskoksia (KM 17221, Satak.M.
8084)

- 1144 02 D 13. Kerimanni
 Rautakautinen hautakumpu(?) I
 kl Kivijärvi, tl Vanhatalo 1¹⁴⁶
 koordinaatit: x = 6847 25, y = 547 74, z = 35-40
 Merkitty peruskarttaan
 Kivikkoinen kumpu Isonjärven rannalla Kerimannin
 niemessä.
 Kummun päällä iso mänty.
 Löydöt: palanutta luuta, piitä, rautanauvoja
- 1144 04 A 5. Sauvakoski
 Kivikautinen asuinpaikka. I
 kl Uusikylä, tl Ruokjärvi
 koordinaatit: x = 6834 80, y = 554 80, z = 45
 Merkitty peruskarttaan
 Sauvakosken pohjoisrannalla olevalla metsikkökummulla
 ja pellolla.
 Löydöt: 2 piikärkeä, keramiikkaa, kvartssia, kouru-
 taltta (KM 13345, 17186, Satak.M. 7656)
- 1144 04 B 9. Sammallahti
 Hiidenkiuas. I
 kl Pomarkku, tl Sammallahti 12³⁰
 koordinaatit: x = 6838 68, y = 554 62, z = 62 $\frac{1}{2}$
 Metsäharjanteella maatunut kivistöykkiö, koko 8 x 15 m.
 Kaiveltu kuoppia.
- 1144 04 B 10. Hiidenmäki 1
 Kivikautinen asuinpaikka. I
 kl Uusikylä, tl Heinäsuo 8⁵²
 koordinaatit: x = 6839 30, y = 556 04, z = 50
 Merkitty peruskarttaan
 Hiidenmäen etelärinteellä, metsäisellä terassilla.
 Erittäin hyvin säilynyt alue.
 Löydöt: keramiikkaa, piitä ym. (KM 17220)

1144 04

11. Hiidenmäki 2
 Hiidenkiukaita. I
 kl Uusikylä, tl Heinäsuo 8⁵²
 koordinaatit, raunio 1: $x = 6839\ 50$, $y = 552\ 08$,
 $z = 60$
 1 ja 4 merkitty peruskarttaan.
 Hiidenmäen laella, soranottoalueen etelälaidassa.
1. Hyväkuntoinen raunio, keskellä vanha kuoppa.
 Halkaisija 10 m.
 Rauhoitustaulu
  2. Edellisen kaakkoislaidassa matala epävarma raunio
  3. Edellisestä n. $1\ \frac{1}{2}$ m etelään pieni sammaleinen raunio, 2 x 3 m.
  4. Hyväkuntoinen raunio, halkaisija 6 m.
 Rauhoitustaulu.
  5. Ed. 4 m etelään vanhan perunakuopan luona epämääräistä kivikkoa.
  6. Raunion 1 länsi- ja lounaispuolella epämääräistä kivikkoa.
  7. Rauniosta 1 n. 36 m länsiluoteeseen hiekkakuopan reunassa raunion jäännös.
  8. Ed. n. 50 m länsiluoteeseen, polun varressa epävarma raunio.

1144 04 D

31. Pispalampi
 Hiidenkiuas 1.
 kl Längelmäki, tl 1⁹⁹
 koordinaatit: $x = 6835\ 65$, $y = 555\ 90$, $z = 45-50$
 Merkitty peruskarttaan
 Ison Pispalammen pohjoisrannalla kivikkoisessa rinteessä raunio, halkaisija 4 m. Hiukan hajonnut.

- 1144 04 D 32. Ruokoja
 Hiidenkiuas. I
 kl Pomarkku, tl Ruokjärvi 5²⁰
 koordinaatit: x = 6835 83, y = 555 35, z = 45-47 $\frac{1}{2}$
 Merkitty peruskarttaan.
 Ruokojan pohjoispuolella metsäisellä kumpareella.
 Koko 3 x 4 x $\frac{1}{2}$ m. Hajoitettu.
 Löydöt: palanutta luuta, hioin (KM 13071:1-3)
- 1144 04 D 34. Ylikoski
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Uusikylä, tl Ylikoski 10²³, Kuusela
 koordinaatit: x = 6838 45, y = 555 22, z = 50
 Pihamaata ja peltoa
 Löydöt: reikäkiviä, taltta, esineiden paloja,
 hioimia ym. (KM 3033:11-15, 3171:11-12,
 3336:233-238, 17222)
- 1144 05 A 2. Herrämäki
 Kivikautinen asuinpaikka. I?
 kl Pomarkku, tl Kivelä 10⁵⁷
 koordinaatit: x = 6842 81, y = 553 94, z = 52 $\frac{1}{2}$
 Merkitty peruskarttaan
 Peltoa ja laidunta. Mahdollinen I luokkaan.
 Löydöt: keramiikkaa, kvartssia (KM 17231)
- 1144 05 A 16. Vesterinmoisio
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Pomarkku, tl Kataja
 koordinaatit: x = 6843 94, y = 553 35, z = 40
 Peltorinnettä
 Löydöt: kvartssia, taltta(?) (KM 17583, Satak.M.
 10258)

- 1144 05 A 19. Peltomäki
 Hiidenkiukaita (?) I
 kl Pomarkku, tl Peltomäki
 koordinaatit: x = 6848 24, y = 553 40, z = 70
 Kalliolla kivikkoalue, joka mahdollisesti on muodostunut kahdesta hajoitetusta hiidenkiukaasta. Kivikossa on kaksi laajaa kuoppaa.
 Löydöt: kvartssia (KM 17235)
- 1144 05 A 20. Kunvik
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Uusikylä, tl Kunvik 2³⁹
 koordinaatit: x = 6849 65, y = 553 30, z = 60
 Peltoa
 Löydöt: taltta, aseennäkö, kvartssia (KM 3033:8, 17236 Satak.M. 7613).
- 1144 05 D 27. Ala-Nissi
 Hiidenkiuas. I
 kl Pomarkku, tl Ala-Nissi 1⁴⁷
 koordinaatit: x = 6848 60, y = 556 45, z = 70
 Merkitty peruskarttaan.
 Metsäharjanteella kiviröykkiö, koko 8 x 12 m.
 Kaiveltu, päällä pieniä puita.
- 1144 05 D 28. Kirveskallio
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Honkakoski, tl Kirveskallio
 koordinaatit: x = 6846 02, y = 559 35, z = 55-60
 Peltorinnettä.
 Löydöt: kirves, talttoja ym (KM 8055:6-7, 17230, Satak.M. 9302, Hämeen M. 1204:54-56, 1487:2)

- 1144 05 D 31. Vastamaa
 Kivikautinen asuinpaikka(?). II
 kl Honkakoski, tl Vastamaa
 koordinaatit: x = 6849 50, y = 558 10, z = 60
 Peltoa
 Löydöt: talttoja (Satak.M. 8663, 8664)
- 1144 05 D 32. Törmä
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Honkakoski, tl Törmä
 koordinaatit: x = 6849 50, y = 557 56, z = 55-60
 Peltorinnettä
 Löydöt: kourutaltoa, kirves ym (KM 17229, Satak.M. 7129, 7233)
- 1144 06 C 11. Vanhatalo
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Honkakoski, tl Anttila 1⁷², Vanhatalo
 koordinaatit: x = 6850 75, y = 559 60, z = 55-60
 Peltoa. Laaja asuinpaikka, alue n. 300 m pitkä ja 100 m leveä.
 Löydöt: kirveitä, kvartsia (KM 8055:10, 17226, Satak.M. 7286)
- 1144 06 C 12. Ala-Anttila
 Kivikautinen asuinpaikka (?) II
 kl Honkakoski, tl Ala-Anttila
 koordinaatit: x = 6850 77, y = 559 76, z = 60
 Talo ilmeisesti keskellä asuinpaikkaa, jonka ala epävarma.

- 1144 06 C   13. Anttila
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Honkakoski, tl Anttila 1⁷²
 koordinaatit: x = 6850 96, y = 559 50, z = 55-60
 Laaja asuinpaikka pellolla, pituus n. 200 m.
 Löydöt: kirveitä, talttoja ym (KM 17226, Satak.M.
 7187, 7282, 7291, 8071, 8229, 8665-68,
 9277, Hämeen M. 1487:3)
- 1144 06 C   15. Anttilan metsä
 Kivikautinen asuinpaikka. I
 kl Honkakoski, tl Anttila 1⁷²
 koordinaatit: x = 6851 05, y = 559 30, z = 60-62 $\frac{1}{2}$
 Metsäaluetta, löydöt metsätien varresta. Varsin
 ehjä maasto.
 Löydöt: keramiikkaa, taltta (KM 17224)
- 1144 07 B   20. Vääränkoskenmaa
 Hiidenkiuas. I
 kl Längelmäki, tl Liljeros 9²
 koordinaatit: x = 6837 88, y = 563 04, z = 57 $\frac{1}{2}$
 Merkitty peruskarttaan.
 Metsäisellä kalliolla kiviröykkiö, halkaisija n. 3 m.
 Keskellä syvä kuoppa.
 Löydöt: kvartsia (KM 17234)
- 1144 08 B   6. Patokoski
 Kivikautinen asuinpaikka. I
 kl Honkakoski, tl Vähätalo
 koordinaatit: x = 6849 62, y = 561 25, z = 60
 Merkitty peruskarttaan.
 Metsässä, varsin koskematon asuinpaikka, laajuus
 n. 20 x 50 m
 Löydöt: keramiikkaa (KM 17228)

- 1144 08 D   16. Mäkituuna
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Tuunajärvi, tl Mäkituuna
 koordinaatit: x = 6847 40, y = 566 66, z = 60
 Merkitty peruskarttaan.
 Peltoa.
 Löydöt: kvartssia (KM 17233)
- 1144 09   1. Kamppikoski
 Kivikautinen asuinpaikka. I
 kl Honkakoski, tl Vähätalo 3¹⁵
 koordinaatit: x = 6850 32, y = 560 48, z = 60
 Peltoa ja metsää
 Löydöt: kirveitä, talttoja ym (KM 8055:11-14;
 Satak.M. 7187a, 7188, 9279, 9280, 13302-
 311)
- 1144 09 A   2. Myllytörmä
 Kivikautinen asuinpaikka. I
 kl Honkakoski, tl Vähätalo ; Anttila
 koordinaatit: x = 6850 45, y = 560 32, z = 60
 Metsää. Kaivaus: Äyräpää 1932.
 Löydöt: keramiikkaa, talttoja ym. (KM 9489, 9560,
 9561, 17228, Satak.M. 13302-11, Hämeen M.
 1204:58-60, 1487:22)
- 1144 09 A   4. Kalliomäki
 Kivikautinen asuinpaikka. II
 kl Honkakoski, tl Kalliomäki
 koordinaatit: x = 6850 74, y = 560 10, z = 60
 Peltoa
 Löydöt: aseiden kappale, kvartssia (KM 17227, Satak.M.
 9278).

1900-1901

1902-1903

1904-1905

1906-1907

1908-1909

1910-1911

1912-1913

1914-1915

1916-1917

P O M A R K K U

Paikannimihakemisto

1918-1919

1920-1921

1922-1923

1924-1925

1926-1927

1928-1929

1930-1931

1932-1933

PAIKANNIMIHAKEMISTO

P o m a r k u n muinaisjäännöksistä

Hakemistoon on yritetty kerätä kaikki löytöpaikkoja koskevat paikan-
nimet, myös virheelliset ja paikkakunnalla nykyisin tuntemattomat.
Löytöpaikoista tässä kertomuksessa käytetyt nimet on alleviivattu,
muiden kohdalle on merkitty, minkä löytöpaikan kohdalla nimi esiintyy.
Kylistä on käytetty nimilyhennyksiä: Hk=Honkakoski, Kj=Kivijärvi,
Lt=Laitila, Lm=Längelmäki, Pm=Pomarkku, Tj=Tuunajärvi, Uk=Uusikylä.

<u>Aappola</u>	Lt	
<u>Aarnihaudanmäki</u>	Kj	
"Aarninhautamäki"	Kj	ks ed.
Ahola	Pm	Lindroos
<u>Ala-Anttila</u>	Hk	
Ala-Anttila	Hk	Myllytörmä
<u>Ala-Nissi</u>	Pm	
Alatensio	Pm	Savilakso
Alatensio	Uk	Frigård
<u>Anttila</u>	Hk	
<u>Anttila Kalliopelto</u>	Hk	
<u>Anttila metsä</u>	Hk	
<u>Anttila suuli</u>	Hk	
Anttila	Hk	Kalliomäki
Anttila	Hk	Löylymäki
Anttila	Hk	Myllytörmä
Anttila	Hk	Rajahalme
Anttila	Hk	Vanhatalo
<u>"Ekholm"</u>	Hk	

<u>Frigård</u>	Uk	
"Grönholm"		löytöpaikka tuntematon
Haanpää	Pm	Saliini
"Haara"	Pm	Saliini
Hakala	Hk	Anttila
"Harjun kylä"	Uk	Kangasniemi
"Harju" tl	Lm	Kukonkoski
Harju tl	Lm	Liljeroos
<u>Hautamäki</u>	Hk	
Heinimäki	Kj	Kivijärvi
Heinäsuu	Uk	Hiidenmäki I ja II
Heinäsuu	Uk	Kaatuneenkorvenkallio
<u>Herrämäki</u>	Pm	
Hiidenkiukaitten- mäki	Uk	Hiidenmäki II
<u>Hiidenmäki I ja II</u>	Uk	
Hiilenmäki	Uk	Hiidenmäki I ja II
Hiilimäki	Uk	Hiidenmäki I ja II
"Hiirenkiukaat"	Pm	Peltomäki
<u>Honkakoski koski</u>	Hk	
<u>Honkakoski kylä</u>	Hk	
<u>Huhdansuo</u>	Uk	
Huhtainsuo	Uk	ks ed.
Hultti	Uk	Hiidenmäki I ja II
Hultti	Uk	Kirkkokangas
Hähkyänjärvi	Hk	ks seur.
<u>Hähkөөnjärvi</u>	Hk	

"Imberg"	Hk	Honkakoski
Iso Kivijärvi	Kj	Aarnihaudanmäki
Iso Markku	Pm	Mäkipäänmäki
Iso Markku	Pm	Röynäsmäki
Iso Pispanlampi	Lm	Pispanlampi
<u>Isoviita</u>	Kj	
<u>Jaakkola</u>	Hk	
"Jalo"		löytöpaikka tuntematon
Jokinen	Pm	Pomarkun kylä
<u>Kaanaa</u>	Uk	
<u>Kaatuneenkorven</u>		
<u>kallio</u>	Uk	
Kaijanaho	Hk	Vanhatalo
Kallela	Uk	Paunu
Kallio = Kalliomäki		
<u>Kalliomäki</u>	Hk	
Kallionkieli	Hk	Löylymäki
Kalliopelto	Hk	Anttila
<u>Kamppikoski</u>	Hk	
Kangas = Kangasniemi		
<u>Kangasniemi</u>	Uk	
<u>Kansakoulu</u>	Pm	
Kansakoulu	Uk	Lapikisto
Kataja	Pm	Vesterinmoisio
<u>Katavakorvenkoski</u>	Lm	
Kauppi	Tj	Uusituuna

<u>Kauraoja</u>	Uk	
Kaurapäkki = Kauraoja		
<u>Kerimanni</u>	Kj	
Keskisten kylä = Kivijärvi		
<u>Kirkko</u>	Pm	
<u>Kirkkokangas</u>	Uk	
Kirkonkylä = Pomarkun kylä		
<u>Kirveskallio</u>	Hk	
Kiuasmäki	Uk	Hiidenmäki I ja II
Kivelä	Pm	Herramäki
<u>Kivijärvi</u>	Kj	
Kivijärvi järvi	Kj	Aarnihaudanmäki
"Kivijärvi" tl	Hk	Välimäki
Koivunen trp	Uk	Kirkkokangas
Koivusalmen koski	Hk	Koskela
<u>Korkeakoski</u>	Lm	
<u>Korkeemäki</u>	Pm	
Korpi trp	Tj	Uusituuna
"Korpilampi"	Pm	Pomarkun kylä
"Koskenniska"	Pm	Pomarkun kylä
<u>Kujansuu</u>	Hk	
<u>Kukonkoski</u>	Lm	
"Kulmala"	Pm	Pomarkun kylä
Kungvik = <u>Kunvik</u>	Uk	Ylikoski
<u>Kuusiluoma</u>	Hk	
<u>Kuusisto</u>	Pm	
<u>Kynäsjärvi</u>	Lm	
Kyrön sorakuoppa	Hk	Törmä
<u>Käärmemäki</u>	Pm	

<u>Laitila</u>	Lt	
<u>Lapikisto</u>	Uk	
Lapikisto	Uk	Peltomäki
<u>Lavisto</u>	Uk	
Lehto	Pm	Korkeemäki
Lehtonen	Hk	Honkakosken kylä
<u>Liljeroos</u>	Lm	
Liljeroos	Lm	Vääränkoskenmaa
<u>Lindroos</u>	Pm	
"Lähteenkorva"	Pm	Pomarkun kylä
<u>Lähteenmäki</u>	Kj	
<u>Längelmäki</u>	Lm	
<u>Löylymäki</u>	Hk	
<u>Maijanittu</u>	Tj	
<u>Mansikka-aho</u>	Uk	
Mansikkamaa	Uk	Mansikka-aho
Markku	Lm	Kynäsjärvi
Maurinpelto	Hk	Vastamaa
<u>Mettäpreijenki</u>	Pm	
<u>Mikkola</u>	Pm	
Mikkola	Pm	Ylimarkkula
"Myllymäki"	Hk	Kirveskallio
<u>Myllytörmä</u>	Hk	
<u>Mäkelä</u>	Hk	
Mäkinen	Uk	Uusikylä
<u>Mäkipäänmäki</u>	Pm	
Mäkirossi	Pm	Vesterinmoisio

Mäkirossi	Pm	Pomarkun kylä
<u>Mäkituuna</u>	Tj	
Mäkituuna	Tj	Maijaniitty
<u>Männistö</u>	Hk	
<u>Niiniviita</u>	Pm	
Pahkuri	Hk	Löylymäki
<u>Patokoski</u>	Hk	
<u>Paunu</u>	Uk	
<u>Peltomäki</u>	Pm	
<u>Peltomäki</u>	Uk	
<u>Pihlajametsän kallio</u>	Kj	
<u>Pirttimäki</u>	Uk	
<u>Pomarkun kylä</u>	Pm	
<u>Pyrstöjärvi</u>	Uk	
Pyrstöjärvi	Uk	Mansikka-aho
<u>Rajahalme</u>	Hk	
Rajala	Hk	Anttila
Rantala	Pm	Pomarkun kylä
Rasi pelto	Pm	Niiniviita
"Reiska"	Uk	Ruuska
Riihiniemi	Lt	Laitila
"Rikooli"	Uk	Frigård
Rosenvall	Pm	Pomarkun kylä
<u>Rossinmoisio</u>	Pm	
<u>Ruokjärvi</u>	Uk	
Ruokjärvi	Pm	Ruokoja

Ruokjärvi	Uk	Sauvakoski
<u>Ruokoja</u>	Pm	
Ruokoski	Pm	Ruokoja
Ruokoski	Uk	Ruokjärvi
Ruokoski	Uk	Sauvakoski
<u>Ruuska (=Ruska)</u>	Uk	
<u>Ryssänkallio</u>	Tj	
Röynäsmäki	Pm	Ala-Nissi
<u>Sahi</u>	Hk	
<u>Saliini</u>	Pm	
<u>Sammallahti</u>	Pm	
<u>Santikko</u>	Lt	
Santikko	Pm	Sammallahti
<u>Savilakso</u>	Pm	
<u>Sauvakoski</u>	Uk	
Seppälä	Hk	Männistö
Seppälä	Hk	Stenfors
<u>Siivonen</u>	Hk	
<u>Simula</u>	Pm	
Soini	Pm	Ylisoini
Soininmoisionmäki	Pm	Ylimarkkula
<u>Stenfors</u>	Hk	
Sudenpesänahde	Pm	Ala-Nissi
Susipelto	Pm	Niiniviita
<u>Taipale</u>	Pm	
<u>Teinonen</u>	Pm	
Tommila	Hk	Anttila

Tommila	Lm	Liljeroos
<u>Törmä</u>	Hk	
Utaniemi = Utaniemi		
<u>Uusitalo</u>	Kj	
Uusitalo	Uk	Kirkkokangas
<u>Uusituuna</u>	Tj	
<u>Utaniemi</u>	Uk	
Wahlman	Pm	Pomarkun kylä
<u>Valkjärvi</u>	Uk	
Valtanen	Uk	Kirkkokangas
<u>Vanhatalo</u>	Hk	
<u>Vanhatalo</u>	Kj	
Vanhatalo	Kj	Pihlajametsän kallio
Vanhatalo	Kj	Kerimanni
Vanhatuuna	Tj	Maijaniitty
Vanhatuuna	Tj	Ryssänkallio
<u>Vastamaa</u>	Hk	
<u>Vesterinmoisio</u>	Pm	
Vettenniemi	Lm	Kukonkoski
Vettenniemi	Lm	Liljeroos
Viljanen	Hk	Välimäki
"Wimperit"	Uk	Valkjärvi
<u>Viro</u>	Pm	
Viro	Pm	Käärmemäki
Viro	Pm	Rossinmoisio
Vuorenmaa	Lm	Kukonkoski
Vähä-Anttila	Hk	Anttila

Vähä Kivijärvi	Kj	Aarnihaudanmäki
<u>Vähäsavo</u>	Pm	
Wähä-Savu	Pm	Saliini
<u>Vähätalo</u>	Hk	
Vähätalo	Hk	Hähkөөnjärvi
Vähätalo	Hk	Kamppikoski
Vähätalo	Hk	Myllytörmä
Vähätalo	Hk	Mäkelä
Vähätalo	Hk	Patokoski
<u>Välimäki</u>	Hk	
<u>Välimäki</u>	Pm	
<u>Vääränkoskenmaa</u>	Lm	
<u>Ylikoski</u>	Uk	
<u>Ylimarkkula</u>	Pm	
Ylinissi	Pm	Pomarkun kylä
<u>Ylisoini</u>	Pm	
<u>Ylitensio</u>	Pm	
Yrjöntalo = Vähätalo		
Örnberg	Hk	Honkakosken kylä

P O M A R K U N kiinteät muinaisjäännökset

HAKEMISTO

A. Kivikautiset asuinpaikat

kl. Honkakoski

Ala-Anttila
Anttila (pelto)
Anttila (metsä)
Kalliomäki
Kamppikoski
Kirveskallio
Myllytörmä
Patokoski
Törmä
Vanhatalo
Vastamaa

kl. Uusikylä

Hiidenmäki I
Kirkkokangas
Kunvik
Peltomäki
Pirttimäki (epävarma)
Ruokjärvi (epävarma)
Sauvakoski
Ylikoski

kl. Längelmäki

Liljeroos

kl. Pomarkku

Herrämäki
Vesterinmoisio

kl. Tuunajärvi

Mäkituuna

B. Røykkiöhaudat

kl. Kivijärvi

Kerimanni

kl. Längelmäki

Pispalampi

Vääränkoskenmaa

kl. Pomarkku

Ala-Nissi

Peltomäki

Ruokoja

Sammallahti

kl. Längelmäki

Kukonkoski

kl. Pomarkku

Sammallahti

kl. Uusikylä

Huhdansuo

Kaatuneenkorven kallio

Uutaniemi

Valkjärvi

D. Aarnihaudat, aarteet

kl. Uusikylä

Hiidenmäki II

kl. Honkakoski

Kalliomäki

kl. Kiilholma

Plootuluoto

C. Pirunpellot, epä-
määräiset kivikot

kl. Honkakoski

Jaakkola

kl. Kivijärvi

Aarnihaudanmäki

kl. Kivijärvi

Aarnihaudanmäki

Kivijärvi

Pihlajametsän kallio

kl. Längelmäki

Liljeroos

kl. Pomarkku

Korkeemäki

kl. Uusikylä

Hiidenmäki II

Kaatuneenkorven kallio

H. "Ryssänhautoja"

kl. Längelmäki

Kukonkoski

kl. Tuunajärvi

Ryssänkallio

E. Lähteet

kl. Pomarkku

Kuusisto

Mettäpreijenki

F. "Linna"

kl. Pomarkku

Korkeemäki

G. Kuoppia

kl. Längelmäki

Vääränkoskenmaa

kl. Tuunajärvi

Ryssänkallio

kl. Uusikylä

Sauvakoski

P O M A R K U N esihistorialliset esinelöydöt

Hk=Honkakoski; Kj=Kivijärvi; Lt=Laitila; Lm=Längelmäki; Pm=Pomarkku;
Tj=Tuunajärvi; Uk=Uusikylä.

Kivikausi

Kansallismuseossa

1907:11	Uk	Hiidenmäki I	8055:9	Hk	Koskela
1907:13	Pm	Viro	8055:10	Hk	Vanhatalo
1907:14	Kj	Isoviita	8055:11-14	Hk	Kamppikoski
2151:496	Uk	Pyrstöjärvi	9488	Pm	Vähäsavo
2151:497	Uk	Uutaniemi	9489:1-3	Hk	Myllytörmä
2151:498	Uk	Pyrstöjärvi	9560:1-150	Hk	Myllytörmä
2151:499	Uk	Pyrstöjärvi	9561:1-2	Hk	Myllytörmä
2151:500	Uk	Ruuska	12777	Hk	Välimäki
2151:554	Uk	Ruuska	13344	Uk	Ruokjärvi
2151:555	Uk	Kauraoja	13345:1-7	Uk	Sauvakoski
2151:556	Uk	Pyrstöjärvi	17186:1-	Uk	Sauvakoski
2532:309-311	Uk	Pirttimäki	17220:1-	Uk	Hiidenmäki I
2532:312	Pm	Kirkko	17221:1-	Uk	Peltomäki
2532:313	Pm	Pomarkun kylä	17222:1-	Uk	Ylikoski
2532:314	Hk	Hautamäki	17223	Uk	Lapikisto
2532:315	Pm	Pomarkun kylä	17224:1-	Hk	Anttila (metsä)
2532:337	Pm	Pomarkun kylä	17225:1-	Hk	Anttila
3033:7	Pm	Mäkipään mäki	17226:1-	Hk	Vanhatalo
3033:8	Uk	Kunvik	17227:1-	Hk	Kalliomäki
3033:9	Lm	Liljeroos	17228:1	Hk	Myllytörmä
3033:10	Pm	Saliini	17228:	Hk	Patokoski
3033:11-15	Uk	Ylikoski	17229:	Hk	Törmä
3033:17	Uk	Hiidenmäki I	17230:	Hk	Kirveskallio
3171:11-12	Uk	Ylikoski	17231:	Pm	Herrämäki
3336:233-238	Uk	Ylikoski	17233	Tj	Mäkituuna
4495	Pm	Ylimarkkula	17234	Lm	Vääränkoskenmaa
4752:1	Uk	Kirkkokangas	17235	Pm	Peltomäki
4752:2-4	Uk	Hiidenmäki I	17236	Uk	Kunvik
8055:6-7	Hk	Kirveskallio			
8055:8	Pm	Ylisoini			

<u>Hämeen Museossa (Tampere)</u>		7127	Hk	Imberg
1204:58-60	Hk Myllytörmä	7128	Hk	Sahi
1205:2	Lt Laitila	7129	Hk	Törmä
1205:4	Lt Aappola	7130	Hk	Siivonen
1208:54-56	Hk Kirveskallio	7131	Hk	Hautamäki
1219:21	Pm Välimäki	7181	Hk	Rajahalme
1281:10	Hk Välimäki	7182	Hk	Löylymäki
1281:11	Hk Jaakkola	7183	Hk	Ekholm
1281:12	Hk Kujansuu	7184	Hk	Honkakosken kylä
1281:14	Lt Santikko			
1286:56	Hk Kirveskallio	7185	Hk	Jaakkola
1487:22	Hk Myllytörmä	7186	Hk	Mäkelä
1487:2	Hk Kirveskallio	7187	Hk	Anttila
1487:3	Hk Anttila	7187a, 7188	Hk	Kamppikoski
1519:1	Pm Taipale	7189		löytöpaikka tuntematon
		7233	Hk	Törmä
		7237	Hk	Männistö
		7282	Hk	Anttila
		7286	Hk	Vanhatalo
		7287	Hk	Stenfors
		7288	Hk	Hähköönjärvi
		7281	Hk	Anttila
		7605	Kj	Uusitalo
		7607	Kj	Uusitalo
		7610	Kj	Uusitalo
		7613	Uk	Kunvik
		7614-15	Uk	Mansikka-aho
		7617	Uk	Pyrstöjärvi
		7618	Lm	Kynäsjärvi
		7644	Uk	Pyrstöjärvi
		7656	Uk	Sauvakoski
		7659-60	Tj	Uusituuna
		7661	Uk	Paunu
		7663		löytöpaikka tuntematon
		7664	Uk	Uusikylä
		7665	Uk	Längelmäkoski
		8071	Hk	Anttila
<u>Turun museossa</u>				
A 107	löytöpaikka tuntematon			
<u>Satakunnan Museossa (Pori)</u>				
180	Lm Liljeroos			
1035	Hk Honkakosken kylä			
1259	Uk Kauraoja			
4912	Pm Pomarkun kylä			
4917	Pm Käärmemäki			
5521-44	Uk Kirkkokangas			
5545	Uk Hiidenmäki I			
5546	Pm Kansakoulu			
7106	Pm Ylimarkkula			
7109	löytöpaikka tuntematon			
7110	löytöpaikka tuntematon			
7111	löytöpaikka tuntematon			
7112	löytöpaikka tuntematon			
7122	Hk Löylymäki			
7125	Hk Kuusiluoma			
7126	Pm Pomarkun kylä			

8084	Uk	Peltomäki	<u>Rautakausi</u>
8229	Hk	Anttila	
8661	Pm	Niiniviita	
8662	Pm	Saliini	<u>Kansallismuseossa</u>
8663-64	Hk	Vastamaa	2274 Lm Katavakorven koski
8665-68	Hk	Anttila	17232 Kj Kerimanni
9045	Uk	Kangasniemi	
9241	Pm	Savilakso	
9242	Pm	Teinonen	
9243-44	Pm	Pomarkun kylä	<u>Hämeen Museossa</u>
9273	Pm	Simula	1205:3 Tj Maijaniitty
9274a-c	Uk	Kaanaa	
9275	Pm	Simula	
9276	Uk	Kangasniemi	
9277	Hk	Anttila	
9278	Hk	Kalliomäki	
9279-80	Hk	Kamppikoski	
9302	Hk	Kirveskallio	
9315	Uk	Kangasniemi	
10258	Pm	Vesterinmoisio	
10482	Pm	Rossinmoisio	
13302-11	Hk	Kamppikoski	
16963	Pm	Ylitensio	

Pomarkun museossa

tasatalta Pm Viro

M. Kauppisella (nyk. paikka?)

vasarakirves löytöpaikka tuntematon

POMARKKU

Pomarkun kylä

peruskartta 114404-05

kl. Pomarkku

Paikallistamattomia löytöjä

M. Huurteen inventointi 1966

KM 2532:313 reikänuija

(Sakonniemi)

Samuel Wilskmanin 1887 museoon toimittama. Löytänyt Taneli Koskenniska pellosta.

Koskenniska on asunut Pomarkunjoen pohjoispuolella n. 2 km kirkosta itään. Mahdollisesti löytö on hänen maaltaan, mutta sekin jäi tarkemmin paikallistamatta. (Pitäjänpöytä V:3/18 ?).

KM 2532:315 kirves

Samuel Wilskmanin esineitä v:lta 1887. Saatu Kaarlo Rosenvallilta.

Rosenvall on asunut uuden Kankaanpään tien alikäytävän vaiheilla (pitäjänpöytä V:3/18).

KM 2532:337 reikäkivi

Samuel Wilskmanin esineitä 1887.

"Pomarkun kirkonkylästä pellosta"

Satak.M. 4912 kirves

"Ylinissin torpan maalta uutispellosta 1900. F. Wahlman".

Satak.M. 7126 kourutaltta

Löytänyt Juho Rantala kirkonkylästä pellosta 1870.
Rantala asunut nykyisen yhteiskoulun vaiheilla.

Satak.M. 9243 oikokirves

Torppari I. Jokinen perinyt isävainajaltaan, luovuttanut museoon A. Vinterin kautta.

Satak.M. 9244 reikäkivi

Löytänyt torppari Frans Korpilampi Mäki-Rossin talon santakuopasta 25 sm syvyydestä 1905.

Santakuoppaa ei tiedetä. Mäki-Rossin maita ollut Kunviikiin vievän tien varressa.

Satak.M. ? (M. Kauppinen, Pori). Vasarakirves

Pomarkun kirkonkylästä joku kilometri sivulle päin sorahaudasta. Toinen löydetty yhtäaikaa, lienee Satakunnan Museossa.

Löytötiedot yhtä tyhjäin kanssa.

? Vasarakirves

Killinen: Kiinteitä muinaisjäänöksiä Ulvilan kihlakunnassa s. 151: "Lähteenkorvan Jussilla" ollut kaunis vasarakirves, mutta sekään ei ollut enää saatavissa.

? Vasarakirves

Killinen: "Kiinteitä muinaisjäänöksiä Ulvilan kihlakunnassa (n:o 47) s. 150.

"löydetty Pomarkun kylän tiluksilta hietakuopasta 2 kyynärän syvyydestä. Kirveen omistaja, torppari J. Kulmala, vaatii siitä koko 10 markkaa; katsoin sen liian kalliiksi ja jätin kalun hänelle, - siksi kun Muinaismuistoyhdistykselle paremmat raha-ajat koittavat!"

Kiviesineitä, joiden löytöpaikka^a ei voi selvittää

- Satak. M. 7109 vasarakirveen teräpuoli
"Löydetty jostain santakuopasta Pomarkusta, vaan muut löytöä koskevat tiedot puuttuvat".
- Satak. M. 7110 taltta
Löydetty Pomarkusta. Lähemmät tiedot puuttuvat.
- Satak. M. 7111 reikäkiven puolikas
Saatu Pomarkusta.
- Satak. M. 7112 reikäkivi
Saatu Pomarkusta.
- Satak. M. 7189 tuura
Löytänyt torppari Heikki Jalo omaa peltoa tehdessään 1898. Jalon torpan paikkaa en saanut selville.
- Satak. M. 7663 tasataltta
Löytänyt torpanpoika Jaakko Grönholm Uudenkylän kylään johtavalta maantieltä 1908.
Mahdollisesti peräisin Hiilenmäeltä (ks).
- Turun Hist. M. A 107 vasarakirves
"från Påmark".
- K. Killinen: Kiinteitä muinaisjäännöksiä Ulvilan kihlakunnassa s. 150. Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk. XXXIII H:fors 1880
- n:o 45 reikäkivi
"löydetty Pomarkun kylän mailta"
- n:o 46 tasataltta
"On nykyään "Satakunnan" toimituksella Porissa".

POMARKKU

Valkjärvi

peruskartta 114405
koordinaatit
pitäjänkartta V:3/13

kl Uusikylä/Pomarkku

Pirunpeltoja?

POMARKKU

Valkjärvi

M. Huurteen inventointi 1966

Killinen: "Hiittenroukkioita sanotaan olevan myös Valkjärven ja Wimperin rannalla; mutta kertomuksista päättäen ovat ne vaan luonnollisia kivikoita; niitä sanotaankin roukkioiksi eikä kiukaiksi".

Wimperin jäi paikallistamatta, nimi oli Pomarkussa tuntematon. Valkjärvi on Pomarkun ja Siikaisten Petkeleen kylän rajalla, Pomarkun kylästä ulottuvat etelässä sen rantaan Uusikylä ja Pomarkku, koillisessa hiukan Honkakoski. Mistään roukkioista sen rannalla ei nyt puhuttu, tuskinpa Killinen tarkoittaa Peltomäen "Hiirenkiukaita", jotka ovat yli kilometrin päässä ~~päässä~~ rannasta.

Myöskään Vähän Valkjärven seudulla ei roukkioista puhuttu.

Paikkaa koskevia tietoja

1880 K. Killinen: Kiinteitä muinaisjäännöksiä Ulvilan kihlakunnassa s. 139. Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk XXXIII H:fors 1880.

1966 M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Uusikylä

peruskartta 114401,02,04,05
koordinaatit
pitäjänkartta V:3/13(?)

kl Uusikylä

Kivikautinen irtolöytö

Satak.M. 7664 poikkikirves

Löytänyt Oskari Mäkinen Udestakylästä, museolle toimittanut
Aleksanteri Vinter. Muita tietoja ei ole.

Peruskartta 1144 01

POMARKKU

(ks. NOORMARKKU)

1 - 36 Noormarkku

37. Kaatuneenkorvenkallio

pirunpelto, aarnivalkea

38. Kirkkokangas

kivik. asuinpaikka

POMARKKU

Kaatuneenkorven
kallio

peruskartta 1144 01 D *

koordinaatit $x = 6839\ 43$, $y = 549\ 90$, $z = 57\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/18

kl Uusikylä

tl Heinäsuo 8⁵²

om. Aimo Heinäsuo mv, os. Hiilimäki

Pirunpelto; aarnivalkea

*) Karttalehti 1:10000 K1 NOORMARKKU

POMARKKU

Kaatuneenkorven-
kallio

M. Huurteen inventointi 1966

Mv. Otto Uusitalo (os. Hiilimäki) oli antanut Satakunnan Museoon tiedon hiidenkiukaasta. Hänen opastuksellaan paikalla käydessäni saatoin todeta, että kysymyksessä oli kuitenkin luontainen kivikko, pirunpelto.

Se on metsän keskellä olevalla kalliolla Heinäsuon talosta n. $\frac{1}{2}$ km WSW, kallion itäpäässä. Lännessä on Kaatuneenkorvenkallio, etelässä Sudenkallio, jossa on ollut sudenpesiä.

Mv. Uusitalo kertoi isältään kuulleensa, että paikalla on palanut aarnivalkea. Aarteet olisi saanut, jos olisi onnistunut heittämään neulan, naulan tai muun metalliesineen valkeaan. Ketään ei liene kuitenkaan onnestanut, vaikka kivikkoon on kaiveltu kuoppia aarteita etsittäessä.

POMARKKU

Kirkkokangas

peruskartta 1144 01 D *)

koordinaatit $x \pm 6839\ 85$, $y = 549\ 83$, $z = 45-50$

pitäjänkartta V:3/18

kl Uusikylä

tl Valtanen 8²⁵

om. Kari Valtanen, os. Vanha Koivisto, Pori

Kivikautinen asuinpaikka

- a) KM 4752:1 hioimen kappale
- b) Satak. M. 5521 soikea reikäase
- c) 5522 reikäkivi
- d) 5523-36 hiointen kappaleita
- e) 5537-44 -"-

*) Karttalehti ks NOORMARKKU

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 3153-55): Panoraama kuvattu navetan eteläpuolelta.

1906 kävi Alfred Hackman Pomarkussa tarkastamassa paikkaa, josta Satakunnan Museoon oli saatu kiviesineitä. Paikka oli Uudenkylän Uudentalon Koivusen torpan maalla (Satakunnan Museon luettelossa mainittu Hultin talo on sama kuin Heinäsuu. Sen maalla torppa ei ole ollut, joskin aivan sen ja Uudentalon rajalla). Täältä oli torppari Oskari Koivunen löytänyt reikäkivet b) ja c) peltoa rai-
vatessaan. Satakunnan Museon luettelossa sanotaan löytöpaikasta: "torpan länsipuolelta noin 1 m syvältä maasta, jossa tuli esiin myös hiilen sekaista palanutta maata". Esineet olivat n. 75 sm päässä toisistaan. Hackmanin kartassa löytöpaikka on kuitenkin merkitty pellolle talosta n. 60 m kaakkoon. Nähtävästi tämä paikka onkin oikea, torpan länsipuolella ei peltoa kartan mukaan olekaan. Samasta pellosta ovat luettelon mukaan myös hioimet d).

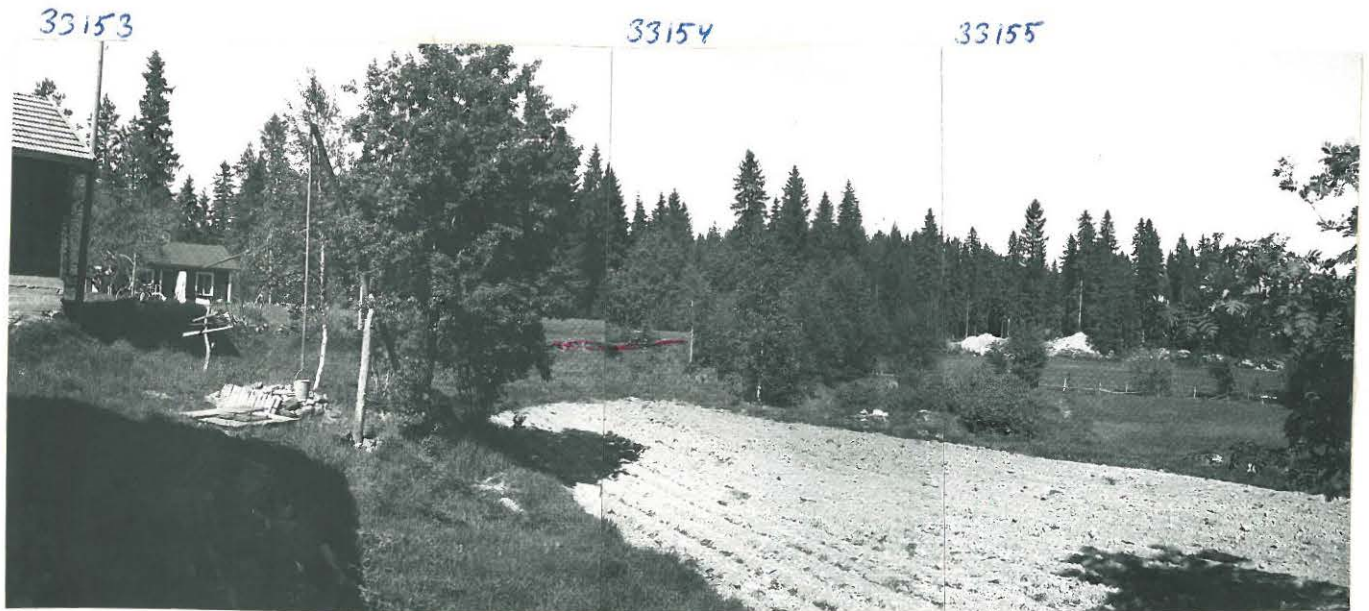
1905 kävi museonhoitaja M. Kauppinen paikkaa tarkastamassa ja löysi hiointen paloja e) "Koivusen torpan uudispellon kiviaidan harjalta". Hackmanin kartan mukaan löytöpaikka on talon itä- ja kaakkoispuolella olevan pellon luoteisreunassa oleva kiviaita, joka maatuneena on vieläkin talosta maantielle vievän polun varressa. Hackman löysi hioimen palan ^{a)} mainitun pellon itälaidalla olevasta kiviaidasta. Hänen sen lähelle kaivamansa koekuopat eivät tuottaneet tuloksia.

Kirkkokangas on metsäinen soramäki suoalueiden välissä Heinäsuon talosta n. 1,7 km WNW. Sen itäpäässä ollut Koivusen torppa ulkorakennuksineen on täysin hävinnyt, sen paikalla on nyt Valtasen talo. Entisen asuinrakennuksen kohdalla on omenatarha, vanhan saunan kohdalla pelto. Idässä ja kaakossa on Loukaskorven peltoja. Torpan itäpuolelle pistää peltoalue, josta löydöt Hackmanin mukaan ovat peräisin. Pellon itäpuolella taas on harjuniemeke, jonka rinteeseen Hackman kaivoi koekuoppia. Pellon ympärillä on kiviaitoja ja kivikasoja.

Osa pellostä oli perunamaana ja suhteellisen hyvin tarkastettavissa. Mitään ei näkynyt ja alue lieneekin asuinpaikaksi liian alavaa. Parhaiten asuinpaikaksi sopivaa olisi harjun päällystalon ja vanhan saunan välisellä alueella. Se oli kuitenkin nyt heinällä ja pihanurmena. Isäntä muisteli nähneensä siellä kvartseja (joskaan tällaiselle tiedolle ei voi panna suurta painoa). Asuinpaikaksi on paikka merkitty pelkästään vanhojen löytöjen vuoksi.

Hackmanin saaman tiedon mukaan johtuu Kirkkokankaan nimi siitä, että sieltä on hakattu hirsii Pomarkun kirkkoa rakennettaessa.

UUSIKYLÄ. KUVATTU LÖUNNAASTA. VAS. VALTASEN NAVETTA JA SAUNA. TIENVAR-
RESSA OLEVA KIVIÄITÄ MERKITYY PUNAISILLA, SEN TAKANA VANHAN SAUNAN PAIKKA,
OIKEALLA OJAN PERKAUSVALLEJA

M. HUURE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

- 1906 A. Hackman: Påmark socken. Stenålders fyndstället på Kirkkokangas-ås... Tarkastuskertomus, kartta ja 2 valokuvaa (1 2873-74) top. arkistossa.
- 1909 J. Ailio: Die steinzeitlichen Wohnplatzfunde in Finland II s. 153-154.
- 1966 M. Huurteen inventointi.

1. Noormarkku	
✓ 2. Taipale	irtolöytöjä, kivi- ja rauta(?)kausi
3. <u>Kallioneva</u>	hiidenkiuas (ei tarkarlettu; kartoiltaan löylymi)
✓ 4. <u>Plootuluoto</u>	luola, tarinoita
✓ 5. <u>Peltomäki</u>	kivik. asuinpaikka
✓ 6. Lavisto	" irtolöytö ?
✓ 7. Lepikisto	" "
✓ 8. Kaanaa	" "
✓ 9. <u>Pirttimäki</u>	" asuinpaikka ?
✓ 10. Paunu	" irtolöytö
✓ 11. Utaniemi	" "
✓ 12. Kivijärvi	kiviröykkiö ? ei kartalla
✓ 13. <u>Kerimanni</u>	hautakumpu
✓ 14. Ruuska	kivik. irtolöytöjä
✓ 14a. Aarnihaudanmäki	pirunpelto
✓ 15. Pihlajametsänkallio	"
✓ 16. Vanhatalo	epäm. irtolöytö

POMARKKU

Taipale

peruskartta 1144 02 A
koordinaatit: (talo) $x= 6842$ 80, $y= 544$ 23
pitäjänkartta V:3/17

kl Pomarkku
tl Taipale
om. Ylikosken perikunta, os. Külholma

- a) Kivikautinen irtolöytö
Hämeen M. 1519:1 reikäkirves
- b) Rautakautinen irtolöytö?
hukassa: soikea tuluskivi?

M. Huurteen inventointi 1966

Taipaleen talo on Poosjärven pohjoispäässä joen länsipuolella.

- a) 1934 on tm Arvo Korhonen löytänyt reikäkirveen pihamaasta "navetan kruntia" kaivettaessa 25 sm syvältä.
- b) Uno Ylikoski (os Hiilimäki) puolestaan oli löytänyt jostain talon lähetyviltä "kivisen verkonkävyn", joka kuvauksesta päätellen on voinut olla soikea tuluskivi, joskin joku muukin esine on mahdollinen. Se on hävinnyt tulipalossa.

POMARKKU

Plootuluoto

peruskartta 1144 02 B

koordinaatit $x = 6831$ 11, $y = 544$ 20

pitäjänkartta V:3/12

kl Kiilholma

tl Kiilholma 1⁴⁴

om.

Luola, tarinoita

M. Huurteen inventointi 1966

Killinen mainitsee Plootuluodossa olevan luolan, jossa kerrotaan olevan "kupariplootuja". Ailio kuvaa paikkaa tarkemmin ja kertoo siitä kiertäviä tarinoita.

Plootuluoto on Isonjärven itäosassa, Pomarkun kirkosta 9 km WNW, Kiilholman talosta n.1½ km WSW. Se on pieni kalliosaa-ri, jonka länsipäässä on korkea kallio, joka on halkeillut valtaviksi, yleensä suorasivuisiksi lohkareiksi. Kallion päältä johtaa viistosti alaspäin miehenmentävä käytävä, joka johtaa kallion sisällä olevaan laajahkoon luolaan. Tämä on niin korkea, että mies voi seistä siellä, mutta pohja on täynnä kiven lohkareita, joten kovin mukava olinpaikka se ei ole. Aivan pimeää ei luolassa ole, sillä päivänvalo kiilluu kallionhalkeamista. Paitsi mainittua käytävää voi ainakin hoikka mies päästä ehkä muutakin tietä ulos.

Luolan seinämissä on nimikirjaimia, joista eräät näyttivät melko vanhoilta. Vuosilukuja ei näkynyt, joskin niitäkin sanotaan olevan.

Paikkaa koskevia tietoja

1880 K. Killinen: Kiinteitä muinaisjäännöksiä Ulvilan kihlakunnassa s.151. Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk. XXXIII. H:fors 1880

Julius Tähkä (=Ailio): Lisätietoja Ulvilan kihlakunnan pohjois-osan muinaismuistoista s. 16-18. Käsikirj. top. arkistossa.

peruskartta 1144 02 C

koordinaatit $x = 6840\ 05$, $y = 547\ 85$, $z = 45$

pitäjänkartta V:3/18

kl Uusikylä

tl Peltomäki 7²⁶

om. Niilo Peltomäki, mv, os. Hiilimäki

Kivikautinen asuinpaikka (merkitty peruskartalle)

Satak. M. 8084 rombinmuotoinen reikäase

KM 17221 kvartsia

POMARKKU

Peltomäki

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen löysi torppari Johan Järvinen Lapikiston talon Peltomäen torpan perunamaasta 25 sm syvyydellä 1890.

Paikka on Heinäsuon talosta n. 3,6 km WNW, Noormarkun rajasta n. 250 m. Talon eteläpuolella on hyvin loivasti etelään viettävä hiesupelto, jonka S-puolella on pieni oja. Pellon eteläosassa on runsaasti kvartssia.

Aikaisemmasta löydöstä ei ole enää mitään tietoa, mutta todennäköisesti se on tästä pellostä.

POMARKKU

Peltomäki

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 389
1967 19.2.	-"- kuitattu

POMARKKU

Lavisto

peruskartta 1144 02 C

koordinaatit $x = 6640\ 37$, $y = 542\ 92$, $z = 47\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/18

kl Uusikylä

tl Lavisto 7²⁵

om. Alli Peltomäki, os. Hiilimäki

Kivikautinen irtolöytö

hukassa: "reiällinen kivivasara"

M. Huurteen inventointi 1966

Uuno Ylikoski (os. Hiilimäki) kertoi, että kun hänen sisarensa Alli Peltomäen talon perustusta kaivettiin, löysi hän siitä "reiällisen kivivasaran", joka sittemmin on hävinnyt tulipalossa.

Talo on Udestakylästä Kiilholmaan vievän tien eteläpuolella, siitä Peltomäen taloon johtavan tien varressa Peltomäestä n. 250 m pohjoiseen. Paikka on luoteeseen, notkoon viettävää metsäistä sorarinnettä, mitään ei siinä näkynyt.

POMARKKU

Lapikisto

peruskartta 1144 02 C

koordinaatit $x = 6840$ 50, $y = 542$ 95, $z = 47\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/18

kl Uusikylä

tl Lapikisto (Kansakoulu) 7²²

om. Pomarkun kunta

Kivikautinen irtolöytö

KM 17223 painokivi(?), tehty hiomalaa'an kappaleesta

M. Huurteen inventointi 1966

Uuno Ylikoski (os. Hiilimäki) oli löytänyt esineen kylätieltä Peltomäen taloon (ks 114402:5) vievän tien länsipuolen ojasta n. 150 m etelään kylätiestä. Paikka on etelään viettävää mäntyä kasvavaa sorarinnettä.

N. 150 m siitä SSW, notkon toisella puolella on Laviston löytöpaikka (114402 :6) ja n. 450 m etelään Peltomäen asuinpaikka.

POMARKKU

Kaanaa

peruskartta 1144 02 C

koordinaatit $x = 6841\ 28$, $y = 542\ 54$, $z = 45$

pitäjänkartta V:3/18

kl. Uusikylä

tl Kaanaa (Alikeanaa) 6¹⁶

om. Frans Haanpää, kauppias, os. Hiilimäki

Kivikautisia irtolöytöjä

Satak. M. 9274a-c hioinkiven kappaleita

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet on löytänyt "palstatilallinen Perkiökoski (löytäjän nimi lienee Perkiökangas eli Saarinen) kirkonkylästä Kaanaan talon uutta peltoa perkatessaan 45 sm syvältä, 15 sylvä asuinrakennuksesta itään".

Kaanaan talo on Hiilimäen pysäkiltä Kiilholmaan vievän tien varressa, Heinäsuon talosta 4,3 km WNW, Uudenkylän alueella.

Päärakennus on aikaisemmin ollut nykyistä alempana (vrt pitäjänkarta), mutta se on purettu ja uusi, jossa on kauppa, on rakennettu aivan tien varteen. Löytöpaikka on ilmeisesti nykyisen talon eteläpuolella tien varressa ollut pelto. Paikka on melko tasaista, aivan loivasti länteen viettävää peltomaata. Sieltä on Frans Haanpää löytänyt "kivileivän", ilmeisesti reikäkiven, joka ei kuitenkaan ole tallessa. Löytöjen laadun perusteella kysymyksessä voi olla asuinpaikka, joskaan todisteita siitä ei löytynyt.

Kaanaan vanhassa rakennuksessa on kertoman mukaan kummitellut.

POMARKKU

Pirttimäki

peruskartta 1144 02 C

koordinaatit $x = 6843\ 90$, $y = 549\ 65$, $z = 50$

pitäjänkartta V:3/18

kl Uusikylä

tl Pirttimäki 6¹⁸

om. Eino Heikkilä, mv, os. Kiiholma

Kivikautinen asuinpaikka ?

KM	2532:309	vasarakirves
	:310	kourutaltoa
	:311	tasataltoa

POMARKKU

Pirttimäki

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet on löytänyt Klas Iisakki Pirttimäki mäkipeltoa tehdessään ja museoon ne on saatu Salomon Vilskmanin kautta 1887.

Pirttimäen talo on Kirkonkylästä Kiilholmaan vievän maantien pohjoispuolelta, kirkosta n. 4 km länsiluoteeseen. Se on pienen mäen reunassa. Löydöt ovat ilmeisesti talon itäpuolella olevalta etelään viettävältä peltorinteeltä. Paikka on kivikkoista hiekkamaata, kallio on lähellä maanpintaa. Vain epävarmoja kvartseja löytyi, mutta vilja haittasi tarkastusta. Asuinpaikka on mahdollinen.

POMARKKU

Paunu

peruskartta 1144 02 D
koordinaatit (talo) x = 6845 05, y = 548 72
pitäjänkartta V:3/13

kl. Uusikylä

tl Paunu 2³⁶

om. Aulis Sileäkangas, kansanedustaja, os. Kiilholma

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. ⁷⁶⁶¹ kourutaltoa

M. Huurteen inventointi 1966

Taltan on löytänyt torppari Johan Kallela Paunun talon
unta peltoa raivatessaan 1880.

Paunun talo on kirkonkylältä Kiilholmaan vievän tien var-
ressa, n. 6 km kirkosta WNW, tien ja Isonjärven välissä.
Kallela on siitä n. 800 m NE, järven rannassa.

Löytöpaikkaa ei voi tarkemmin saada selville. Maasto on
etupäässä varsin tasaista savikkoa.

11
POMARKKU

Utaniemi

peruskartta 1144 02 D

koordinaatit (talo): $x = 6847\ 15$, $y = 549\ 80$

pitäjänkartta V:3/13

kl Uusikylä

tl Utaniemi 1²⁰⁰

om. Kalle Utaniemi, mv. os. Pomarkku

Kivikautinen irtolöytö; kivi-uuni

KM 2151:497 kourutaltta

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on museolle toimittanut Salomon Wilskman 1882; se on merkitty löydetyksi "Utaniemen" talon metsästä.

Utaniemen talo on Pomarkusta Kivijärven kautta Siikaisiin vievän tien varressa Pomarkun kirkosta runsaat viisi kilometriä luoteeseen. Löytöpaikkaa on mahdoton saada selville. Ehkä se on jossain metsään raivatulla pellolla.

Isäntä näytti metsässä talosta n. $\frac{1}{2}$ km koilliseen olevaa uunia. Se on kallion päällä ja varsin hyvässä kunnossa. Siinä on käytetty tiiltäkin. Rakennusta ei paikalla voinut havaita.

POMARKKU

Kivijärvi

peruskartta 1144 02 D

koordinaatit

pitäjänkartta V:3/13

kl Kivijärvi

tl

om.

Paikallistamaton kiviraunio

M. Huurteen inventointi 1966

Kertomuksessaan "Lisätietoja Ulvilan kihlakunnan pohjoisosan muinaismuistoista", (käsikirjoitus top. arkistossa) mainitsee Julius Tähkä (eli Ailio) mm. "Mainitsematon, vaikka ehkä luonnollinen kiviraunio on vielä kuulemaini mukaan Keskisten kylässä, Heinimäen ja Lähteenmäen torppain keskivaiheilla, etelänpuolella maantietä. Sen asema on mäkima, suuruus ehkä syli läpimitaten ja ainekset kertojan muistin mukaan laakeenmoisia kiviä".

Keskisten kylä tarkoittaa Kivijärven kylää. Lähteenmäki on Pomarkusta Siikaisiin vievän maantien varressa, Pomarkun kirkosta n. $6 \frac{1}{2}$ km WNW. Heinimäki taas on siitä n. $\frac{1}{2}$ km WSW (pitäjänkartta:Hakanen). Niiden välillä ei tunneta mitään raunioita. Kerimannin hautakumpu (ks 114402113) on Hakasen torpasta n. 400 m länteen. Sen sijainti ei sovi Ailion tietoihin.

POMARKKU

Kerimanni

peruskartta 1144 02 D

koordinaatit $x = 6847\ 25$, $y = 547\ 74$, $z = 35-40$

pitäjänkartta V:3/13

kl Kivijärvi

tl Vanhatalo 1¹⁴⁶

om. Aarne Vanhatalo, os. Kivijärvi Pomarkku

Hautakumpu? (merkitty peruskartalle)

KM 17232 palanutta luuta, piitä, nauvoja

POMARKKU

Kerimanni

M. Huurteen inventointi 1966

- Valokuva (f 33158). Kuvattu rantakiveltä. Vas. Mylly-
aitta, kumpu siitä oik.
- (f 33159). Kuvattu etelästä. Oik. rantaan
tuleva tie.
- (f 33160). Kumpu lännestä.

Kerimannin niemi on Isonjärven pohjoisrannalla, Pomarkun kir-
kosta n. 7 km WNW. Aivan rannassa on Pentti Riihimäen (os.
Pomarkku) vanhasta aitasta tehty huvila "Myllyaitta". Maas-
to on mäntyä kasvavaa sorakangasta.

N. 10 m huvilasta pohjoiseen on rinteellä maatonut kivikum-
pu, jonka päällä kasvaa iso mänty. Huvilalle johtava tie on
leikannut hiukan rinnettä sen luona ja maassa näkyy vahvat
palamisen jäljet: hiiltä, nokimaata ja palanutta kiveä. Leik-
kauksessa on myös paljon palanutta ja palamatontakin luuta,
ainakin osaksi selvästi eläinten, mm hampaita ja leukaluun
kappaleita. Siinä oli myös piin sirpaleita, hiukan myös
kvartsi-iskoksia. Pari rautanaulaakin löytyi. Mitään van-
haa asutusta ei paikalla tiedetä olleen.

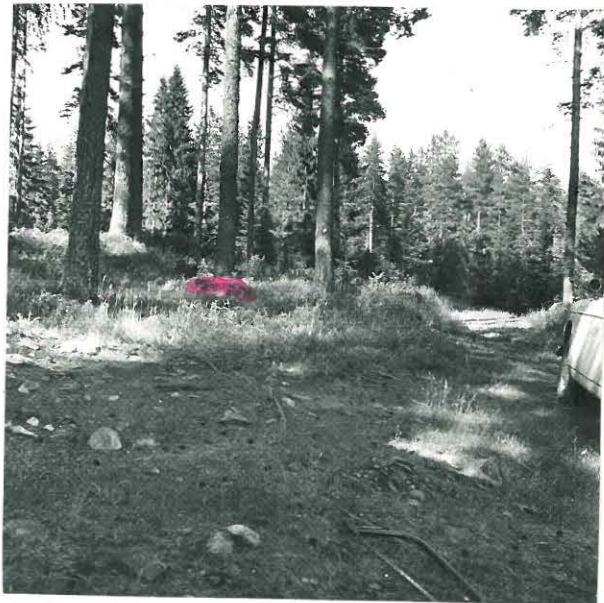
33158

KIVIJÄRVI, PENTTI RIIHIMÄEN RANTA -
MÖRKKI MÜLLYTIITTA, KUMPU MERKITTY
PUNAISELLA - KUVATTU ETELÄSTÄ

M. HUURRE 1966

33159

KUVATTU ETELÄSTÄ, KUMPU VAS., OIK.
RANTAANTULEVA TIE, JOLTA PIITÄ, LUUTA
YNNÄ MUUTA. REUNASSA NOKIMAA

33160

KUMPU MÄNNYN ALLA. KUVATTU LÄNNESTÄ

POMARKKU

Kerimanni

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi

1967 Rauhoitusmääräys n:o 395

1967 16.2 -"- kuitattu

POMARKKU

Ruuska

peruskartta 1144 02 D

koordinaatit (talo): $x = 6849\ 15$, $y = 548\ 77$

pitäjänkartta V:3/13

kl Uusikylä

tl Ruuska 1³⁰

om. Huugo Ruuska, mv, os. Kivijärvi, Pomarkku

Kivikautisia irtolöytöjä

KM 2151:500 taltta

2151:554 kirves

M. Huurteen inventointi 1966

Molemmat esineet ovat Salomon Vilskmanin toimittamia.

Taltan mainitaan löytyneen "mäestä Ruskan maalta", kirveen taas "mäestä Reiskan maalta". Kysymyksessä on varmasti Ruuska.

Tämä talo on Pomarkun kirkosta $7 \frac{1}{2}$ km luoteeseen, kallioisella kivimäellä, n. 200 m kansakoulusta pohjoiseen. Talon lähettyvillä on pieniä itään ja etelään viettäviä rinnepeltoja, maa on hiekkaista.

Isännän kertoman mukaan oli talon pohjoispuolella olevan aitan luota pellon reunalla olevasta kivirauniosta löydetty silmällinen kirves, joka oli pantu/alle. Sieltä sitä ei nyt kuitenkaan löydetty. aitan

Jossain Ruuskan vaiheilla voi olla asuinpaikka.

POMARKKU

Aarnihaudanmäki

peruskartta 1144 02 D

koordinaatit : $x = 6849\ 40$, $y = 548\ 46$

pitäjänkartta V:3/13

kl Kivijärvi

tl 1126

om.

Pirunpelto

M. Huurteen inventointi 1966

Killinen kertoo, että Kivijärven rannalla "Aarninhauta-
mäessä" on aarre, jota "Vanha Ruuska" oli yrittänyt saa-
da haltuunsa.

Kivijärven ja Uudenkylän rajalla edellisen kylän puolel-
la, Ruuskan talosta n. 400 m luoteeseen, on Aarnihaudan-
mäki. Se ei kuitenkaan ole Ison Kivijärven rannalla,
vaan järveen tulee matkaa lähes kilometri.

Mäellä on kylätien lounaispuolella pirunpelto, jossa ker-
rottiin aarnihaudan palaneen. Kivikkoa on tietysi kai-
veltu.

Todennäköisesti Killinen on tarkoittanut juuri mainittua
paikkaa. Toinen pirunpelto Kivijärvien lähellä on Vähä-
Kivijärven eteläpuolella olevalla kalliolla, jonka voi sa-
noa olevan järven rannassa. Pirunpelto on kallion päällä
n. 300 m rannasta (koordinaatit *)).
Myös täältä on pengottu aarteita. Mitään kertomuksia sii-
tä en kuitenkaan kuullut, en myöskään saanut selville pai-
kan nimeä.

*) peruskartta 1144 05 B, Louhukallio. $x = 6848\ 70$,
 $y = 551\ 60$.

Paikkaa koskevia tietoja

- 1880 K. Killinen: Kiinteitä muinaisjäännöksiä Ulvilan kihlakunnassa. Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk. s. 151, Helsingfors 1880.
- 1966 M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Pihlajametsän
kallio

peruskartta 1144 02 D

koordinaatit: ruutu 49/46

pitäjänkartta V:3/13

kl Kivijärvi

tl Vanhatalo 157

om. Aarne Vanhatalo mv, os. Kivijärvi Pomarkku

Pirunpelto

POMARKKU

Pihlajametsän
kallio

M. Huurteen inventointi 1966

Satakunnan Museoon oli Simo Pirilä (os. Köyrintie 23 Pori) ilmoittanut Kivijärven kylän Vanhantalon maalla olevasta hiidenkiukaasta. Paikalla käydessäni totesin paikalla laajakon pirunpellon, johon on kaiveltu kuoppia.

Paikka on Vanhantalon Pihlajametsän kallio, talosta n. 750 m WSW. Peruskartalla Pihlajamäki.

POMARKKU

Vanhatalo

peruskartta 1144 02 D

koordinaatit (talo): $x = 6849\ 96$, $y = 547\ 32$

pitäjänkartta V:3/13

kl Kivijärvi

tl Vanhatalo 1⁵⁷

om. Aarne Vanhatalo mv, os. Kivijärvi Pomarkku

Epämääräinen irtolöytö

KM 2151:558 hioin

POMARKKU

Vanhatalo

M. Huurteen inventointi 1966

Kuuluu Salomon Wilskmanin lähetykseen 1882. "Löytty korvesta vanhan talon maalta Kivijärven kylästä Pomarkun kirkolta".

1. Uusitalo	kivik.irtolöytöjä
2. Isoviita	" irtolöytö
3. Pirstöjärvi	" irtolöytöjä

1
POMARKKU

Uusitalo

peruskartta 1144 03 C

koordinaatit (talo): $x = 6850\ 25$, $y = 547\ 10$

pitäjänkartta V:3/13

kl Kivijärvi

tl Uusitalo

om. Aatos ja Aulis Uusitalo, os. Kivijärvi Pomarkku

Kivikautisia irtolöytöjä

- a) Satak. M. 7605 tasataltta
- b) Satak. M. 7607 tuura
- c) Satak. M. 7610 kaitataltta

M. Huurteen inventointi 1966

Löytötiedot: a) löytänyt itsellinen H. Peltomaa Uudentalon maalta Pomarkusta Kivijärven kylästä 1904.

b) löytänyt mäkitupalainen Tiina Mäkisalo Uudentalon maalta peltoa raivatessaan 1901.

c) "kauan aikaa säilytetty Uudentalon talossa".

Kivijärven Uusitalo on Pomarkun kirkolta Siikaisiin vievän maantien varressa $9 \frac{1}{2}$ km kirkosta luoteeseen. Talo on mäellä, ja sen ympäristössä on mahdollisuuksia vaikka asuinpaikoiksikin. Mitään ei näkynyt, eikä kukaan tuntenut löytöjä.

POMARKKU

Isoviita

peruskartta 1144 03 C

koordinaatit (talo): $x = 6850\ 73$, $y = 546\ 52$

pitäjänkartta V:3/13

kl Kivijärvi

tl Isoviita

om. Tauno Isoviita, mv, os. Kivijärvi Pomarkku

Kivikautinen irtolöytö

KM 1907:14 rombinmuotoinen reikäkivi

M. Huurteen inventointi 1966

Killinen oli saanut esineen "Isoviidan torpan 80-vuotiselta muorilta, joka sitä oli nuoruudestaan asti säilyttänyt niinkuin pienenä kotilääkärinä". Muori oli neuvonut myös ajoksen sanat: "Kun ukonvaajalla, taikka nimettömällä sormella kolme kertaa painaa ajosta ja lausuu kolme kertaa sanat: "tänäpäivänä kuin kirkko, huomenna kuin kirppu!" kyllä ajos sulaa".

Esineen löytöpaikka on varsin epävarma. Isoviidan talo joka tapauksessa on Pomarkusta Siikaisiin vievän maantien varressa, Pomarkun kirkosta 10 km luoteeseen aivan pitäjien rajalla. Talon ympäristössä ei näkynyt mitään merkittävää.

POMARKKU

Isoviita

Paikkaa koskevia tietoja

1880 K. Killinen: Kiinteitä muinaisjäänöksiä Ulvilan kihlakunnassa s. 149-150 n:o 44. Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk XXXIII. H:fors 1880.

1966 M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Pyrstöjärvi

peruskartta 1144 03 C (?)

koordinaatit

pitäjänkartta V:3/13

kl Uusikylä

tl Pyrstöjärvi

om.

Kivikautisia irtolöytöjä

KM 2151:496 reikäkivi

:498 taltta

:499 taltta

:556 taltta

Satak.M. 7617 kiviaseen teelmä

7644 reikäkivi

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet KM 2151 ovat Salomon Vilskmannin 1882 toimittamia. Ne on löydetty mäkipeltoa tehdessä Pyrstöjärven maalta. Teelmän on löytänyt Juho Pyrstöjärvi Pyrstöjärven talon maalta 1901, sama löytöpaikka on merkitty myös reikäkivelle.

Pyrstöjärven talo on ollut samannimisen järven itäpuolella aivan Siikaisten ja Pomarkun rajalla, viimeksi mainitun kirkosta n. $8 \frac{1}{2}$ km NW. Talo on ollut suuri, mutta se on kokonaan hävinnyt ja jakaantunut moneksi tilaksi.

Löytöjen määrä viittaa asuinpaikan olemassaoloon, mutta paikallistamatta se jäi. Seudulla on kyllä asuinpaikaksi sopivia hiekkarinteitä ja sellainen on sieltä odotettavissa, ehkäpä Mansikka-ahon vaiheilta. (Ks 114406).

~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

1 - 4 ks. Noormarkku

✓	<u>5. Sauvakoski</u>	kivik.asuinpaikka
✓	<u>6. Ruokjärvi</u>	" " (?)
✓	<u>7. Frigård</u>	" irtolöytö
✓	<u>8. Kangasniemi</u>	" "
✓	<u>9. Sammallahti</u>	hiidenkiuas
✓	<u>10.Hiidenmäki I</u>	kivik. asuinpaikka
✓	<u>11.Hiidenmäki II</u>	hiidenkiukaita
	12.- 30 ks Noormarkku	
✓	<u>31.Pispalampi</u>	hiidenkiuas
✓	<u>32.Ruokoja</u>	"
✓	<u>33. Huhdansuo</u>	pirunpelto
	<u>34. Ylikoski</u>	kivik.asuinpaikka
✓	<u>35.Kuusisto</u>	lähde

Kartat 1144 04 A ja D Noormarkun inventoinnin yhteydessä

POMARKKU

Sauvakoski

peruskartta 1144 04 A *)

koordinaatit $x = 6834\ 80$, $y = 554\ 80$, $z = 45$

pitäjänkartta V:3/18

k1 Uusikylä

t1 Ruokjärvi

om. Eero Ruokosken perikunta, os. Hiilimäki

Kivikautinen asuinpaikka (merkitty peruskartalle)

KM 13345:1-7 kvartsia

17186 2 piikärkeä, keramiikkaa, kvartsia

Satak. M. 7656 kourutaltoa

*) Karttalehti k1 NOORMARKKU

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33140): Kuva otettu etelästä, Sauvakosken sillan luota. Vas. mäkikumpu, jonka takana pelto. Löytöjä myös tieleikkauksesta.

(f 33139). Pelto kuvattu lännestä. Vas. topografi Juhani Ylönen, oik. Leo Ruokoski.

Kun Luho kävi 1953 Pomarkussa, totesi hän kivikautisen asuinpaikan Ruokjärven talon maalla. Ilmeisesti torppari Frans Ketolan 1910 löytämä kourutaltilta "Pomarkun Sauvakoskelta" (Satak. M.) on täältä. Ketola on asunut Noormarkun puolella (Noormarkun Lassilasta "Sauvakosken taipaleelta" ilmoitetaan olevan peräisin reikänuijan Satak. M. 1265). Samasta pellosta, josta Luho keräsi kvartseja on neiti Eila Ruokoski löytänyt myöhemmin piikeihään ja piinuolen.

Paikka on Noormarkun rajalla olevan Sauvakosken pohjoispuolella oleva Sauvakosken Taipaleeksi sanottu niemi. Sen kautta kulkee Ruokjärveltä Noormarkun Harjakankaalle vievä tie. Joskus lie-nee tarkoitus tietä suurentaa, silta kuitenkin on tehty nykyistä olematonta liikennettä ajatellen suhteettomaksi. Niemi on kosken ja sen ylä- ja alapuolella olevien suvantojen välillä, n. 1 km etelään Ruokjärven talosta.

Niemen päässä on korkeahko mäki, joka kasvaa etupäässä havu-

metsää. Sen pohjoisosassa on kuitenkin kapea perunapello, josta löydöt ovat tulleet. Piiesineet ovat peräisin pellon korkeimmilta kohdilta. Inventoitaessakin löytyi pellostä k kvartsia, mutta sitä on myös mäen itäosassa, missä sillalle vievä tie on leikannut mäen laitaa. Leikkauksessa oli myös keramiikan muruja.

Mäen päällä metsässä on "paasiarkku", jota Leo Ruokoski on kaivellut. Se on n. $2 \frac{1}{2}$ m pitkä ja 1 m leveä kuopanne, jonka päissä on pystyssä kivipaadet. Myös laidoilla lienee ollut kiviä. Kuopan vieressä on maakasa, joka lienee siitä peräisin. Kuopassa oli näkynyt hiiliä.

Maaperä mäellä on kivikkoista soraa.

33139

POMARKKUN KYLÄ, RUOKJÄRVEN PELTO
KUVATTU LÄNNESTÄ. PIIKARJET PELLON
KORKEIMMALTA KOHDALTA. TOPOGRAFI
JUHANI YLÖNEN JA MV. LEO RUOKOSKI.

M. HUURRE 1966

33140

KUVA OTETTU SAUVAKOSKEN SILLAN
KORVALTA. TIE TULEE RUOKJÄRVELTÄ
JA VIE NOORMARKKUN HARJAKANKAALLE.
SEN VASEMMASTA REUNASTA LEIKKAUKSESTA
LÖYTYJÄ (PUNAINEN MERKKI). EDELLISEN
KUVAN PELTO KUMPAREEN POHJOISOSASSA

M. HUURRE 1966

POMARKKU

Sauvakoski

Paikkaa koskevia tietoja

1953	V. Luhon tarkastuskertomus, top. arkistossa
1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhõitusmääräys n:o 379
1967 16.2.	-"- kuitattu

POMARKKU

Ruokjärvi

peruskartta 1144 04 B : 6

koordinaatit (talo): x = 6835 64, y = 554 68

pitäjänkartta V:3/18

kl Uusikylä

tl Ruokjärvi (Ruokejärvi) 11⁸

om. Eero Ruokosken perikunta, os. Hiilimäki

Kivikautinen asuinpaikka(?)

KM 13344 hioinkivi

POMARKKU

Ruokjärvi

M. Huurteen inventointi 1966

Kesällä 1953 V. Luho löysi kiertäen hangatun hioinkiven Ruokosken tontin (=Ruokjärvi) kiviaidasta. Kivet oli raivattu puutarhasta, johon oli tuotu multaa muualta. Mitään muuta ei paikalla näkynyt. Luho arvelee, että talo on rakennettu keskelle kivikautista asuinpaikkaa.

Inventointi ei tuonut asiaan mitään uutta. Talo on n. 1 km etelään miltei kokonaan kuivuneesta Ruokjärvestä. Maaperä on kivikkoista, paikalla on loivaa rinnettä.

POMARKKU

Ruokjärvi

Paikkaa koskevia tietoja

1953 V. Luhon tarkastuskertomus top. arkistossa

1966 M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Frigård

peruskartta 1144 04 B

koordinaatit (talo): x= 6837 09, y = 554 15

pitäjänkartta V:3/18

kl Usikylä

tl Alatensiö (Etelätalo)

om. Antti Alatensiö, mv. os. Hiilimäki

Kivikautinen irtolöytö

KM 3033:18 reikäkivi

M. Huurteen inventointi 1966

Esine on löydetty "Frigårdin maalta, sileestä pellosta".

Frigårdin eli Rikoolin talo on nykyisin Alatensiö. Se on lähes kokonaan maatuneen Ruokjärven länsipäässä, maantien varressa olevasta Heinäsuon talosta n. 3 $\frac{1}{2}$ km kaakkoon.

Löytöpaikasta ei ole tietoa. Kenties se on talon kaakkoispuolella oleva järveen päin viettävä pelto, joka sopisi asuinpaikaksi. Jos taas löytöpaikan määrittely "sileestä pellosta" tarkoittaa tasaista maata, voi esine olla vaikkapa järven rannasta alavalta maalta, jollaiselta reikäkiviä usein löytyy.

Paikkaa koskevia tietoja

1894 J. Ax (Ailio) verifikaatti 3033

1966 M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Kangasniemi

peruskartta 1144 04 B

koordinaatit (talo): x= 6638 14, y = 552 05

pitäjänkartta V:3/18

kl Uusikylä

tl Kangasniemi 9²⁹

om. Väinö Kangasniemi, mv, os. Hiilimäki

Kivikautisia irtolöytöjä

- ? Satak. M. 9045 kourutaltta
? 9276 kiviaseen kappale
? 9315 poikkikirves

POMARKKU

Kangasniemi

M. Huurteen inventointi 1966

Edellä lueteltujen löytöjen kaikki löytöpaikat ovat epävarmoja, joskin tiedot viittaavat Kangasniemen taloon.

Kourutaltan on löytänyt talollinen Juho Anton Kangasniemi "Harjun kylästä Kangasniemen talon uutta peltoa raivatessaan 1903". Harjun kylää ei Pomarkussa ole. Paikka on epäilemättä Uudenkylän Kangasniemi. Aseen kappaleen on löytänyt Otto Perkiökangas Uudesta kylästä "Kankaan talon peltotöissä ollessaan 50 sm syvältä" 1909. Sanottiin tarkoittavan Kangasniemeä.

Poikkikirveen on saanut torpan emäntä Kristiina Kuusisto (=Kuusimäki, Kangasniemen naapurissa) Kankaan talon huuto-kaupasta romulaatikossa" 1903.

Kangasniemen talo on Porin - Kankaanpään maantieltä Ruokjärvelle vievän tien pohjoispuolella, tienhaarasta n. 1 km itään. Talo on peltoaukion laidassa, sen pohjoispuolella on hiekkaista länteen viettävää peltorinnettä, joka voisi sopia asuinpaikaksi, mutta mitään ei näkynyt.

POMARKKU

Sammallahti

peruskartta 1144 04 B

koordinaatit $x = 6838\ 68$, $y = 554\ 62$, $z = 62\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Sammallahti 12³⁰

om. Uno Santikko, mv, os. Hiilimäki

Hiidenkiuas(?)

M. Huurteen inventointi 1966

Veikasjärven lounaispuolella, Sammallahden talosta n. $\frac{1}{2}$ km WNW, on havumetsän keskellä olevalla harjanteella hiidenkiuas. Se on Korkeamäen talon vanhan riihen paikasta n. 100 m pohjoiseen, harjun korkeimmalla kohdalla.

Kysymyksessä on varsin laaja (alaltaan 8 x 15 m) ja maaton kivikko, johon on kaiveltu useita kuoppia. Täysin varmana hautana ei sitä voi pitää, se muistuttaa toisaalta myös luonnonkivikkoa.

Luhon on käynyt paikalla 1953 ja sanoo, että kivikko "nähtävästi on hiidenkiuas".

Killinen mainitsee kihlakuntakertomuksessaan hiittenkiukaan "isonta lajia" Pomarkun kirkosta parin virstan päässä, Palomäen torpan vieressä. Kartalleen hän on merkinnyt sen Pomarkun kirkosta kaakkoon, seudulle, jossa kiukaita ei tunneta. Ailio puolestaan kertoo kahdesta suuresta kiukaasta Paloviihdän mäessä, "samassa seudussa kuin Veikasjärven kivikalujen pajapaikka". Ailion kartalla se on juuri sillä seudulla,

missä nyt puheena oleva kiuas on. Mahdollisesti Killinen-
kin tarkoittaa juuri samaa. Nimet Palomäki ja Paloviidan-
mäki jäivät kuitenkin tunnistamatta.

K. Huusko luovutettiin 1955

Veikkejä ja lounaspuolia, Suomessa on ollut
1955, on havaittu useita erilaisia haittoja
se. Se on havaittu useita eri vuosina
koko Suomessa, mutta korkeimmalla koululla.

Kytkäminen on voinut olla (alustan 8 x 12 m) ja
kivien, joiden on kutsuttu useita kappaleita. Tässä
käsitys ei ole vielä, se on tutkittu useita
koko Suomessa.

Ilmo on käyty paikalla 1955 ja se on, että kivien
väli on hiltankin.

Killinen on ollut hiltankin kappaleissa
"ilmoita iltoja" Suomessa kirkosta perin viestien kautta, Pele-
nän torpan virossa. Kappaleen nimi on merkinnät sen pöytä-
kun kirkosta kappaleen, se on kirkosta ei tunneta.
Alto puolesta kertoo kappaleen kappaleesta kappaleesta
dan kappale, "se on se kappale kuin Veikkejä ja lounaspuolia
pöytäpuolia". Alton kappale se on ilmi ilmi kappaleita.

Paikkaa koskevia tietoja

- ? 1878 K. Killinen: Kiinteitä muinaisjäännöksiä Ulvilan
kihlakunnassa s. 139
- ? Julius Tähkä (=Ailio): Lisätietoja Ulvilan kihla-
kunnan pohjoisosan muinaismuistoista s.
15
- 1953 V. Luhn tarkastuskertomus top. arkistossa
- 1966 M. Huurteen inventointi
- 1967 Rauhoitusmääräys n:o 385

POMARKKU

Hiidenmäki I

peruskartta 1144 04 B

koordinaatit $x = 6839\ 30$, $y = 556\ 04$, $z = 50$

pitäjänkartta V:3/18

kl Uusikylä

tl Heinäsuo 8⁵²

om. Aimo Heinäsuo, mv, os. Hiilimäki

Kivikautinen asuinpaikka Merkitty peruskartalle.

- a) KM 1907:11 vasarakirves
- b) 3033:17 kirves
- c) 4752:2 reikäkiven kappale(?)
- d) 4752:3-4 hioimen paloja
- e) 17220: kampakeramiikkaa, piitä jne
- f) Satak.M. 5545 reikäkivi

M. Huurteen inventointi 1966

Hiidenmäeltä, jonka päällä on hiidenkiukaita, on aikojen kuluessa löydetty niin paljon kivesineistöä, että jo Ailio mainitsee sen teoksessaan asuinpaikkana.

Mainittu mäki on Pori-Kankaanpää maantien varressa olevasta Heinäsuon talosta n. 400 m länteen, Uudenkylän-Kiilholman tien eteläpuolella. Pohjoisessa ja lännessä sitä ympäröi suo, etelässä on kostea metsäinen notko, idässä on peltoa, joka ulottuu mäen rinteelle. Mäki on metsäinen soramäki, sen laella on laaja matala sorakuoppa. Itäosassa pellon laidassa on ollut Hiidenmäen l. Hiilenmäen torppa (pitäjänkartalla Hiilimäki). Se on kuitenkin jo hävinnyt niin perusteellisesti, että maastossa sen paikkaa on vaikea erottaa.

Löydöistä kerrotaan näin:

- a) vasarakirveen sai Killinen Kustaa Forssilta. Se on löydetty "Hiilenmäen talon läheltä hiekkakuopasta".
- b) kirves on Ailion tuoma. "Löydetty Hultin (l. Heinäsuon) talon N seuduilta santakuopasta (Kunhan ei Hiilenmäen torpan seutuvilta?)"
- c) Hackmanin 1906 tuoma. "Stenen hittades för circa 12 år sedan af torparesonen Arviidi Hiidenmäki i en åker 35 steg från Hiidenmäki torp invid en bod och har sedermera blifvit sönderslagen".
- d) Samoin Hackmanin tuomia, löydetty "om sommaren år 1905 af Hiidenmäki torps ungdomar på en spång i sandjord ungefär 150 m S från torpet".

Luettelotiedoissa 4752 kertoo Hackman vielä, että 1905 oli 11-vuotias torpan poika Eemil Hiidenmäki löytänyt Killisen mainitseman suuren hiidenkiukaan CLIV (ks 114404 B : 11) luota käyrän kiviveitsen ja torppari Heikki Hiidenmäki aikaisemmin samalaisen. Molemmat olivat kuitenkin kadonneet (ks. myös Ailio s. 153).

Ailio (1. Tähkä) mainitsee "Lisätiedoissa" että mäestä oli hiekkaa vedettäessä löytynyt leivän kokoinen reiällinen kivi.

f) Satakunnan Museossa on reikäkivi, jonka on löytänyt "talon poika Frans Haanpää Hultin talon peltovainioitten lähellä olevasta Kiuasmäestä maantien soraa ottaessaan kesällä 1905.

Kaikki nämä entiset löydöt ovat mäen itäosasta torpan vaiheilta. (Sieltä on kaikista päättäen myös kirves b), kuten Ailiokin arvelee). Hiekanotossakin löydetyiksi mainitut ovat ehkä torpan läheltä, jossa on nykyisin kiviä täynnä olevia kuoppia, joskin ainakin vuosisadan alussa soraa on otettu mäen laeltakin, nykyiseltä sora-alueelta.

^{johon}
Hiidenkiuas CLIV, /torpan väki oli tehnyt perunakellarin jäi epävarmaksi (ks 114404 B : 11), joten myös käyrän veitsen löytöpaikka on epävarma.

Torpan paikka on täysin maaton. Sen luona on itään viettävää peltorinnettä, mutta pellolle oli ajettu paksu rutakerros eikä siitä näkynyt mitään. (Torpanpaikan koordinaatit: x = 6639 50, y = 556 10.)

Peltoalueen lounaisosasta lähtee etelälounaaseen pieni metsäpolku, joka n. 100 m metsässä kuljettuaan kääntyy länsilounaaseen. Polku kiertää mäen etelälaitaa pitkin terassia, ja päättyy pienelle laidunpellolle. Etelässä on märkä lepikkonotko, josta mäki kohoaa terrasseina. Alempi terassi, jolla polku on, on maaperältään hienoa hiekkaa, ylempi on kivikkoista.

Polulta löytyi muutama kvartsi, joiden perusteella sen varteen kaivettiin koekuoppia. Näistä tuli runsaasti asuinpaikkalöytöjä: keramiikkaa, piitä ym.

Löytöjä tuli yllämainitusta polun mutkasta länteen n. 125 m matkalta. Koekuopat 1 ja 2 kaivettiin tänne, ed. n. 75 m mutkasta, jälkimmäinen n. 125 m länteen.

Myös polun mutkasta itään on sopivaa terassia. Koekuopasta 3, joka kaivettiin n. 25 m mutkasta SSE, tuli runsaasti löytöjä. Niillä seuduin on myös vanha kellarikuoppa ja kivikkoa (ks 114404B=11).

Ylemmälle, kivikkoiselle terassille kaivetut koekuopat eivät tuottaneet tuloksia.

Mäen päällä olevan hiekkakuopan ylitse kulkevan sähkölinjan kohdalla kulkevalla polulla, n. 100 m kuopasta etelään, oli jonkin verran kvartsinsirpaleita. Asuinpaikkakvartsilta se ei kuitenkaan vaikuta, vaan lienee sähkölinjan teossa särkynyttä.

Tuntuu todennäköiseltä, että mäen eteläosan asuinpaikka on ulottunut entisen torpan tienoille, vaikka sitä ei nyt voinut varmistaa. Hioimen palat d) ovat ehkä mäen kaakkoisosasta koekuopan 3 lähistöltä.

Mäen etelärinne on toistaiseksi säilynyt suuremmilta kaiveluilta, sellaisena se sopisi erittäin hyvin säilytettäväksi erikoisalueena.

Paikkaa koskevia tietoja

- 1878 K. Killinen: Kiinteitä muinaisjäännöksiä Ulvilan kihlakunnassa s. 149
- 1894 J. Ax (=Ailio): verif 3033:17
Julius Tähkä (=Ailio): Lisätietoja Ulvilan kihlakunnan pohjoisosan muinaismuistoista s. 13-14, käsikirj. top. arkistossa
- 1909 J. Ailio: Die steinzeitliche Wohnplatzfunde in Finland II s. 152-153
- 1966 M. Hurteen inventointi
- 1967 Rauhoitusmääräys n:o 390

POMARKKU

Hiidenmäki II

peruskartta 1144 04 B

koordinaatit, raunio 1 : $x = 6839\ 50$, $y = 552\ 08$, $z = 60$

pitäjänkartta V:3/18

kl Uusikylä

tl Heinäsuo 8⁵²

om. Aimo Heinäsuo, mv, os. Hiilimäki

Hiidenkiukaita , merkitty peruskartalle

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33156) . Raunio 1 kaakosta
 Valokuva (f 33157) . Raunio 4 kaakosta

Killinen: "Kun Norrmarkun kirkolta mennään Pomarkkuun, on tien vieressä Hiidenmäen talon takana mäellä, parin sadan sylen pituisella maalla 11 hiidenkiuasta. Lähinnä kartanoa oleva kiuas on (CXLVI) 9 kyyn. läpimitaten, 1 kyyn. korkea; 4 sylen päässä tästä, toinen kiuas (CXLVII) 18 kyyn. läpim. 1 $\frac{1}{2}$ kyyn. korkea; keskelle kaivettu kuoppa, jossa kasvaa koi-vu. Tästä taas 7 sylvä on (CXLVIII) kiuas 21 läpim. 1 kyyn. korkea; tämän vieressä pari (CIL-CL), jotka ovat 6 kyynärän laajuiset matalat kiukaat. Muutaman sylen päässä näistä on kolme (CLI-CLIII) 2 a 3 kyynärän laajuista kiuasta; nämä ovat melkein kasvavain mäntyⁱⁿjuurten peitossa. Jonkun sylen päässä näistä on taas (CLIV) hiittenkiuas, 24 kyyn. läpim., 4 á 5 kyyn. korkea; tämän keskelle ovat talon miehet kaivaneet sylen syvyisen perunakuopan; mutta se ei lämmitä pitänytkään ja on nyt autiona. Tämän ympärillä on vielä kolme (CLV-CLVII) 3 á 4 kyynärän laajuista kiuasta, jotka ovat 1 kyynärän korkuiset".

Pomarkkua kierrellessään ei Ailio ("Tähkä") itse käynyt paikalla, mainitsee vain kuulleensa, että kiukaita on Hiidenmäen torpan luona 6-7, ja että sieltä on hiekan ajossa löydetty reikäkivi, (ks 114404 B=11).

Satakunnan museon luettelossa mainitaan löydön 5545 kohdalla: "Reikäkivi .... Hultin talon peltovainion lähellä olevasta "Kiuasmäestä"

maantien soraa ottaessaan ... (Mainitusta mäestä on vuosien kuluessa useita hiitteenkiukaita hävitetty, vaan oli siinä vielä kesällä 1905 kolme kiuasta jäljellä. Tämän kirjoittaja koetti nimismiehen kautta saada ne rauhoitetuksi").

Geodeettisen laitoksen kirjelmässä on kysymys kolmiomittaustornin pystyttämistä Hiidenmäelle eli Hiidenkiukaittenmäelle.

Syksyllä 1963 ilmoitti Pomarkun kunnan kotiseutulautakunnan puheenjohtaja Risto Landvik Satakunnan Museon kuulleensa, että Pomarkun Heinäsuon talon maalla olisi hävitetty hiidenkiuas maantielle soraa ajettaessa. 11.10. kävi U. Salo paikalla. Hän totesi, että kysymyksessä oli Killisen kuvaama mäki, mutta lumen vuoksi hän ei voinut sitä tarkemmin tutkia. Paikalla on vanhastaan ollut sorakuoppa ja aikoinaan sepelinmurskaamokin. Salo arvelee, ettei hiidenkiukaita ollut nyt hävitetty.

Keväällä lumen sulattua kävi Hirviluoto paikkaa tarkastamassa. Hän totesi, että paikalla oli vielä kaksi ehjää rauniota sekä yksi puolikas hiekkakuopan reunassa. Lisäksi siellä on joukko epävarmoja kivikasoja. Selvyyteen ei päästy, milloin muut kiukaat oli hävitetty (Satakunnan Museon luettelossa oleva tieto, että 1905 niitä tiedettiin vain kolme, oli tällöin tuntematon). Asia päättyi siihen, että jäljellä oleviin ehjiin kiukaisiin asetettaisiin rauhoituskilvet.

Hiidenmäki eli Hiidenmäki on Pori-Kankaanpää maantien varressa olevasta Heinäsuon (eli Hultin) talosta n. 400 m länteen, Uudenkylän-Kiilholman tien eteläpuolella oleva soramäki. Sen päällä on laajahko, mut-

ta melko matala sorakuoppa, jonka länsiosan yli menee sähkölinja. Mäen itäosassa olevan pellon laidassa on ollut torppa (näkyvä vielä pitäjänkartalla nimellä Hiilimäki), josta nyt enää löytää tuskin paikkaakaan. Mäki ja torppa ovat epäilemättä saaneet nimensä hiidenkiukaista. Hiilenmäki tarkoittaa siis Hiidenmäkeä, joskin nyt tuntuu tämä unohtuneen, sillä paikkakuntalaiset tarjosivat nimen selitykseksi kertomuksia hiilenpoltosta. Rautatiepysäkki taas on saanut nimekseen Hiilimäki, joka lienee rautatiemiesten väännös ja kummittelee pitäjänkartalla torpankin nimenä. Ainakin murteiden historiaan perehtymättömästi tuntuu d:n korvaava l näin kaukana "Hollolan Lahlesta",^{suodolta} mutta Suodenniemielläänkin kerrottiin vanhojen ihmisten vielä joskus puhuvan "Suolenniimestä". (Vrt. myös Pauli Wiron mainintaa Hiidenmäen nimestä Hirviluodon kertomuksessa).

Paikalla on Hirviluodon mainitsemien kahden ehjän raunio lisäksi epämääräisiä kivikoita, jotka osaksi ovat syntyneet soranoton yhteydessä kiviä kasatessa, osaksi ovat ehkä luontaisia. Jotkut saattavat silti olla hautojakin tai niiden jäännöksiä. Killisen selostuksen perusteella ei voi varmuudella sanoa, mitä kiukaitaan nyt näkyvät vastaavat hänen

- 1) Paras jäljelläolevistä. Hiekkakuopan itäpään eteläreunasta n. 4 m etelään. Sen keskellä on vanha kuoppa, jossa kasvaa pihlaja. Rauhointustaulu on pystytetty nyt sen viereen. Raunio on hyvässä kunnossa, halkaisija on n. 10 m. Mahdollisesti Killisen raunio CXLVII. Hirviluodon raunio 2.
- 2) Edellisen kaakkoislaidassa on matala kiveys, joka ehkä on ollut itäinen raunio. Päällä on mänty ja vanha kanto.
- 3) Edellisestä n. 1 $\frac{1}{2}$ m etelään pieni matala sammaleinen kiviraunio, koko n. 2 x 3 m.

- 4) Rauniosta 1 n. 7 m etelään on koskemattoman näköinen röykkiö, jonka halkaisija on n. 6 m. Siihen on pystytetty rauhoitustaulu. (Vanhaisäntä Julius Heinäsuo väitti ajaneensa tähän kiviä pellolta. Oudolta tuntuu, että kiviä olisi ajettu näin kauas mäkeen, koska peltojen reunalla on suuret kivikot raivattuja kiviä). Mahdollisesti Killisen kiuas CXLVI. Hirviluoto:raunio 3.
- 5) Edellisestä n. 4 m etelään on vanha perunakuoppa, jonka länsipäässä on jonkin verran kiviä. Kysymyksessä tuskin Killisen raunio CLIV tai yleensä hauta. Hirviluoto n:o 4.
- 6) Raunio 1 länsi- ja lounaispuolella on matalaa epämääräistä kivikkoa, joka voi olla ladottua.
- 7) Rauniosta 1 n. 36 m länsiluoteeseen on kuopan reunassa kiviraunio puolikas, joka voisi olla haudan jäte. Kivien alla ei kuopan reunassa kuitenkaan näkynyt hiiltä tai muutenkaan sen tapaista. Hirviluoto: n:o 5.
- 8) Edellisestä n. 50 m länsiluoteeseen, sähkölinjan alla kulkevan polun länsilaidassa, lähellä hiekkakuopan reunaa on vanha melko säännöllinen kivikko, halkaisija n. 5 m. Voi olla kasattu hiekkakuopan kivistäkin.

Hiidenmäen etelälaidassa olevan kivikautisen asuinpaikan itäpäässä, lähellä polun mutkaa (ks 114404B:10) on kivetty kellarikuoppa.

Killisen mainitsema se ei kuitenkaan voi olla. Siitä n. 25 m itään on pitkänomainen kivikko 2 x 4 m, jonka vierestä on joskus otettu maata.

Kivikasa onkin ehkä siinä yhteydessä syntynyt.

Killisen muistiin merkitsemä tarina kertoo Hiidenmäen vaiheilla olevasta hopeakalliosta.

33156

UUSIKYLÄ, HIIDENKIVAS I HIEKKA:
KUOPAN VIERESSÄ KUVATTU KAAKESTA.
RAUHUTUSTAULU PYSTYTETTY VIEREEN.

M. HOURE 1966

33157

HIIDENMÄEN KIVAS 4 KAAKESTA
RAUHUTUSTAULUUN VIEEN

M. HOURE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

- 1880 K. Killinen: Kiinteitä muinaisjäännöksiä Ulvilan kihlakunnassa s. 138-139. Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk XXXIII. Helsingfors 1880
- Julius Tähkä(=Ailio): Lisätietoja Ulvilan kihlakunnan pohjoisosan muinaismuistoista s. 13-14. Käsikirj. top. arkistossa
- 1906 Satakunnan Museon luettelo n:o 5545
- 1928 2.11. ja 12.11. Geodeettisen laitoksen kirjeet n:o 242 ja 249, top. arkisto
- 1947 Rauhoitusmääräys
- 1947 -"- kuitattu (Julius Heinäsuo)
- 1964 11.3. U. Salon tarkastuskertomus 11.10. 1963. Top. arkisto
- 1964 11.5. A-L. Hirviluodon tarkastuskertomus, top. arkisto
- 1966 M. Huurteen inventointi
- 1967 Rauhoitusmääräys n:o 390

POMARKKU

Pispalampi

peruskartta 1144 04 D

koordinaatit $x = 6835\ 65$, $y = 555\ 90$, $z = 45-50$

pitäjänkartta V:3/18

kl Längelmäki

tl 1⁹⁹

om. A. Ahlström Oy, os. Noormarkku

Hiidenkiuas merkitty peruskartalle

M. Huurteen inventointi 1966

valokuva (f 33141). Kuvattu koillisesta. Taustalla lampi, etualalla raunio.

N. 8 km SSE Pomarkun kirkosta on Iso Pispalampi, johon pohjoisesta laskee Vähä Pispalampi. Tarinan mukaan tällä seudulla on isonvihan aikana ollut piispalla pakopaikka, josta nimi johtuu (vrt Leo Ruokoski:verif. 13071).

Leo Ruokoski oli havainnut lammen pohjoisrannalla hautaröykkiöltä vaikuttavan kivikasan. Se on Vähän Pispalammin laskuojan itäpuolella, kivikkoisessa rinteessä n. 10 m rannasta. Alue, jossa se on, on hakattu ja kulotettu.

Vaikka ympäristö on kivistä, erottuu matala raunio hyvin. Se on pyöreä ja halkaisijaltaan n. 4 m. Metsätyön aikana se on hiukan hajonnut. Kivien alla näkyi musta nokikerros.

POMARKKU

PISPALAMPI

33141

LÄNCELMAKI, PISPALAMMEN PÖHJOIS-
RANTAA, KIVIRÖYKKIÖ ETUALALLA

M. HUURRE 1966

POMARKKU

Ruokoja

peruskartta 114404 D

koordinaatit $x = 6835\ 83$, $y = 555\ 35$, $z = 45-47\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Ruokjärvi 5²⁰

om. Eero Ruokosken perikunta, os. Hiilimäki

Hiidenkiuas merkitty peruskartalle.

KM 13071:1-3 luuta, piitä, hioin

M. Huurteen inventointi 1966

1952 purki mv Leo Ruokoski Ruokjärven talon metsässä olevan kivikasan ja löysi sieltä hautaukseen viittaavaa jäämistöä, jonka hän toimitti Kansallismuseoon. Seuraavana vuonna Luho kävi paikkaa tarkastamassa.

Paikka on Ruokjärven talosta n. 700 m ENE, Ruokjärvestä Isoon Pispanlampeen laskevan Ruokojan pohjoispuolella, ojan varressa olevan Pispanlammin niityn reunasta n. 30 m N. Täällä on havumetsässä pieni kumpare, jonka päällä on ollut n. 3 x 4 x $\frac{1}{2}$ m suuruinen kivikumpare, löydöistä päätellen hauta. Luhon tarkastuskäynnin aikaan se oli jo kokonaan purettu, kivet ovat yhä paikalla.

Metsäkumpareen laiteilla on pieniä matalia epämääräisiä kivi-koita. Sellainen on myös kumpareesta N matalan notkon takana olevassa rinteessä.

Paikkaa koskevia tietoja

1952	verif 13071; Leo Ruokoski	
1953	V. Luhon tarkastuskertomus	top. arkistossa
1966	M. Huurteen inventointi	
1967	Rauhoitusmääräys 379	
1967 16.2.	-"-	kuitattu

POMARKKU

Huhdansuo

peruskartta 1144 04 D
koordinaatit ruutu 38/56
pitäjänkartta V:3/18

kl Uusikylä ?

tl

om.

Pirunpelto

M. Huurteen inventointi 1966

Ailio mainitsee, että Huhtainsuon syrjässä Veikasjärvestä itään on suurenlainen raunio, 43 x 25 m, korkeus 1 $\frac{1}{2}$ m, kuoppia täynnä.

Luhu on käynyt paikalla (1953?, ei kertomusta) ja todennut sen luontaiseksi pirunpelloksi, jollaiseksi jo Ailion antamat mitat saavat paikkaa epäilemään. En katsonut tarpeelliseksi mennä paikalle, jonka vuoksi karttamerkintä puuttuu.*

Tarinan mukaan ovat jättiläiset aikoneet rakentaa paikalle kirkkoa (Maria Ylikoski, n. 70 vuotias).

*) Ilmeisesti peruskartalla näkyvä lohikko Huhtainsuon pohjoispuolella R^{No} 5²¹, koordinaatit: x = 6838 60,

$$y = 55648,8 = 70$$

POMARKKU

Huhdansuo

Paikkaa koskevia tietoja

Julius Tähkä(=Ailio) Lisätietoja Ulvilan kihlakunnan
pohjoisosan muinaismuistoista s. 14.
Käsikirj. top. arkisto.

1966 M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Ylikoski

peruskartta 1144 04 D

koordinaatit $x = 6838745$, $y = 55522$, $z = 50$

pitäjänkartta V:3/18

kl Uusikylä

tl Ylikoski 10²³

om. Vieno Rantala, mv, os. Riutta Pomarkku

tl Kuusela

om. Maria Ylikoski, os. Riutta Pomarkku

Kivikautinen asuinpaikka

KM 3033:11 reikäkivi

3033:12-14 kiviesineiden paloja ja teelmä

3033:15 taltta

3171:11 reikäkivi

3171:12 2 hiomakiveä

3336:233-238 hiomakiven paloja ym.

17222 kvartssia, kivi-iskos

Esineitä hukassa

M. Huurteen inventointi 1966

- Valokuva (f 33167) Ylikosken talo lounaasta.
Valokuva (f 33168) Kuuselan talo lännestä.

Ailion tietoja Ylikosken "kivikalutehtaasta" ei tässä liene syytä kerrata.

Ylikosken talo on pienen, lähes kokonaan kuivuneen Veikasjärven eteläpuolella n. 300 m rannasta, Hiilimäen seisakkeelta n. 3,7 km ESE. Hiilimäeltä Riuttajärven kautta kirkonkylään vievä tie kulkee järven ja talon välistä.

Talo on soramäellä. Löytöpaikoista ei ole tarkempia tietoja, mutta talon väki tiesi, että löytöjä oli aikoinaan tullut aivan talon luota pihamaalta. Pihassa oli joskus heidän tietojensa mukaan suoritettu kaivauksia. Ylikosken talosta n. 100 m kaakkoon on Kuuselan talo. Sen länsipuolella olevalta tasaiselta pellolta (b) on löytynyt taltta ja reikäkivi, jotka lienevät jossain talon nurkissa, vaikka niitä ei etsiskelystä huolimatta inventoinnin aikaan löydetty. Lähiympäristöstä kerrotaan löytyneen muitakin esineitä, mutta löytöpaikkoja ja löytöjen vaiheita ei tarkemmin tunnettu.

Inventoinnin yhteydessä löytyi talon lounaispuolella navetan takana olevalta pellolta hiukan kvartssia sekä hioimen kappale, jonka ikä on kuitenkin epävarma. Pelto on samaa aukiota kuin Kuuse-

lan pelto, loivaa soraista rinnettä. Pihatieltä talon länsi-
päädyn luota löytyi kivi-iskos. Kuuselan pellolta ei löyty-
nyt mitään, ei myöskään ympäristöstä. Inventointitulokset jäi
siis vähäiseksi, mutta kasvillisuus häyttasi havaintojen te-
koa.

[The following text is extremely faint and appears to be bleed-through from the reverse side of the page. It is largely illegible.]

33167

UUSIKYLÄ, YLIKOSKENTALO LÖYDÄSTÄ
M. HUURRE 1966

33168

KUUSELAN TALO LÄNNESTÄ, LÖYDÖJÄ
SEN EDESSÄ OLEVALTA PELLOLTA

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

- 1894 Julius Ax (=Ailio) verif. 3033:11-15
- 1894 Suomen Museo 1894 s. 160: Muinaistieteen vainioilta
- 1895 J. Ax verif. 3171
- 1896 J.E. Ax: Muinainen kiviaseiden tekopaikka Pomarkussa.
SM 1896 s. 36-37. (Käsikirjoitus: top. arkisto)
- Julius Tähkä: Lisätietoja Ulvilan kihlakunnan pohjois-
osan muinaismuistoista. Käsikirj. top.
arkisto
- 1909 Julius Ailio: Die steinzeitlichen Wohnplatzfunde in
Finland II s. 154-156
- 1966 M. Huurteen inventointi
- 1967 Rauhoitusmääräys n:o 380

POMARKKU

Kuusisto

peruskartta 1144 04 D

koordinaatit $x = 6840 00, y = 555 46$

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Kuusisto

om. Aarne Kuusisto, mv, os. Riutta Pomarkku

Hirsisalvoksinen lähde

Pomarkku

Kuusisto

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33144) lähteen kehikko

Pomarkun kunnan kotiseutulautakunnan puheenjohtaja Kosti Ylinen näytti hirsisalvoksisen lähteen, jonka mv Aarne Kuusisto oli löytänyt metsäojaa kaivaessaan.

Paikka on Kuusiston talosta n. 800 m lounaaseen, Vanhaan-taloon vievän tien lähellä, siitä n. 50 m luoteeseen. Suota ojitettaessa oli mv Kuusisto ryhtynyt kaivamaan metsänreunas-
sa olevasta vetisestä kohdasta ojaa viemäriin. N. $\frac{1}{2}$ m vah-
vuisen turpeen alta^{oli} tällöin löytynyt hirsistä salvettu kehik-
ko lähteen ympärillä. Kehikon koko on n. $1 \frac{1}{2}$ x $1 \frac{1}{2}$ m, syvyys
n. $\frac{1}{2}$ m ja siinä on puinen pohja. Lähde pulppuaa kehikon vie-
ressä.

Lähde oli puhdistettu, mitään ei siitä ollut löydetty. Mi-
tään rakennuksia ei lähellä tiedetä olleen eikä lähteestä ol-
lut ennakolta mitään tietoja.

Ainakin osa hirsistä näyttää olevan alunperin peräisin josta-
kin rakennuksesta.

POMARKKU

KUUSISTO

33144

POMARKKUN KYLÄ . HIRSIKALVOKSINEN
LÄHDE .

M. HUURAE 1960

✓	1. Käärmenäki	kivik. il.
✓	2. <u>Herrämäki</u>	" asp.
✓	3. Vähäsavo	" il.
✓	4. Simula	" "
✓	5. Viro	" "
✓	6. Rossinmoisio	" "
✓	7. Kirkko	" "
✓	8. Ylitensiö	" "
✓	9. Ylisoini	" "
✓	10. Ylimarkkula	" "
✓	11. Mettäpreijenki	parannuslähde
✓	12. Teinonen	kivik. il.
✓	13. Kansakoulu	" "
✓	14. Mäkipäänmäki	" "
✓	15. "Lindroos"	" " ?
✓	16. <u>Vesterinmoisio</u>	" asp.
✓	17. Korkeemäki	"linna", aarnivalkeita
✓	18. Kauraoja	kivik. il.
✓	19. <u>Peltonmäki</u>	hiidenkiukaita ?
✓	20. <u>Kunvik</u>	kivik. asp.
✓	21. Katavakorvenkoski	rautak. il.
✓	22. Längelmäkoski	kivik. il.
✓	23. Niiniviita	" "
✓	24. Välimäki	" "
✓	25. "Saliini"	" "
✓	26. Savilakso	" "
✓	27. <u>Ala-Nissi</u>	hiidenkiuas

28. Kirveskallio

kivik.asp.

29. Kuusiluoma

" il.

30. Välimäki

" "

31. Vastamaa

" asp.

32. Törmä

" "

33. Siivonen

" il.

34. Kivimäki

" asp.

35. Kivimäki

" il.

36. Kivimäki

" il.

37. Kivimäki

" il.

38. Kivimäki

" il.

39. Kivimäki

" asp.

40. Kivimäki

" asp.

41. Kivimäki

" il.

42. Kivimäki

" il.

43. Kivimäki

20. Kivimäki

44. Kivimäki

21. Kivimäki

45. Kivimäki

22. Kivimäki

46. Kivimäki

23. Kivimäki

47. Kivimäki

24. Kivimäki

48. Kivimäki

25. Kivimäki

49. Kivimäki

26. Kivimäki

50. Kivimäki

27. Kivimäki

1
POMARKKU

Käärmemäki

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit $x = 6842\ 50$, $y = 554\ 22$, $z = 55$

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Viro 10^{60}

om. Matti Viro, mv, os. Pomarkku

Kivikautinen hautalöytö(?)

Satak. M. 4917 vasarakirves

POMARKKU

Käärmemäki

M. Huurteen inventointi 1966

Vasarakirveen on löytänyt "työmies Hjalmar Kaski syksyllä 1902 Wiron talon maalta Pomarkussa olevasta Käärmemäki-nimisestä soranottopaikasta noin 85 cm syvyydestä maan alta.

Käärmemäki on Pomarkun kirkosta n. 1 km kaakkoon, Riutan-
salmelle ja Noormarkun Lassilaan vievän maantien lounais-
puolella, rautatiestä n. 200 m kaakkoon. Sen eteläpuolella
on Isonsuon valtioonmaa.

Mäen eteläosassa, Viljasen talon vieressä on vanha soran-
ottopaikka. Alue on niin kivinen, ettei siinä soraa juuri
näykään.

Kirves saattaa olla hautalöytö, vaikkakin löytösyvyysilmoi-
tukset usein ovat varsin epäluotettavia.

POMARKKU

Herrämäki

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit $x = 6842\ 81$, $y = 553\ 94$, $z = 52\frac{1}{2}$

pitäjänkartat V:3/18

kl Pomarkku

tl Kivelä 10⁵⁷

om. Aaro Haapaniemi, mv, os. Pomarkku

Kivikautinen asuinpaikka merkitty peruskartalle

KM 17231 kvartsia, keramiikkaa

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33136). Kuvattu pellon etelänurkasta pohjoiseen, taustalla kirkko.

Paikka on Pomarkun kirkosta n. 600 m SSE, rautatien luoteispuolella oleva kivikkoinen mäki. Mäen luoteisrinteeseen on raivattu pieni peltoalue. Sen länsipuolella on soista metsää, pohjoisessa on alava notko, josta peltoalue nousee taas pohjoiseen. Pelto on kivikkoista hiekkamaata. Sen pinnalta löytyi kvartseja ja pieni keramiikan muru.

Asemakaavassa paikalle on merkitty tonttialue.

POMARKKU

HERRAMÄKI

33136

POMARKKUN KYLÄ, KIVELÄN TALON PELTO
HERRAMÄELLÄ KUVATTU ETELÄSTÄ. KIRKKO
HÄMÖTTÄÄ NUOLEN KOHDALLA.

M. HUURRE 1966

POMARKKU

Herrämäki

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 375
1967 22.2.	-"- kuitattu

POMARKKU

Vähäsavo

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit (pelto): $x = 6843\ 20$, $y = 554\ 25$

pitäjänkartta V:3/18

k1 Pomarkku

t1 Vähäsavo 13⁴⁵

om.

Kivikautinen irtolöytö

KM 9488 vasarakirves

POMARKKU

Vähäsavo

M. Huurteen inventointi 1966

Kirveen on löytänyt Katri Vähäsavo v:n 1922 vaiheilla Vähänsavon talon perunamaasta.

Talo on Pomarkunjoen eteläpuolella, kirkosta n. 600 m itäkaakkoon. Verifikaatin mukaan esine on löydetty perunan istutuksessa joesta n. 25 m etelään. Alue on tasais- ta alavaa peltoa.

POMARKKU

Vähäsavo

Paikkaa koskevia tietoja

1932	Verif. 9488. Olavi Vuokko
1966	M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Simula

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit (Simula): x = 6842 94, y = 553 64

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl

Aulis Heinonen, os. Pomarkku

Matti Salmi, os. Pomarkku

Kivikautisia irtolöytöjä

Satak. M. 9273 pohjalainen kirves

Satak. M. 9275 aseeseen kappale, sädekiviliusketta

M. Huurteen inventointi 1966

Molemmat löydöt ovat Juho (eli Johan) Koskelan löytämiä 1908 Simulan talon pellosta, edellinen "uutta kivikko-peltoa raivattaissa n. 60 sm syvyydestä" ja jälkimmäinen "peltotöissä" 50 cm syvyydeltä.

Simulan talo on ollut kirkosta n. 400 m etelään, tien varressa. Se on kokonaan hävinnyt ja maat kuuluvat osaksi A. Heinoselle, osaksi M. Salmelle.

Talonpaikan vaiheilla maasto on etupäässä tasaista ja melko alavaa.

POMARKKU

Viro

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit $x = 6843\ 24$, $y = 553\ 66$, $z = 45-50$

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Viro 10⁶⁰

om. Matti Viro, mv, os. Pomarkku

Kivikautisia irtolöytöjä

? KM 1907:13 tasataltta

Pomarkun M. tasataltta

M. Huurteen inventointi 1966

1878 toi K. Killinen Pomarkusta taltan, jonka oli saanut "Wiron talosta kirkon luota". Tarkempaa löytöpaikkaa ei mainita.

1935 oli Matti Viro löytänyt talon lounaispuolelta, vanhan navetan luota viemäriä kaivaessaan taltan aivan talon ja kirkon välistä menevän tien vierestä.

Viron talo on Pomarkun kirkon kaakkoispuolella aivan sen vieressä. Alue on pohjoiseen viettävää hiekkaista maata kirkon paikkaa alempana.

Kirkon vaiheilta on muitakin löytöjä, ja todennäköisesti jossain siellä on ollut asuinpaikkakin.

Paikkaa koskevia tietoja

1880 K. Killinen: Kiinteitä muinaisjäännöksiä Ulvilan kihlakunnassa s. 149. Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk. XXXIII. H:fors 1880.

1966 M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Rossinmoisio

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit (pelto): $x = 6843\ 22$, $y = 553\ 66$

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Viro 10⁶⁰

om. Matti Viro, mv, os. Pomarkku

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 10482 oikokirves

M. Huurteen inventointi 1966

Kirveen löysi 1917 Pauli Viro "Rossin moisio" nimisestä pellosta. Paikka on ^{kirjon} eteläpuolella oleva hiekkainen pelto-
rinne, joka viettää W ja S. Maantien oikaisun vuoksi löytökohta lienee jäänyt tien alle.

Inventoinnin aikaan paikka oli laitumena ja sen tarkastus jäi tuloksettomaksi. Maaston puolesta se sopisi asuinpaikaksikin. Sellainen kirkon paikkeilla todennäköisesti on, sillä sen ympäriltä on löytöjä useampia.

POMARKKU

Kirkko

peruskartta 1144 05 A
koordinaatit (kirkko) $x = 6843\ 26$, $y = 553\ 68$
pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Kirkko

om. Pomarkun seurakunta

Kivikautinen irtolöytö

KM 2532:312 oikokirves

M. Huurteen inventointi 1966

1887 lähetti Salomon Wilskman Kansallismuseoon mm kirveen, jonka Jonas Kuusiniemi oli löytänyt kirkkomaasta ruumisarkusta.

Pomarkun kirkko (eli kirkot, vanha ja uusi rinnakkain) on hiekkaisella mäellä, joka soveltuisi asuinpaikaksikin. Sen ympäristöstä on muitakin löytöjä.

Jos kirves tosiaankin on ollut ruumisarkussa, on kysymyksessä tietysti sekundäärinen löytö. Kirvestä on pidetty tällöin taikakaluna. Muutamista rautakautisistakin kalmistoista on vastaavanlaisia löytöjä.

POMARKKU

Ylitensio

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit $x = 6843\ 28$, $y = 553\ 50$, $z = 40-45$

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Ylitensio

om. Arvo Ylitensio, mv, os. Pomarkku

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 16963 vasarakirves

M. Huurteen inventointi 1966

1964 olivat koululaiset Asko Uusitalo ja Kauko Lahtonen löytäneet vasarakirveen, jonka löytöpaikkaa Salo kävi seuraavana päivänä tarkastamassa.

Kirves oli löytynyt Ylitensiön pellosta, kirkosta n. 200 m länsilounaaseen (Salon mukaan etäisyys kirkosta 100 m; vrt kuitenkin peitepiirros), aivan maantien vierestä sen itäpuolelta. Paikka on hyvin loivaa hiekkapohjaista peltoa.

Kirveen löytyminen aivan pinnasta tekee hautalöydön epätodennäköiseksi. On myös otettava huomioon sellainen mahdollisuus, että se on tullut paikalle muualta esim. tiesoran mukana, löytyihän se aivan tien varresta.

POMARKKU

Ylitensiö

Paikkaa koskevia tietoja

1964 Unto Salon tarkastuskertomus, top. arkisto
1966 M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Ylisoini

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit (talo): $x = 6843\ 60$, $y = 553\ 70$

pitäjänkartta V:3/18

k1 Pomarkku

t1 Ylisoini

om. Jenny Soini, os. Pomarkku

Kivikautinen irtolöytö

8055:8 oikokirves

POMARKKU

Ylisoini

M. Huurteen inventointi 1966

Kirveen on löytänyt 1917 Frans Leino Soinin talon vanhaa peltoa muokatessaan.

Soinin talot, Ylisoini ja Alisoini ovat aivan Pomarkunjoen etelärannalla vanhasta sillasta SW. Löytöpaikka on ehkä niiden lounaispuolella olevalla peltoalueella, vaikka varmuutta siitä ei enää saa.

POMARKKU

Ylisoini

Paikkaa koskevia tietoja

1922 Verif. 8055, A. Vinter

1966 M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Ylimarkkula

peruskartta 1144 05 Akoordinaatit (pelto): $x = 6843\ 40$, $y = 552\ 60$

pitäjänkartta V? 3/18

kl Pomarkku

tl Ylimarkkula

om. Kalle Huhtala, mv, os. Pomarkku

Kivikautisia irtolöytöjä

KM 4495 kirveen kappale

Satak. M. 7106 taltta

POMARKKU

Ylimarkkula

M. Huurteen inventointi 1966

Kirveen kappaleen löytöpaikaksi ilmoitetaan Mikkolan talon pelto talosta n. 100 sylvä etelään. Sen on museolle toimittanut neiti Ebba Weilin 1905. Seuraavana kesänä näyttää Hackman käyneen paikalla. Hänen ottamansa valokuvan taakse on merkitty löytöpaikaksi Soininmoisionmäen lounaisrinne.

Taltan on löytänyt talollinen Frans Mikkola talonsa läheltä pellostä 1908. Mikkolan talo tarkoittaa nykyistä Ylimarkkulaa, joka on Pomarkun kirkosta n. 1,3 km länteen, Kiilholmaan vievän tien pohjoispuolella. Löytöpaikkaa ei kukaan tietänyt, mutta valokuvasta päättäen se on pieni pelto, joka on Ylimarkkulan talosta n. 250 m kaakkoon, Pomarkunjokeen laskevan ojan rannalla. Oja kulkee peltojen välistä ja näiden soraiset loivat rinteet sopisivat asuinpaikoiksi. Kasvillisuuden vuoksi jäi tarkastus vähäiseksi.

POMARKKU

Ylimarkkula

Paikkaa koskevia tietoja

1905	verif. 4495
1906	valokuva l. 2875 A. Hackman
1966	M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Mettäpreijeni

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit $x = 6843\ 45$, $y = 552\ 06$

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Mikkola

om. Erkki Rossi, mv, os. Pomarkku

Parannuslähde

POMARKKU

Mettäpreijeki

M. Huurteen inventointi 1966

Pomarkun kotiseutulautakunnan puheenjohtaja Kosti Ylinen kertoi parannuslähteestä, josta hänen kertomansa mukaan on noudettu ennen lääkettä sisäisiin sairauksiin.

Lähde on Mikkolan talon metsässä Pomarkun kirkolta Kiilholmaan vievän tien pohjoispuolella, kirkosta n. 1 $\frac{1}{2}$ km länteen. Sen laskusuunta on pohjoiseen.

POMARKKU

Teinonen

peruskartta 1144 05 A
koordinaatit (talo): $x = 6843\ 82$, $y = 553\ 96$
pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Teinonen

om. Arvo Kivelä, nimismies, os. Pomarkku

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 9242 poikkikirves

POMARKKU

Teinonen

M. Huurteen inventointi 1966

Löytänyt torppari Frans Renfors kirkonkylästä Teinosen talon perunapellosta 1913.

Teinosen talo on Pomarkun kirkosta $\frac{1}{2}$ km NNE, joen pohjoispuolelta Laviaan vievän tien varressa. Alue on loivasti eteläsuuntaan viettävää soraista maata.

POMARKKU

Kansakoulu

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit (vanha koulu) $x = 6843\ 90$, $y = 554\ 12$

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Kansakoulu

om. Pomarkun kunta

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 5546 oikokirves

POMARKKU

Kansakoulu

M. Huurteen inventointi 1966

Pomarkun Kirkonkylän kansakoulu on kirkosta n. 800 m koilliseen, Pomarkunjoen pohjoispuolitse Laviaan johtavan tien pohjoispuolella. Uusi koulurakennus on vanhan vierellä. Paikka on eteläsuuntaan viettävää soraista rinnettä.

Kirveen on löytänyt 1902 opettaja J.W. Lehtonen kansakoulun perunapellosta. Tarkemmin ei löytöpaikkaa voi selvittää.

POMARKKU

Mäkipäänmäki

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit $x = 6844\ 68$, $y = 554\ 50$

pitäjänkartta V:3/13

kl Pomarkku

tl

om.

Kivikautinen irtolöytö

KM 3033:7 reikänuija

POMARKKU

Mäkipäänmäki

M. Huurteen inventointi 1966

Esine on löydetty "Mäkipään mäestä Ison Markun maalta". Samasta paikasta verifikaatin mukaan myös reikäkivi ja kourutaltoa, jotka eivät olleet tallessa.

Paikka on Pomarkun kirkosta n. 1 $\frac{1}{2}$ km koilliseen, vanhan Kankaanpään vievän tien varressa, lähellä Katajamäen taloa (ks. Hackmanin valokuva). Löytö on etelään viettävä peltorinne. Asuinpaikka on maaston puolesta mahdollinen, mutta tarkastus oli hankalaa eikä mitään näkynyt.

POMARKKU

Mäkipäänmäki

Paikkaa koskevia tietoja

1894	Verif. 3033:7, Julius Ax (Ailio)
1906	Valokuva l. 2878 A. Hackman
1966	M. Huurteen inventointi

POMARKKU

"Lindroos"

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit (talo): $x = 6844\ 92$, $y = 554\ 72$

pitäjänkartta V:3/13

kl Pomarkku

tl Ahola

om. Rauha Mäkelä, os. Pomarkku

Kivikautinen irtolöytö

? taltta

M. Huurteen inventointi 1966

Verifikaatissa 3033:7 Ailio mainitsee, että lähellä Mäkipäänmäkeä (ks) on "Lindroosin torppan S-suuntaan viettävältä mäktivierulta" on löydetty taltta.

Lindroosin paikka on Pomarkun kirkosta n. 1,9 km koilliseen vanhan Kankaanpään maantien varressa, n. 300 m NE Mäkipäänmäen löytöpaikasta. Valokuvan mukaan on esine löytynyt aivan läheltä torppaa maantien varresta. Paikalla ei näkynyt mitään.

POMARKKU

"Lindroos"

Paikkaa koskevia tietoja

1894	verif. 3033:7	J. Ax (=Ailio)
1906	valokuva l. 2877	A. Hackman
1966	M. Hurteen inventointi	

POMARKKU

Vesterinmoisio

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit $x = 6843\ 94$, $y = 553\ 35$, $z = 40$

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Kataja 8⁸

om. Hilma Heljander, os. Pomarkku

Kivikautinen asuinpaikka

KM 17583 kvartsia

Satak. M. 10258 talta

M. Huurteen inventointi 1966

Taltan on löytänyt Hugo Männistö Mäki-Rossin vanhaa peltoa muokatessaan.

Paikka on ilmeisesti nykyisin osaksi Katajan tilaan kuuluvaa peltorinnettä Pomarkunjoen pohjoispuolella, kirkosta n. 700 m NNW. Se on etelään viettävää hiekkarinnettä, pellon halki vie tie metsäteknikon asunnolle. Tämän tien länsipuolella oli pellossa kvartsia.

Lieneekö samoilta paikoilta ollut se reikäkivi, jonka Killinen mainitsee (s. 150-151) löytyneen Mäki-Rossin pellostä.

POMARKKU

Korkeemäki

peruskartta 1144 05 A

koordinaatit $x = 6844\ 06$, $y = 552\ 90$, $z = 45$

pitäjänkartta V:3/13

kl Pomarkku

tl Lehto ~~3130~~ 430

om. Frans Lehtosen perikunta, os. Pomarkku

Pomarkun seurakunta 9³"Linna", aarnivalkeita

M. Huurteen inventointi 1966

Killinen mainitsee kihlakuntakertomuksessaan "pakanuuden aikaisena varustuksena" Korkeenmäen linnan, joka on lähellä sitä paikkaa, missä Pomarkunjoki laskee Isojärveen. Hän kuvaa mäen laella olevia suorakaiteen muotoisia kivivallin jäännöksiä ja kertoo aarnivalkeista, joiden perusteella paikalta on etsitty aarteita.

Käydessään paikalla 1964 totesi Salo, että kysymyksessä lienee vanha rantavalli. (Salon kertomuksessa mäen sijainti mainittu virheellisesti).

Paikka on metsäinen loivarinteinen mäki Pomarkun kirkosta n. 1 km luoteeseen, Pomarkunjoen pohjoispuolella. Isonjärven rantaan on matkaa n. 1 $\frac{1}{2}$ km, (järveä laskettu). Metsäisen länsiosan omistaa seurakunta, laitumena olevan itäpään Lehtosen perikunta.

Mäen lakea kiertää etupäässä suurista kivistä muodostunut vallintapainen, jolla ei näytä olevan mitään "järkevää" si-

jaintia. Se lieneekin rantavalli. Varsinkin mäen länsipuoli on muutenkin kivikkoista.

Aarretarinat ovat nähtävästi unohtuneet eikä Killisen käyttämää nimeä "Korkeemäenlinna" tunneta.

POMARKKU

Korkeemäki

Paikkaa koskevia tietoja

- 1880   K. Killinen:Kiinteitä muinaisjäänöksiä Ulvilan
                       kihlakunnassa s. 140. Bidrag till
                       kännedom af Finlands natur och folk.
                       XXXIII Helsingfors 1880.
- 1964   23.11.   U. Salon tarkastuskertomus 25.5. top. arkisto
- 1966   M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Kauraaja

peruskartta 1144 05 B

koordinaatit (talo): x = 6845 95, y = 555 60

pitäjänkartta V:3/13

kl Uusikylä

tl Kauraaja 3¹⁸

om. Kauraaja, mv, os. Pomarkku

Kivikautinen irtolöytö

KM 2151:555 kirves

Satak. M. 1259 reikäkivi

M. Huurteen inventointi 1966

Kirves, jonka Salomon Wilskman toimitti museoon 1882 on löydetty "Kaurapäkin" metsästä kannon nenästä.

Reikäkivi on "Kaurapäkin" talon maalta Isonjärven rannalta kiviperäisestä maasta peltoa tehtäessä 1893.

Kaurapäkki, nykyisin Kauraoja, on Pomarkusta Kivijärven kautta Siikaisiin vievän tien varressa, Pomarkun kirkosta n. 4 km luoteeseen. Reikäkivi on kai jostain sen länsi- ja lounaispuolella olevalta peltoalueelta. Pellot ovat etupäässä alavia savipeltoja, joskin myös rinteitä on.

Talon mailta on aikoinaan löytynyt myös putkellinen(?) rautaesine, joka on taas hukkaantunut.

POMARKKU

Peltomäki

peruskartta 1144 05 B

koordinaatit $x = 6848\ 24$, $y = 553\ 40$, $z = 70$

pitäjänkartta V:3/13

k1 Pomarkku

t1 Peltomäki 3⁹

om. Jaakko Peltomäki, mv, os. Pomarkku

2 hiidenkiuasta (?)

KM 17235 kvartsia

POMARKKU

Peltomäki

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33161). Kuvattu lounaasta

Pomarkun kirkolta Kunvikiin vievän tien itäpuolella, kirkosta n. 5 km pohjoiseen, Peltomäen talosta 200 m kaakkoon on kalliolla pienessä nyppylöiden välisessä notkelmassa laajahko epämääräisen ~~ææ~~ näköinen kivikko. Siinä on kaksi laajaa kuoppaa, joista itäisemmän halkaisija on n. 2 m ja syvyys yli $\frac{1}{2}$ m. Se on varsin tuore, pikkupojat ovat sitä kaivelleet, joskin myös vanhempaa kaivelua siinä on ollut. Kuopasta nähdään, että kivikerroksen vahvuus on n. $\frac{1}{2}$ m. Sen alla on hienoa kivensekaista hiekkaa. Kivikerroksen alla näkyy hiiltä ja punertavaa palomaata. Hiekassa oli hiukan myös kvartsin siruja, joista toiset näyttävät iskeytyiltä.

Paikalla on mahdollisesti ollut kaksi hiidenkiuasta, joiden alkuperäinen koko ja muoto ovat hajoituksen vuoksi epäselvät. Nyt kivikko on jokseenkin yhtenäinen, joskin siinä voi erottaa kaksi osaa; itäisempi, nykyinen halkaisija n. 9 m ja läntisempi, 3 m.

Kalliolla kasvaa männikköä. N. 15 m länteen kivikosta on männyn latvassa kartoitusmerkki.

Paikan nimeksi ilmoitettiin Peltomäen talossa "Hiirenkiukaat".

POMARKKU

PELTOMÄKI

33161

POMARKKUN KYLÄ, PELTOMÄEN
"HIIRENKIUKAAT" KESKELLÄ KUURAA

M. HUURAE 1966

POMARKKU

Peltomäki

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi
1967 Rauhoitusmääräys n:o 392

POMARKKU

Kunvik

peruskartta 1144 05 B

koordinaatit $x = 6849\ 65$, $y = 553\ 30$, $z = 60$

pitäjänkartta V:3/13

kl Uusikylä

tl Kunvik 2³⁹

om. Väinö Kunvik, mv, os. Pomarkku

Kivikautinen asuinpaikka

KM 3033:8 kivitaltta

17236 kvartsi-iskos

Satak. M. 7613 kiviaseen jäännös

M. Huurteen inventointi 1966

Valok. (f 33162) pelto kuvattu lännestä. Taustalla Valkjärvi.

Kunvikin talo on Pomarkun kirkosta 6 km miltei suoraan pohjoiseen, Valkjärven lahden lounaisrannalla.

1894 sai Ailio "Kungvikin" talosta taltan, jonka löytöpaikka kuitenkin oli "tietämätön". Jo aikaisemmin, 1891, oli Arvid Kunvik (Kunviiki) löytänyt kiviesineen "Kunvikin talon kivikko-peltoa perkatessa".

Viimeksi mainittu pelto lienee talosta n. 100 m pohjoiseen oleva hiesuinen peltorinne, jonka reunassa on vanhan torpan paikka ja kellarikuoppa. Metsikössä kasvaa lehmuksia.

Isännän kertoman mukaan tästä pellostä on joskus löydetty pyöreä reiällinen, teräväreunainen kivikiekko, joka on joutunut tietymättömiin.

Pelloilta löytyi kvartsi-iskos. Todennäköisesti kysymyksessä on asuinpaikka.

33162

UUSIKYLÄ, KUNVIIKIN PELTOA KUVATTU
LÄNNESTÄ, RAKENNUSTEN PÖHJÄ MIESIKÖSSÄ
VASEMMALLA. KVAATSIÄ PELLOSTA, TAUSTALLA
VALKJÄRVI

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1894	J. Ax (=Ailio) verif. 3033
1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 391
1967 17.3.	-"-

POMARKKU

Katavakorvenkoski

peruskartta 1144 05 C

koordinaatit n. $x = 6840$ ⁶³~~56~~, $y = 558$ ⁷⁷~~82~~, $z = 47\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/19

kl Längelmäki

tl

om. A. Ahlström Oy

Rautakautinen irtolöytö

KM 2274 soikea kupurasolki

POMARKKU

Katavakorvenkoski

M. Huurteen inventointi 1966

Soljen on löytänyt seppä Juhana Nyman n. 1860, "Katavakorvenkoskesta Normarkun pitäjän Pomarkun kylässä. Normarkun tehtaasta kirjanpitäjän Mäkelän lahjoittama SMYlle 18/XI 1884".

Katavakorvenkoskenoja on pieni oja, joka laskee Ilveskoskenojaan ja Paimenojaan yhtyen idästä Pomarkunjokeen Längelmäkosken alapuolella. Sen yli menee Riuttajärven koillispuolta kulkeva tie. Itse koski lienee ollut tämän tien länsipuolella, Katavan talosta n. 900 m SSW, Pomarkun kirkosta n. 5 $\frac{1}{2}$ km ESE. Maasto tien molemmilla puolilla on melko tasaista kuusikkometsää, jossa voi erottaa vanhoja peltosarvoja. Länsipuolella on ojan pohjoispuolella kivikkoista hiekkamaata oleva mäenkumpare; siitä pohjoiseen on notko, jonka N-puolella maasto taas nousee.

Nykyisin alue on vankkaa metsää, eikä siinä näy mitään sen erikoisempaa.

POMARKKU

Längelmäkoski

peruskartta 1144 05 C

koordinaatit ruutu 40/57

pitäjänkartta V:3/19

kl Längelmäki

tl

om.

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 7665 tasataltta

POMARKKU

Längelmäkoski

M. Huurteen inventointi 1966

Taltan on löytänyt Juho Setälä 1909 Längelmäkoskea perka-
tessaan. Längelmäkoski on Pomarkunjoessa Riuttajärven
alapuolella Pomarkun kylän ja Längelmäen rajalla, Pomarkun
kirkosta n. 5 km kaakkoon.

Kysymyksessä on ilmeinen hajalöytö.

POMARKKU

Niiniviita

peruskartta 1144 05 C

koordinaatit $x = 6842\ 30$, $y = 555\ 85$, $z = 45$ (pelto)

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Niiniviita

om. Pentti Niiniviita, mv, os. Pomarkku

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 8661 kourutaltan katkelma

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt talollinen Uno Niiniviita "Niiniviidan talon Rasi nimisen pellon kyntömullasta 1912".

Niiniviidan talo on Pomarkun kirkosta n. 2,4 km itä-kaakkoon kylätien pohjoispuolella mäellä. Rasi-nimistä peltoa ei siellä tunnettu (tosin isäntä ei ollut kotona). Sen sijaan on talosta n. 200 m etelään Susi-niminen pelto: hiekkainen itään päin viettävä rinnepelto, joka sopisi asuinpaikaksikin. Onko se löytöpaikka, jäi kyllä epävarmaksi.

POMARKKU

Välimäki

peruskartta 1144 05 C

koordinaatit (talo): $x = 6843\ 06$, $y = 557\ 55$

pitäjänkartta V:3/19

kl Pomarkku

tl Välimäki

om.

Kivikautinen irtolöytö

Hämeen M. 1219:21 kourutaltoa

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen löytänyt talollisenp. Reino Välimäki 1916 perunoita kaivaessaan.

Välimäen talo on $3 \frac{1}{2}$ km itään Pomarkun kirkosta, joen pohjoispuolelta Laviaan vievän tien varressa. Koska Hämeen museon luettelossa olevat löydöt puuttuivat Kansallismuseon loppuluettelosta, jäi tämäkin löytöpaikka tarkemmin katsomatta.

POMARKKU

"Saliini"

peruskartta 1144 05 C

koordinaatit (torppa): $x = 6843\ 92$, $y = 555\ 55$

pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku

tl Haanpää 13³⁴

om. Frans Levo, mv, os. Pomarkku

Kivikautisia irtolöytöjä

KM 3033:10 taltta

Satak. M. 8662 oikokirves

POMARKKU

"Saliini"

M. Huurteen inventointi 1966

Taltoa on löytynyt "peltoa tehdessä Vähän Savun maalta Saliinin torpan pellosta". Kirveen taas on löytänyt Salomon Saliini "Haaran talon Mäkimaahan uutta laskuoja kaivaessaan noin 1 kyynärän syvyydestä maan sisästä vuoden 1882 vaiheilla".

Torpan paikka on kirkosta 2 km koilliseen, joen pohjoispuolitse Lavialle vievän tien varressa sen eteläpuolella (entistä Vähän Savon maata). Torppa on hävinnyt ja sen paikka raivattu pelloksi. Maa on melko tasaista kivikkoista soramaata.

Nähtävästi myös kirves on tästä lähistöltä.

POMARKKU

"Saliini"

Paikkaa koskevia tietoja

1894 Verif. 3033, J. Ax (=Ailio)
1966 M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Savilakso

peruskartta 1144 05 C
koordinaatit ruutu 43/55
pitäjänkartta V:3/18

kl Pomarkku
tl Alatensiö
om. Arvo Ylitensiö, os. Pomarkku

Kivikautinen irtolöytö

Satak M. 9241 oikokirves

POMARKKU

Savilakso

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt Frans Renfors "Ala-Tensiön talon Savilaakso-nimistä peltoa karhitessaan 1913".

Paikka on Pomarkun kirkosta vajaat 2 km koilliseen, Pomarkunjoen pohjoispuolitse Laviaan vievän tien varressa. Alue on tasaista hiesumaata eikä näytä asuinpaikalta.

POMARKKU

Ala-Nissi

peruskartta 114405 D
koordinaatit $x = 6846\ 60$, $y = 556\ 45$, $z = 70$
pitäjänkartta V:3/14

kl Kirkonkylä (POMARKUN KL)
tl Ala-Nissi 1⁴⁷
om. Kalle Ala-Nissi mv, Pomarkku

Hiidenkiuas merkitty peruskartalle

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33133) Kiuas kuvattu lounaasta

Pomarkun kirkosta n. 4 $\frac{1}{2}$ km koilliseen on Kankaanpään viedän maantien ja rautatien välillä kivikkoinen, mäntyä kasvava harjanne, jonka pohjoisosassa korkeimmalla kohdalla on hiidenkiuas. Se on Ala-Nissin maalla, rautatien puoleisesta tilanrajasta n. 5 m NW, rautatiestä tilan rajaa pitkin n. 165 m SW. Naapurin puolella metsä on hakattu. Harjanteen itä- ja pohjoispuolella maasto on matalaa ja kosteaa, etelässä ja lännessä korkeampaa ja kivikkoista.

Raunio itse on pitkänsoikea (W-E), koko 12 x 8 m, matala. Sitä on kaiveltu, kuoppia on kolme, jotka näyttävät vanhoilta. Päällä kasvaa pieniä puita (kuusia ja mäntyjä). Varsinkin itäpää on sammaltunut, sen yli menee pieni kinttupolku.

Mahdollisesti Killisen kiuas CLIX (s. 139) ("kirkolta 4 virstaa Kankaanpään viedän tien vieressä, soikea kiuas, 18 kyyn. Pitkä, 3 kyyn. korkea") tarkoittaa juuri tätä. Lindelöf, joka muuten noudattaa Killisen sanontaa (vain kyynäret metreiksi muuntaen), antaa lisätiedon, että kiuas on Sudenpesänahteen päällä.

Ailio mainitsee että Röynäsmäessä, Ison Markun maalla Pomarkun kirkolta NW kerrotaan olevan hiittenkiukaita. Hänellä lienee

POMARKKU

ALA-NISSI

33133

POMARKKUN KYLÄ, HIIHENKIVAS ALA-NISSIN MAALLA
KUVATTU LÖUNASTA.

M. HUURE 1966

Paikkaa koskevia tietoja ym.

- 1880 K. Killinen: Kiinteitä muinaisjäännöksiä Ulvilan kihlakunnassa s. 139
Bidrag till kännedom af Finlands natur och folk 33
- 1948 27. 3. Rauhoitusmääräys n:o 437 kuitattu. (Kalle Alanissi)
- 1894(?) Julius Tähkä (=Ailio): Lisätietoja Ulvilan kihlakunnan pohjois-osan muinaismuistoista s. 14 käsikirjoitus top. arkistossa.
- 1916 A.-L. Lindelöf: Satakunnan pronssikausi II s. 195
n:o 13 SMYA XXVII:4
- 1966 M. Huurteen inventointi
- 1967 Rauhoitusmääräys n:o 373 lähetetty.

POMARKKU

Kirveskallio

peruskartta 1144 05 D

koordinaatit $x = 6846\ 02$, $y = 559\ 35$, $z = 55-60$

pitäjänkartta V:3/14

k1 Honkakoski

t1 Kirveskallio

om. Teodor Myllymäki, mv, os. Ojakorpi Honkakoski

Kivikautinen asuinpaikka

- a) KM 8055:6 piikirves
8055:7 kourutaltta
- b) KM 17230 kvartssia
- c) Satak.M. 9302 taltta
- d) Hämeen M. 1204:54 hioimen pala
1204:55 kourutaltan pala
1204:56 taltta
1286:56 kiviesine
1487:2 kiviesineen pala

M. Huurteen inventointi 1966

Kirveskallion talo on ns Ojakorven alueella rautatiestä n. 2 $\frac{1}{2}$ - 3 km kaakkoon kuivatun Kirvesjärven pohjoispuolella. Se on korkealla kalliomäellä (Kotomäki), jonka järveen päin viettävillä etelä- ja lounaisrinteillä on hiekkaista peltorinnettä.

Löydöistä a) ilmoitetaan, että ne on löytänyt 1919 tilallisen poika Fabian Myllymäki vanhaa peltoa muokatessa asuinhuoneen "kavon" (kaakon) puolelta siitä 250 m. Löytäjä asuu vielä talon lähellä. Löytöpaikan etäisyys talosta on verifikaatissa liian suuri, 100 m riittää.

Muista löydöistä ei ole tarkkoja tietoja. Hämeen Museon esineet d) on löytänyt Iivari Myllymäki "vanhasta pellosta" vuosina 1923 (n:ot 1204:54-56), 1928 (1286) ja 1935 (1487:2 "Noormarkku(!) Honkakoski"). Epäilemättä kysymyksessä on talon luona oleva peltorinne. Tämän yläosasta talosta n. 50 m SW löytyi asuinpaikkaan viittaavaa kvartsia. Yksi iskos löytyi myös talosta n. 50 m kaakkoon. Vilja haittasi peltojen tarkastamista.

Taltan c) on löytänyt 1904 "talollinen Frans Myllymäki viljelysmaan laskuojaa kaivaessaan n. 60 sm syvältä". Tämä löytöpaikka lienee talosta n. 250 m kaakkoon, entisen Kirvesjärven itäpään

liivestalo

pohjoisrannalla. Ainakin joku löytö sieltä lienee joskus tullut. Alue on savista tasaista peltoa ja kysymyksessä lienee hajalöytö.

POMARKKU

Kirveskallio

Paikkaa koskevia tietoja

1922	A. Vinter verif. 8055
1966	M. Hurteen inventointi

POMARKKU

Kuusiluoma

peruskartta 1144 05 D
koordinaatit (talonpaikka) X = 6848 04, y = 558 56
pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl

om. Frans Uusitalo mv, os. Honkakoski

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 7125 kourutaltoa

POMARKKU

Kuusiluoma

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt Frans Kuusiluoma pellosta 1890.

Saatu torppari Antti Salmelalta A. Vinterin kautta.

Kuusiluoman torppa, jonka luota taltta ehkä on, on ollut Honkakosken Ojakorven alueella Honkakosken asemalta n. 1 km SE. Nykyään ei paikalla ole rakennuksia.

Paikka on varsin tasaista ja hajalöytö on ilmeinen.

POMARKKU

Välämäki

peruskartta 1144 05 D
koordinaatit (talc): x = 6849 90, y = 559 94
pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski
tl Välämäki (Kivijärvi)
om. Nikolai Kivijärvi, os. Honkakoski

Kivikautinen irtolöytö

KM 12777 oikokirves

(Saatu 1951 Hämeen Museosta, ent. n:o 1281:10)

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt Rikhard Viljanen 1929 Honkakosken kylästä
utta peltoa tehdessään 2 korttelin syvyydestä asuintalosta n.
3 m.

Viljanen on asunut useammassa eri paikassa Honkakoskella, mm
vanhan maantien varrella Anttilasta n. 200 m ENE. Mahdollises-
ti löytö onkin täältä. Kuitenkin eri tahoilta saatujen tieto-
jen mukaan hän on löytövuoden aikoihin asunut Välimäen talossa
Tuunajärvelle vievän tien varressa rautatiestä n. 1 $\frac{1}{4}$ km itään.
Talo oli inventoinnin aikaan autiona. Sen luona on kallioiden
välissä pieniä peltotilkkuja. Asuinpaikkaa siellä tuskin on.

POMARKKU

Vastamaa

peruskartta 1144 05 D
koordinaatit $x = 6849\ 50$, $y = 558\ 10$, $z = 60$
pitäjänkartta V:3/14

k1 Honkakoski
t1 Vastamaa
om. Artturi Vastamaa, mv, os. Honkakoski

Kivikautinen asuinpaikka?

- a) Satak.M. 8663 tasataltta
- b) Satak.M. 8664 tasataltta

M. Huurteen inventointi 1966

Vastamaan talo on Honkakosken asemalta n. 600 m pohjoiseen, mäenharjanteen pohjoislaidassa. Talosta n. 30 m lounaaseen on Maurinpelto, joka on saanut nimensä raivaajansa Mauri Rantasen mukaan. Pelto on kivistä, lounaassa olevaaⁿ kosteaan metsänotkoon loivasti viettävää hiekkaista rinnettä.

Molemmat esinelöydöt ovat tästä pellosta. a) löytänyt "Mauritsi Rantanen Vastamaan kivikkopeltoa perkatessaan $\frac{1}{2}$ m syvyydestä ja 15 sylvä talon huoneista etelään 1910", ja b) "löytänyt Kustaa Järvenpää Vastamaan uutta peltoa raivatesaan $\frac{1}{2}$ kyynärän syvyydestä ja n. 10 sylvä talon huoneista etelään".

Inventoinnin yhteydessä löytyi pellosta hiukan epämääräistä kvartssia. Varmana asuinpaikkana sitä ei kannata pitää.

POMARKKU

Törmä

peruskartta 1144 05 D

koordinaatit $x = 6849$ 50, $y = 557$ 56, $z = 55-60$

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Törmä

om. Väinö Törmä mv, os. Honkakoski

Kivikautinen asuinpaikka

- a) KM 17229 kvartsiesine
- b) Satak.M. 7129 kourutaltta
- c) Satak.M. 7233 kirves
- d) reiällinen kiviase?

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33152): Törmän talo lounaasta.
Kvartsia peltorinteestä.

Törmän talo on Honkakoskelta Siikaisiin menevän tien varressa sen eteläpuolella n. 700 m Kankaanpään tiestä.

Talo on mäenkumpareella, sen länsi- ja lounaispuolella on hiekaista rinnepeltoa, alhaalla on suopeltoja.

Talon lounaispuoliselta peltorinteeltä löytyi kvartsiesine (a). Sen alapuolella menee lounaaseen matala, etupäässä kuusia kasva-
va soraharjanne, jossa on pari vanhaa sorakuoppaa. Mahdollisesti kirves c) , jonka emäntä Maria Vanhatalo on löytänyt 1895 "Törmän talon Kyrön sorakuopasta", on täältä. Muita vanhoja sorakuoppia ei lähistöllä tiedetty.

Harjanteen juurelta itäpuolelta oli ojaa kaivettaessa löydetty reiällinen kiviesine (?) d), joka lienee jossain talon nurkissa, vaikka ei inventoinnin aikana ilmaantunut esille.

Kourutaltoa e), jonka Yrjö Törmä on löytänyt 1908 "savea luodessaan kahden kyynärän syvältä maasta" on ehkä löytynyt talosta n. 200 m kaakkoon, missä on vanhoja savikuoppia mäen juurella. Löytötiedon perusteella sitä voi pitää hajalöytönä.

POMARKKU

TÖRMÄ

33152

HONKAKOSKI, TÖRMÄN TALO LÖUNAASTA
PELLOSTA KVARTSIA

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi
1967	Rauhoitusmääräys n:o 388
1967 21.2.	-"- kuitattu

POMARKKU

"Siivonen"

peruskartta 1144 05 D

koordinaatit (torppa): x = 6849 94, y = 557 00

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl 2¹⁰⁶

om. Roine, torikauppias, os. Pori

Kivikautinen irtolöytö

Satakunnan M. 7130 taltta

POMARKKU

"Siivonen"

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt Juho Siivonen Honkakoskelta n. 1850.

Löytöpaikka on mahdollisesti Siivosen torpan luona. Tämä on ollut Honkakoskelta Siikaisiin vievän maantien eteläpuolella Pereen talosta n. 100 m länteen. Siitä on vain rauniot jäljellä matalalla kalliokumpareella. Ympäristö on varsin tasaista aluetta eikä vaikuta asuinpaikalta.

✓	1.	Mansikka-aho	kivik.il.
✓	2.	Hautanäki	" "
✓	3.	Koskela	" "
✓	4.	Jaakkola	" "
✓	5.	Ekholm	" "
✓	6.	Mäkelä	" "
✓	7.	Männistö	" "
✓	8.	Stenfors	" "
✓	9.	Vähätalo	" "
✓	10.	Vähätalo	hist. "
✓	11.	<u>Vanhatalo</u>	kivik.asp.
✓	12.	<u>Ala-Anttila</u>	" "
✓	13.	<u>Anttila</u>	" "
✓	14.	Anttila,suuli	" il.
✓	15.	<u>Anttilan metsä</u>	" asp.
✓	16.	Anttila Kalliopeitto	" il.
✓	17.	Löylymäki	" "

POMARKKU

Mansikka-aho

peruskartta 1144 06 A

koordinaatit $x = 6851\ 40$, $y = 550\ 00$ (talo)

pitäjänkartta V:3/13

k1 Uusikylä

t1 Mansikka-aho

om. Jaakko Mansikka-aho, mv, os. Kivijärvi, Pomarkku

Kivikautisia irtolöytöjä

Satak. M. 7614 kourutaltan jäännös

7615 kourutaltta

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet löydetty Pyrstöjärven talon alueelta n.k. Mansikka-
maahan kivipeltoa perkattaessa n. v. 1810. (Ollisikohan 1870
tai 1890 ? M.H.). Saatu torpan emännältä Anna Kreetalta.

Entisen Pyrstöjärven talon maalla on Mansikka-ahon talon jo-
ka lienee yllä mainitulla paikalla. Talo on Pyrstöjärvestä
n. $\frac{1}{2}$ km itään, Siikaisten rajasta n. 100 m etelään. Se on
kallion juurella, ja sen luona on hyviä hiekkaisia rinteitä.
Asuinpaikkaa ei kuitenkaan löytynyt.

Isännän kertoman mukaan on jostain pellostä löydetty joskus
pieni reiällinen kivikirves, joka ei ole tallessa.

Talon läheltä riihen alapuolelta on löytynyt myös rautainen
leveäteräinen hamaraton "pyövelinkirves", joka sekkin on ka-
teissa.

POMARKKU

Hautamäki

peruskartta 1144 06 C

koordinaatit (talo): $x = 6850\ 40$, $y = 556\ 72$

pitäjänkartta V:3/13

kl Honkakoski

tl Hautamäki

om. Senja Hautamäki, os. Honkakoski

Kivikautisia irtolöytöjä

KM 2532:314 taltta

Satakunnan M. 7131 kourutaltoa

M. Huurteen inventointi 1966

Taltan on tuonut Kansallismuseoon Salomon Vilskman 1887 ja sen ilmoitetaan löytyneen "Honkakosken kylästä hautamäestä Honkakosken paikoilta". (Verif.) Kourutaltoa on tullut A. Vinterin välityksellä, löytänyt "torppari Iisakki Hautamäki 2 kyynärän syvyydestä Honkakoskelta n. 1860". Tämä viimeksi mainittu voi siis olla muualta kuin Hautamäen torpan luota.

Hautamäki on Honkakoskelta Siikaisiin vievän maantien lounaispuolella, tiestä n. 250 m, Siikaisten rajasta n. 200 m. Talo on kivikkoisella mäellä viljelysaukion laidassa. Mäen rinteillä on peltoja, sen etelä- ja lounaispuolella alava notko.

Asuinpaikan merkkejä ei näkynyt.

POMARKKU

Koskela

peruskartta 1144 06 0

koordinaatit $x = 6851\ 05$, $y = 557\ 65$, $z = 50$

pitäjänkartta V:3/14

k1 Honkakoski

t1 Koskela

om. Svante Koskela mv, os. Honkakoski

Kivikautinen irtolöytö

KM 8055:9 vasarakirves

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33142): kuva otettu joen pohjoisrannalta. Koskelan talo kumpareella.

Löytöpaikka, suvantolampi keskellä.

Aikoinaan on vesi ulottunut vasemmalla näkyvien suurten kuusten luo.

(f 33143): suvanto kuvattuna talon luota pohjoiseen.

1917 löysi 10-vuotias Aini Koskela vasarakirveen, joka 1922 tuli Aleksanteri Vinterin välityksellä Kansallismuseoon. Löytäjä on myöhemmin mennyt Amerikkaan, mutta löytöseikat ovat tarkoin muistissa. Lapset olivat olleet uimassa ns Koivusalmenkosken lamessa, joka on Koskelan talosta pohjoiseen oleva joen suvanto n. 2 km Honkakosken vanhan maantien sillasta länteen. Oli kilpailtu pohjaan sukeltamisessa ja Aini Koskela oli sukeltaessaan ottanut pohjasta kiven todisteeksi. Pintaan päästyään hän oli jo heittänyt sen pois, mutta ehtinyt huomata siinä jotain erikoista ja sukellut kunnes oli saanut sen uudelleen käsiinsä. "Isän vanhan pajavasaran" hän oli kertonut löytäneensä.

Koskelan talo on korkeahkolla mäenkumpareella suvannosta eli lamesta n. 100 m etelään. Ennen joen perkausta oli veden pinta ollut huomattavasti nykyistä korkeammalla.

Talon luota, jokeen eli N ja NE viettävältä soraiselta peltorinteeltä, kertoi emäntä Tyyne Koskela löydetyn joskus kivialttoja,

jotka oli annettu "museoon". (Ei ole tietoa, mihin.). Aluetta oli kohtalaisen helppo tarkastaa, mutta asuinpaikan merkkejä ei näkynyt.

Muuten suvannon ympäristö, esim. sen pohjoispuoli on alavaa savimaata.

33142

HONKAKOSKI, KUVATTU JOEN POHJOIS-
RANNALTA. KOSKELAN TALO MÄELLÄ, JOEN
SUVANTOLAMMESTA VASAARAKIRVES. ENNEN
JOENPERKAUSTA VESI ULOTTUNUT VASEMMALLA
OLEVIEN ISOJEN KUUSTEN LUO.

M. HUURRE 1966

33143

KUVA OTETTU KOSKELAN TALON LUOTA
POHJOISEEN. VASAARAKIRVES LÖYDETTY
LAMMESTA. ETUALALLA OLEVALTA PELLOLTA
KERROTTIIN LÖYDETYN KIVITALTTUJA.

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1922	Aleksanteri Vinter	verif. 8055:9
1932	Juho Vähätalo	verif. 9489, kysymyslehti
1966	M. Huurteen inventointi	

4
POMARKKU

Jaakkola

peruskartta 1144 06 C

koordinaatit (talo): $x = 6850\ 18$, $y = 558\ 42$

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Jaakkola

om. Yrjö Jaakkola mv, os. Honkakoski

Kivikautinen irtolöytö

Satakunnan M. 7185 tuura

Hämeen M. 1281:11 kirves

M. Huurteen inventointi 1966

Tuuran on löytänyt talollinen Juho Jaakkola uutta peltoa peratessaan 1900 ja museoon sen on tuonut A. Vinter. Tarkempi löytöpaikka on tuntematon.

Hämeen Museon kirveen on löytänyt Frans Vilhelmi Jaakkola 1929 uutta kivistä peltoa tehdessään 4-5 m asuinhuoneesta W.

Jaakkolan talo on siirretty nykyiselle paikalleen 1800-luvun lopulla. Se on vanhasta maantiestä n. $\frac{1}{2}$ km NW ja joesta n. 700 m S. Talo on korkealla kankaalla. Sen lounaispuolella on alava viljelystasanko, joka ilmeisesti on joskus ollut järven(?) pohjaa. Vieläkin siellä on pieni Koivulampi.

Talon luota viettää lounaaseen hiekkainen peltorinne, joka näyttäisi kivistä asuinpaikaksi sopivalta, mutta mitään merkkejä sellaisesta ei näkynyt.

Rinteen juurella suuren siirtolohkareen luona entisen rannan lähellä on vanha kiukaan paikka. Muistitieto ei tunne paikalla mitään rakennusta. Joka tapauksessa siinä on tiiltä.

POMARKKU

Ekholm

peruskartta 1144 06 C

koordinaatit (mökki): x = 6850 26, y = 559 40

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Ekholm

om.

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 7183 poikkikirves

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt itsellinen Iisakki Ekholm Honkakoskelta 1904.

Ekholmin mökki on ollut vanhan Kankaanpään tien varressa Honkakosken kansakoulusta n. 250 m ENE. Epävarmaa kuitenkin on, onko löytö sen luota. Ekholm on ollut mm Anttilan talon työmiehenä ja löytö voi olla sen mailta.

POMARKKU

Mäkelä

peruskartta 1144 06 C
koordinaatit ruutu 50/59
pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

Kivikautinen irtolöytö

Satakunnan Museo 7186 oikokirves

M. Huurteen inventointi 1966

Satakunnan Museon luettelo: löytänyt torppari Frans Mäkelä
Honkakoskelta Vähäntalon 1. Yrjöntalon torpan peltoa tehdessään
vasemmalta puolen jokea 1880. Aleksanteri Vinter.

Löytöpaikka jäi epäselväksi, koska Frans Mäkelän torppaa ei
enää muistettu. Todennäköisesti se on ollut rautatien ja van-
han maantien välillä Honkakosken kyläryhmässä joen eteläpuolel-
la. Mahdollisesti se on kansakoulun luona pitäjänkartassakin
näkyvä Mäkelä.

POMARKKU

Mäkelä

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Männistö

peruskartta 1144 06 C
koordinaatit ruutu 50/59
pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski
tl Seppälä (?)
om.

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 7237 kourutaltoa

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt seppä Hjalmar Männistö Männistön torpan pellostä Honkakoskelta 1900.

Paikka jäi tunnistamatta. Joku tosin arveli Männistön asuneen Seppälän vaiheilla uuden maantien varressa, mutta asia jäi epävarmaksi. Seutu on kallioista mäkeä, suhteellisen tiheään rakennettua. Samoilta paikkeilta lienee mm Stenforsin taltta Satak. M. 7287 ( ).

POMARKKU

Stenfors

peruskartta 1144 06 6
koordinaatit ruutu 50/59
pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski
tl
om.

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 7287 tasataltta

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt torppari Stenfors torppansa pellostä Honkakoskelta "keskeltä kylää" 1875.

Stenforsin torppa on ollut pitäjänkartalla näkyvän Seppälän talon vaiheilla. Alue on kallioista mäkiämaata, suhteellisen tiheään rakennettua. Samoilta seuduilta lienee mm Männistön talta Satak. M. 7237.

POMARKKU

Vähätalo

peruskartta 1144 06 DC

koordinaatit (navetta): x = 6850 44, y = 559 84, z = 60-65

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Vähätalo

om. Arvo Vähätalo mv, os. Honkakoski

Kivikautinen irtolöytö?

hukassa: kirves

M. Huurteen inventointi 1966

Verifikaatissa 9489 mainitaan, että Vähäntalon navetan perustusta kaivettaessa "n. 15 v sitten" (siis n. 1917) oli löydetty kiviä.

Navetta on rakennettu 1908. Nykyinen isäntä Arvo Vähätalo, joka on ollut mukana mm Äyräpään kaivauksilla, ei tiennyt löydöstä mitään. Navetta on aivan talon vieressä, aluetta on tasattu ja pengottu, mitään asuinpaikan merkkejä ei voi havaita.

Mahdollisesti esine kuuluu niihin esineisiin, joita on museoihin kulkeutunut Vähäntalon mailta (ks Myllytörmä ja Kamppikoski, 114403 = 1, 2).

Salon kertomuksessa 9.3. 64 (suksilöytö, ks 114409 = 3) on talon kohdalle merkitty kiviä asuinpaikka ja siitä puhutaan myös tekstissä. Kysymyksessä on väärinkäsitys, sillä tarkoitetaan Myllytörmää.

POMARKKU

Vähätalo

Löytöä koskevia tietoja ym

1932 Juho Vähätalo verif 9489, kysymyslehti

1966 M. Huurteen inventointi

POMARKKU

Vähätalo

peruskartta 1144 06 C

koordinaatit $x = 6850\ 48$, $y = 559\ 87$, $z = 60-65$

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Vähätalo

om. Arvo Vähätalo, mv, os. Honkakoski

Historiallisen ajan irtolöytö

Vähätalo: uurteinen hiekkakivilaaka

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33163 -64): esineen "koristeltu" puoli.

Mv Vähätalo oli löytänyt pihastaan vanhan asuinrakennuksen nurkalta maasta valokuvassa nähtävän esineen. Se on punaisesta hiekkakivestä tehty, kooltaan n. 30 x 20 x 5 sm. Toisen "lappen" oikean puoliskon täyttävät n. 45° kulmassa kulkevat hakatut uurteet, vasemmassa puoliskossa on tikkausjäljet. Reunoilla on n. 2 sm levyinen sileä "kehys". Toisella lappeella ei urteita ole, vain pelkkä tikkaus ja "kehys" on hiukan leveämpi.

33163

„ESINEEN“ UURTEINEN PUOLI

33164

KUTEN, ED.

POMARKKU

Vanhatalo

peruskartta 1144 06 C

koordinaatit $x = 6850\ 75, y = 559\ 60, z = 55-60$

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Vanhatalo

om. Eemil Vanhatalo mv, os. Honkakoski

tl Anttila 1⁷²

om. Kauko Anttila mv, os. Honkakoski

Kivikautinen asuinpaikka

KM 8055:10 oikokirves

17226 kvartsia

Satakunnan M. 7286 oikokirves

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33145-47). Panoraama Honkakoskelta KS ALA-ANTTILA

Valokuva (f 33138). Panoraama Anttilan alueelta KS ANTILA

Honkakosken Vanhatalo on vanhan maantien sillan luona tien länsipuolella, joen etelärannalla. 1921 löysi nykyinen isäntä Eemil Vanhatalo kirveen talon luoteispuolella (verifikaatissa erheellisesti "50 m talosta pohjoiseen") olevalta pellolta. Samoilta seuduilta lienee torppari Jaakko Kaijanaho löytänyt pellostaan kirveen (Satak. M. 7286). Kaijanahon torppa on ollut Vanhantalon lounaispuolella nykyisen muuntajan lähellä.

Alue Vanhantalon länsipuolella on loivasti jokeen, lähinnä N ja NE viettävää soraista peltorinnettä, josta suurin osa kuuluu Anttilan talolle. Vanhantalon osuus oli laitumena eikä siitä saanut selvyyttä. Sen sijaan Anttilan pellolta löytyi runsaasti kvartsia aina 300 m Vanhantalon rakennuksista länteen. Löydöt tulivat pellon yläosasta, ehkä n. 100 m levyiseltä alueelta.

Vastapäätä joen pohjoisrannalla on Anttilan pellolla asuinpaikka.

Paikkaa koskevia tietoja

1922	A. Vinter	verif. 8055:10
1966	M. Huurteen	inventointi
1967	Rauhoitusmääräys	n:o 378 (Kauko Anttila)
27.2.	-"-	kuitattu
	-"-	n:o 386 (Eemil Vanhatalo)
15.2.	-"-	-"- kuitattu

Ala-Anttila

peruskartta 1144 06 C
koordinaatit $x = 6850$ 77, $y = 559$ 76, $z = 60$
pitäjänkartta V: 3/14

kl Honkakoski
tl Ala-Anttila 175
om. Valter Anttila mv, os. Honkakoski

Kivikautinen asuinpaikka

hukassa: kivialtta ?

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33149). Panoraama Honkakoskelta. ks. /

Valokuva (f 33138). Panoraama Anttilan alueelta. ks. ANTILA

Ala-Anttilan talo on Honkakoskenjoen pohjoisrannalla, vanhan maantien sillasta n. 60 m itään. Talo on rakennettu vanhalle peltorinteelle. Sen perustusta kaivettaessa oli löydetty taltta, joka ei ole tallessa.

Luhon on käynyt paikalla 1953 (?) ja kvartsien perusteella todennut sen asuinpaikaksi. (Ei kertomusta). Nyt ei ollut mitään nähtävissä, piha ja koko ympäristö olivat nurmena.

Tästä n. 100 m NNW on tien toisella puolella ollut Tommilan torppa (ks. 114406 : 13), jonka pellosta on löytöjä.

POMARKKU
HONKAKOSKI

33145

33146

33147

33148

33149

33150

PANDORAAMA HONKAKOSKELTA, KUVATTU RUOHOMÄEN KAUPAN KATOLTA. 1) VANHANTALON ASUINPAIKKA JOEN ETELÄPÄÄNALLÄ 1144 06:11
2) ANITILAN ASUINPAIKKA JOEN POHJOISRAUNNALLA 1144 06:13 3) ANITILAN TALO; 4) VANHATALO; 5) TEMMILAN TORPAN PAIKKA
KIVUKUJAN PUHJOSPUOLELLA, VANHA MAANTIE KANKAANPÄÄHÄN YLITTÄÄ JOEN KESKELLÄ; 6) PIA-ANTTILA; 7) KALLIOMÄEN
TALO METSÄSSÄ. 8) KALLIOMÄEN ASUINPAIKKA 1144 06:14 9) UUSI MAANTIE, JONKA KÖRDALTA SUKSI JOEN TAKANA RAUTATIE RATAVALLIA.
10) MYLLYTÖRMÄN ASUINPAIKKA METSÄSSÄ RAUTATIE TAKANA
M. HUURRE 1966

POMARKKU

Ala-Anttila

Kivikautinen asuinpaikka

1964 9.3. U. Salon tarkastuskertomus Pomarkku Honkakoski.
Top. arkisto

1966 M. Huurteen inventointi

peruskartta 1144 06 C

koordinaatit $x = 6850\ 96$, $y = 559\ 50$, $z = 55-60$

pitäjänkartta V:3/14 (Tommila: $x = 6850\ 86$, $y = 559\ 75$, $z = 62\frac{1}{2}$)

kl Honkakoski

tl Anttila 1⁷²

om. Kauko Anttila mv, os. Honkakoski

Kivikautinen asuinpaikka

KM 17226	hioin, kvartssia
Satakunnan M.	7187 oikokirves
	7282 kourutaltoa
	7291 kirveen kpl
	8071 oikokirves
	8229 pohjalainen kirves
	8665 poikkikirves
	8666-68 kiviesineiden paloja
	9277 kiviesineen pala
Hämeen M.	1487:3 kiviesineen pala

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33145 - 148). Panoraama Honkakoskelta. (KS. ALA-ANTTILA)

Valokuva (f. 33137 - 138). Panoraama Anttilan alueesta.
Kuvattu ladon luota itään. Vas. Isomäki, jonka juu-
rella muuntaja. Anttilan talo, Ala-Anttila, Vanha-
talo.

Honkakosken Anttilan talo on joen pohjoisrannalla vanhan maan-
tien sillasta n. 200 m luoteeseen. Sen mailta on paljon kivi-
esinelöytöjä, joita ei voi paremmin paikallistaa.

Niitä ovat: kirves (Sat.M. 7187) l. Iisak Ekholm 1890 "Anttilan
maalta"; kourutaltoa (Sat.M. 7282), l. Heikki Filander 1880
"Anttilan maalta" (Filanderin entinen torppa Hakala on pienellä
Honkakosken ulkopalstalla Kankaanpään rajojen sisässä Pomarkun,
Kankaanpään ja Siikaisten rajapyykistä n.600m NNE. Löytö on tus-
kin kuitenkaan sieltä); kirves (Satak. M. 7291) l. Frans Anttila
1895 "Anttilan pellosta"; kirves (Sat.M. 8071) l. Frans Anttila
1911 "Leväsjoen oikealta rannalta santakuopasta tuodusta sannas-
ta (Leväsjoki=Honkakoskenjoki). Kuopalle talosta n. 200 m. Hiu-
kan ylempänä joen vasemmalta rannalta tiedetään ennemmin löyty-
neen kaksi "kiviasetta". ; kirves (Sat.M. 8665) l. Iisakki Ekholm
"Rikhard Anttilan talon uutta pellonojaa kaivaessaan", asean kap-
paleet (Sat.M. 8666-68) "l. talollp. Juho Vähä-Anttila Vähä-Antti-
lan pellosta 1911" (Vähä-Anttila jäi tuntemattomaksi, mutta tar-

koittanee Anttilaa^{*)} ja esineen pala (Hämeen M. 1487:3) "1. Eeme-
li Rajala Anttilan vanhasta pellostä 20.7. 1912". (Rajala on
vanhan Kankaanpään tien varressa lähellä pitäjänrajaa).

*) (jollei sitten Vähätalo ja Anttila ole menneet sekaisin.)

Pari löytöä (Sat.M. 8229 ja 9277) on Iida Tommilan, toinen 1911
Anttilan talon Tommilan torpan perunamaasta, toinen 1912 Antti-
lan talon perunamaasta (mahdollisesti samasta paikasta). Tommi-
lan torppa on aikoinaan ollut Anttilan kaakkoispuolella koivu-
kujan N- puolella vanhan maantien varressa. (a)

Joskin osa näistä löydöistä voi olla talosta kauempaakin (Antti-
lan maat ovat aikoinaan käsittäneet laajan alueen Honkakosken-
joen ja Kankaanpään rajan välillä), on osa varmasti talon luota.

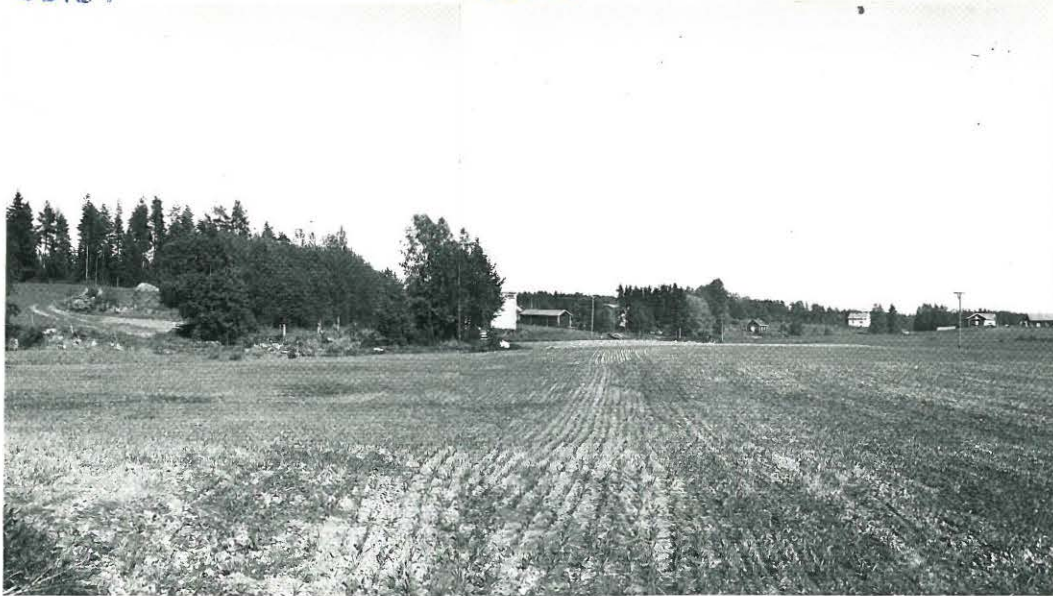
Talon länsipuolella olevilta pelloilta alkaen navetan takana
olevasta rinteestä ja ulottuen ainakin 200 m länteen olevalle
peltokummulle, Isomäelle, löytyi asuinpaikkaan viittaavia merk-
kejä, lähinnä kvartsia. Isomäki on hiekkainen kumpare, sen lä-
hellä on vanhaa hiekanottoaluetta, josta Frans Anttilan löytö
Sat.M. 8071 ehkä on. Nyt ei siellä asti kuitenkaan näkynyt mi-
tään. Sen sijaan Isonmäen alapuolella, joen varressa olevalla
Rantavainiolla oli kvartsia.

Mv Kauko Anttila muisteli nähneensä kvartsia myös entisen Tommi-
lan torpan paikkeilla pellossa. Inventoitaessa ei siinä kuiten-
kaan näkynyt mitään. Ala-Anttilan löytöpaikka on tästä n. 100 m
SSE. Mahdollisesti kuuluvat kaikki kolme aluetta yhteen.

33137

33138

HONKAKOSKI. ANTTILAN PELTO KUVATTUNA LÄNNESTÄ LADON
 LUOTA. VASEMMALLA ISOMÄKI, SEN REUNASSA KUVAN KESKELLÄ
 MUUNTAJA, JOSTA OIKEALLE ANTTILAN TALO (PUIDEN KESKELLÄ) ULKO-
 RAKENNUKSIINEEN. VALKOINEN ALA-ANTTILA JA VANHATALO OIKEALLA

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi
1967 Rauhoitusmääräys n:o 378
1967 27.2. -"- -"- kuitattu

POMARKKU

Anttila
suuli

peruskartta 1144 06 C
koordinaatit $x = 6850\ 97$, $y = 559\ 65$, $z = 60$
pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski
tl Anttila
om. Kauko Anttila mv. os. Honkakoski

Kivikautinen irtolöytö(?)

hukassa: reikäkivi

POMARKKU

Anttilan metsä

peruskartta 1144 06 C
koordinaatit $x = 6851\ 05$, $y = 559\ 30$, $z = 60-62\frac{1}{2}$
pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski
tl Anttila 172
om. Kauko Anttila

Kivikautinen asuinpaikka

KM 17224

kampakeramiiikkaa, pikku taltta ym.

M. Huurteen inventointi 1966

Anttilan talosta n. 300 m WNW löytyi länteen päin menevältä metsätieltä kvartssia. Koekuopasta, joka tien varteen ison ki-
ven luo kaivettiin, tuli keramiikkaa, kvartssia, palanutta luuta
ja pieni taltta. Paikalla on maaperä hiekkaa. Se on tasaisel-
la metsämaalla, pohjoispuolella on kallio, etelässä on jyrkähkö
rinne etelään. Alueen laajuutta ei inventoinnin yhteydessä saa-
nut selville. Mahdollisesti se käsittää koko tasanteen ja on
yhteydessä Anttilan pellolla todetun asuinpaikan (1144 06:13)
kanssa. Tasanne on selvästi korkeammalla kuin esim. Isonmäen
peltokumpare.

Lähistöllä on vanhaa hiekkakuoppaa. Kenties Frans Anttilan 1911
santakuopasta löytämä kirves Sat.M. 8071 on täältä, vaikka etäi-
syys talosta ei sovi. (Mainittu löytö on käsitelty peltolöytö-
jen yhteydessä, ks 1144 06:13).

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi			
1967	Rauhoitusmääräys n:o 378			
1967	27.2.	-"-	-"-	kuitattu.

POMARKKU

Anttila
Kalliopelto

peruskartta 1144 06nC

koordinaatit $x = 6851\ 35, y = 559\ 65, z = 65-70$

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Anttila 1⁷²

om. Kauko Anttila mv, os. Honkakoski

Kivikautinen irtolöytö

hukassa: taltta

POMARKKU

Anttila
Kalliopelto

M. Huurteen inventointi 1966

Tm Vihtori Marjamäki (os. Honkakoski) oli löytänyt Anttilan talon Kalliopellosta kivitaltan, pituus n. 4 tuumaa, leveys toista tuumaa. Se on kuitenkin hukkaantunut.

Kalliopelto on Anttilan talosta n. 400 m pohjoiseen, metsässä oleva pieni niitty. Sen keskellä on kallio, jonka lounais-sivu on n. 3 m korkea kohtisuora jyrkäne. Taltta on löytynyt sen luota.

POMARKKU

Löylymäki

peruskartta 1144 06 C
koordinaatit (torpan paikka): $x = 6852\ 58$, $y = 559\ 14$
pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Anttila

om. Kauko Anttila mv, os. Honkakoski

Kivikautisia irtolöytöjä

? Satakunnan M. 7122 oikokirves
-"- 7182 taltta

M. Huurteen inventointi 1966

Taltan on löytänyt torppari Otto Kallionkieli pellostaan 1895, Anttilan maalta.

Kallionkielen torppa on ollut Löylymäeksi sanotulla paikalla Pahkurin talosta n. 200 m kaakkoon. Nykyisin se on kokonaan hävinnyt. Torpan perustusten luona on pieni entinen pelto, joka nyt on aivan nurmettunut. Se on mahdollisesti löytöpaikka, mutta varmuutta siitä ei ole. Se on pohjoiseen viettävällä rinteellä, pohjoisessa on peltoalue, etelässä laaja kallio. Asuinpaikalta se ei vaikuttanut. Pahkurin talon pohjoispuolella on hiekkaisia päivänpuoleisia rinteitä Kankaanpään rajalla, mutta siellä ei näkynyt mitään.

Oikokirveen on löytänyt 1870 torpan vaimo Kaisa Kreeta Honkakosken kylästä. Torpassa lienee ollut tämän niminen, paremmin "Pahkurin Kaisana" tunnettu emäntä. Muita samannimisiä ei Honkakoskelta muistettu. Myös kirves on siis kenties näiltä paikoin.

peruskartta 1144 07

POMARKKU

(kartta ks NOORMARKKU)

1 - 19. ks NOORMARKKU

20. Vääränkoskenmaa

hiidenkiuas

21. Kukonkoski

kivikoita, ei kartalla

22. Liljeroos

kivik. asp.

POMARKKU

Vääränkoskenmaa

peruskartta 1144 07 B *)

koordinaatit $x = 6837\ 88$, $y = 563\ 04$, $z = 57\frac{1}{2}$

pitäjänkartta V:3/19

k1 Längelmäki

t1 Liljeroos 9²

om. Frans Liljeroos, mv, os. Harjakoski Pomarkku

Hiidenkiuas merkitty peruskartalle

KM 17234 kvartsi-iskos

*) Karttalehti ks NOORMARKKU

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33169). Kiuas lännestä. Kuopassa Frans ja Anne Liljeroos.

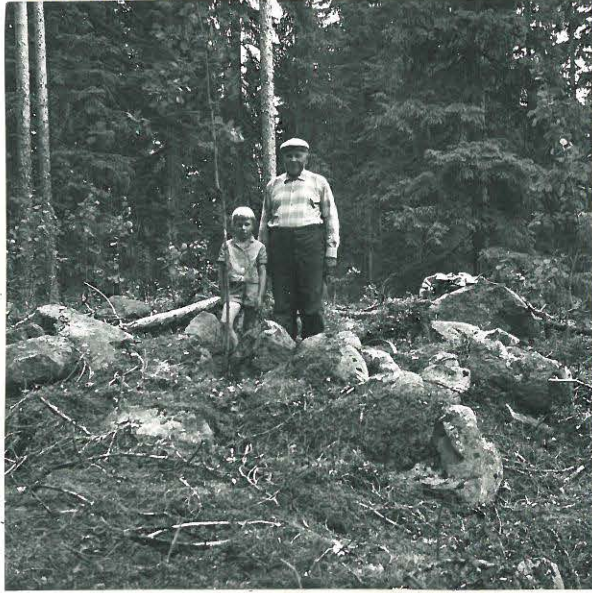
Liljeroosin talo on Kynäsjärvestä etelään laskevan Kynäsjoen itäpuolella, Pomarkun kirkosta runsaat 10 km ESE. N. 2 km talosta etelään, Noormarkun rajalla on metsäalue, Vääränkosken maa, jonka omistaa vanha isäntä Frans Liljeroos.

Metsässä, peltotien itäpuolella on itä-länsisuuntainen kallioharjanne, jonka eteläsivu on jyrkkä, pohjoisrinne vähän loivempi. Eteläpuolella on suota.

Kallion päällä, jyrkän rinteiden kohdalla on isokokoisista kivistä tehty röykkiö, jonka halkaisija on n. 3 m ja korkeus $\frac{1}{2}$ m. Sen keskellä on kuoppa, joka ulottuu maahan asti. Sen pohjalla oli hienoa hiekkaa, jossa näkyi hiiltä. Yksi kvartsi-iskoskin löytyi. Kiukaan eteläpuolella on isohko siirtolohkare. Muuallakin harjanteessa näkyy epämääräisiä kiviä.

Kiukaasta WNW, kivikkoisella harjanteella lähellä jokea on useita kuoppia, kooltaan n. 1 x 2 m.

33169

KIVAS KUVATTU LÄNNESTÄ, KUOPASSA
ANNE JA FAANS LILJEROOS.

M. HUURRE 1966

POMARKKU

Vääränkoskenmaa

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi

1967 Rauhoitusmääräys n:o 393

1967 15.2. -"- kuitattu

POMARKKU

Kukonkoski

peruskartta 1144 07 B *

koordinaatit ruutu 39/64

pitäjänkartta V:3/19

kl Längelmäki

Paikallistamattomia kivikoita

*) karttalehti ks NOORMARKKU

M. Huurteen inventointi 1966

Kertomuksessaan: "Lisätietoja Ulvilan kihlakunnan pohjois-osan muinaismuistoista" (käsikirjoitus top. arkistossa) ilmoittaa Julius Tähkä (eli Ailio) s. 14: "Samoin pitäisi löytyä "pako-laisten kiukaita l. jättihiisin kiukaita" Kukonkosken mäessä Harjun lähellä, pari sylvä pituuttansa ja puolta leveyttä. Edellisten lähimailla, Vuorenmaan haassa olevasta rauniosta olisi kerrontain mukaan löydetty "hiiliä ja pahoja trasuja".

Kukonkoski on Kynäsjärvestä etelään laskevassa Kynäsjoessa Vettenniemen talon alapuolella, Pomarkun kirkosta n. 10 km ESE. Sen kohdilla itärannalla on ollut myös nyttemmin hävinnyt Harjun talo. Kertomukseensa liittämälleen kartalle on Ailio merkinnyt "hiittenkiukaan" joen länsipuolelle, mutta kuten kertomuksesta ilmenee, ei hän ole käynyt paikalla. Mitään raunioita ei seudulla tunnettu.

Samoin jäi löytymättä Vuorenmaan haassa oleva raunio, Vuorenmaan torppa näkyy pitäjänkartalla Kynäsjärven eteläpään länsipuolella. Sen kohdalla järvessä on entinen pieni saari, jossa kerrottiin olevan "ryssänhauta", aikoinaan tapetun laukkuryssän muistona. Saari = Iso-Lehtinen. Ruutu 42/63.

POMARKKU

Liljeroos

peruskartta 1144 07 B *)

koordinaatit $x = 6839\ 92$, $y = 563\ 68$, $z = 60$

pitäjänkartta V:3/19

kl Längelmäki

tl Liljeroos 9²

om. Erkki Liljeroos, mv, os. Harjakoski Pomarkku

Kivikautinen asuinpaikka(?)

? KM 3033:9 reikäkiven puolikas

17584 kvartsi-iskos

? Satak. M. 180 vasarakirveen terä

*) karttalehti: Ks. NOORMARKKU

M. Huurteen inventointi 1966

Löytö KM 3033:9 on saatu Längelmäen Harjun talosta, jonne se on tullut jostakin huutokaupasta. Löytöpaikka on siis aivan tuntematon. Satakunnan Museon esineen on lahjoittanut 1889 Kustaa Harju ja se on löydetty Harjun talon pellostasta.

Harjun talo on hävinnyt, sen alue kuuluu Liljeroosin, Tommilan ja Vettenniemen taloille, jotka ovat Kynäsjoen itäpuolella Pomarkun kirkosta runsaat 10 km ESE. Mitään löytöjä ei näissä taloissa ollut tiedossa, mutta Liljeroosin pellostasta löytyi hiukan kvartsia ja asuinpaikka on siinä mahdollinen. Paikka on loivasti länteen viettävää hiesupeltoa aivan Liljeroosin eteläpuolella, Vettenniemen talosta itään.

4) Aarnivalkean oli Frans Liljeroos ja moni muukin nähnyt alavalla pellolla Kynäsjoen entisen mutkan ja taloihin tulevan tien välillä Liljeroosin talosta n. 100 m pohjoiseen. Se oli ollut punertava, "niinkuin kynttilän valo".

POMARKKU

Liljeroos

Paikkaa koskevia tietoja

1894	verif. 3033:9	J. Ax (=Ailio)	
1966	M. Huurteen inventointi		
1967	Rauhoitusmääräys n:o 394		
1967 15.2.	-"-		kuitattu

✓ 1.	Kynäsjärvi	kivik.il.
✓ 2.	Korkeakoski	" "
3.	Kujansuu	" "
✓ 4.	Sahi	" "
✓ 5.	Hähkөөnjärvi	" "
✓ 6.	<u>Patokoski</u>	" asp
7 - 11. ks Noormarkku		
✓ 12.	Laitila	" il.
✓ 13.	Santikko	" "
✓ 14.	Aappola	" "
✓ 15.	Uusituuna	" "
✓ 16.	<u>Mäkituuna</u>	kivik.asp.
✓ 17.	Maijaniitty	rautak.il.
✓ 18.	Ryssänkallio	kuoppa

1
POMARKKU

Kynäsjärvi

peruskartta 1144 08 A

koordinaatit (talo): $x = 6841\ 35$, $y = 562\ 85$

pitäjänkartta V:3/19

kl Längelmäki

tl Markku

om. Vihtori Levo, os. Längelmäki Pomarkku

Kivikautinen irtolöytö

Satak. M. 7618 tasataltta

POMARKKU

Kynäsjärvi

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen löysi "itsellinen Erikki Helin Längelmäen kylästä pomarkusta Kynäsjärven talon kivikkopeltoa tehdessään v. 1901".

Kynäsjärven talo eli Markku on nyt autiona. Se on Kynäsjärven eteläpään länsipuolella Pomarkun kirkosta n. 9 $\frac{1}{2}$ km ESE. Talon lähellä on loivia sorapitoisia peltorinteitä, mutta mitään ei näkynyt.

POMARKKU

Korkeakoski

peruskartta 1144 08 A

koordinaatit (talo): $x = 6844\ 40$, $y = 560\ 68$

pitäjänkartta V:3/14

kl Längelmäki

tl Korkeakoski

om. Eino Kivimäki, mv, os. Pomarkku

Kivikautisia irtolöytöjä

Satak. M. 7123 tuura

Satak. M. 7124 kirves

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet on löytänyt "talollinen Iisakki Korkeakoski Längelmäen kylästä Noormarkusta kahden kyynärän syvyydestä ojaa luodessaan peltoonsa v. 1870".

Korkeakosken talo on lähellä Honkakosken ja Längelmäen rajaa n. 7 km Pomarkun kirkosta ENE. Se on korkeahkolla hiekkaisella mäellä pienen ojan eteläpuolella. Mäen pohjoisrinteet samoin kuin ojan varret ovat peltoa.

Löytösyvyys viittaa siihen, että löytöpaikka on alhaalla ojan lähellä (ehkä juuri tämän ojan kohdalla), ja esineet siis joutuneet aikoinaan veteen. Seudulla on asuinpaikaksikin sopivaa maastoa, mm talon luona, mutta mitään ei löytynyt.

POMARKKU

Kujansuu

peruskartta 1144 08 B
koordinaatit (talo): $x = 6849\ 34$, $y = 562\ 15$
pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski
tl Kujansuu
om.

Kivikautinen irtolöytö

Hämeen M. 1281:12 kirves

POMARKKU

Kujansuu

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt tilallinen Ilmari Kujansuu vanhasta pellostasta 1928.

Kujansuun talo on Honkakoskelta Kankaanpään Leppäruhkan kylään vievän tien varressa joen pohjoispuolella aivan pitäjien rajalla. Löytöpaikka on mahdollisesti talon eteläpuolella oleva hiekkainen pelto. Asuinpaikan merkkejä ei seudulla näkynyt.

4
POMARKKU

Sahi

peruskartta 1144 08 B

koordinaatit (talo): x = 6848 56, y = 562 45

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Sahi

om. Martti Sahi mv, os. Honkakoski

Kivikautinen irtolöytö

Satakunnan M. 7128 taltta

POMARKKU

Sahi

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt Juho Sahi peltoa perkatessaan 1908 ja museoon se on tullut A. Vinterin välityksellä.

Sahin talo on Honkakoskenjoen eteläpuolella Honkakosken rautatiesillasta n. 3 km kaakkoon lähellä Kankaanpään Leppäruhkan rajaa. Löytöpaikaksi oletettiin talon vieressä olevaa perunamaata. Paikka on hiekkaista tasaista peltoa.

peruskartta 1144 08 B
koordinaatit ruutu 47/62
pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Vähätalo

om. Arvo Vähätalo mv, os. Honkakoski

Kivikautinen irtolöytö

Satakunnan M. 7288 taltta

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt talollinen Jussi Vähätalo 1890 kaiva-
essaan Hähköönjärven ("Hähkyänjärven") laskuojaa.

Hähköönjärvi on soistunut metsäjärvi n. 3 km Honkakosken
rautatiesillasta SSE. Siitä laskee oja kaakkoon, Kynäs-
järveen, ja löytö on ilmeisesti tämän ojan kohdalta Vähä-
talon maalta.

Seutu on pääasiassa alavaa metsää ja niittymaata ja kysy-
myksessä on ilmeinen hajalöytö.

POMARKKU

Patokoski

peruskartta 1144 08 B

koordinaatit: $x = 6849\ 62$, $y = 561\ 25$, $z = 60$

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Vähätalo

om. Arvo Vähätalo mv, os. Honkakoski

Kivikautinen asuinpaikka merkitty peruskartalle

KM 17228 keramiikkaa

M. Huurteen inventointi 1966

- Valokuvat: 1. (f. 33165), asuinpaikka metsän keskellä. Kuvattu suvannon etelärannalta koilliseen.
2. (f. 33166), asuinpaikkaa kuvattu idästä.

Patokoski on Honkakoskenjoen rautatiesillasta n. 1 $\frac{1}{2}$ km SE, Pieni koski itse on perattu, sen alapuolella on suvanto. Asuinpaikka on suvannon ja siitä n. 80 m kaakkoon olevan pellon välillä, kosken pohjoispuolella olevassa metsässä, Sen ja kosken välistä menee sähkölinja.

Alue on etupäässä kuusta kasvavaa metsärinnettä, joka viettää SSW. Sen pohjoislaidassa on kalliota, josta koskeen päin on selvä terrassi. Tämä terrassi on kivikkoista soramaata, jolla on myös suuria kivenlohkareita. Asuinpaikka on terassilla n. 40 m NE suvannon rannasta joen suulta. Alueen laajuus on epävarma, pituus suunnassa NW-SE ehkä n. 50 m, leveys 20 m.

1930-luvulla olivat Juho ja Arvo Vähätalo kaivelleet paikalla ja löytäneet sieltä keramiikkaa, jota Arvo Vähätalo luovutti museolle. Mahdollisesti osa Myllytörmän (114409:2) ja Kamppikosken (114409:1) paikkojen yhteydessä mainituista esineistä on täältä. Paikalle kaivetuissa koekuopissa näkyi keramiikan muruja ym. Koskemattoman alueen laajuutta on vaikea sanoa, mutta kovin syvälle "kaivaukset" eivät liene ulottuneet.

33165

PATOKOSKEN ASUINPAIKKA METSÄN
KESKELLÄ, SÄHKÖLINJAN TOISELLA
PUOLELLA. KUVATTU SIVANNON ETELÄ-
RANNALTA KOILLISEEN.

33166

ASUINPAIKKAA KUVATTUNA IDÄSTÄ.
KAIVELUN JÄLKIÄ NÄKYVISSÄ.

POMARKKU

Patokoski

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi
1967 Rauhoitusmääräys n:o 374
1967 18.2. Rauhoitusmääräys kuitattu

POMARKKU

Laitila

peruskartta 1144 08 D

koordinaatit (talo): $x = 6847\ 18$, $y = 567\ 15$

pitäjänkartta V:3/15

kl Laitila

tl Laitila

om.

Kivikautinen irtolöytö

Hämeen M. 1205:2 "kivikuokka"

POMARKKU

Laitila

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt 1924 torppari Juho Karihuhta vanhaa peltoa muokatessaan Laitilan talon maalta 300 m päästä asuinhuoneesta, Riihiniemi-nimisestä pellostä.

Laitilan talo on Pomarkun kirkosta 14 km ENE, Honkakoskelta Laviaan vievän maantien varressa Tuunajärven ja Laitilan kylien rajalla. Sen eteläpuolelta virtaa entisen Tuunajärven kautta kulkeva Tieksänoja.

Koska Hämeen Museon esineitä puuttuu Kansallismuseon lappu-
luettelosta ei esineestä ollut inventoinnin aikaan tietoa
ja paikka jäi tarkemmin selvittämättä, mm Riihiniemen si-
jainti. Ojan varsilla on kyllä asuinpaikaksi sopivia rinne-
peltoja.

POMARKKU

Santikko

peruskartta 1144 08 D

koordinaatit

pitäjänkartta V:3/15

kl Laitila

tl

om.

Kivikautinen irtolöytö

Hämeen M. 1281:14 vasarakirveen kappale

POMARKKU

Santikko

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen löytänyt n. v. 1900 tilallinen Santikko uutta kivistä peltoa tehdessään puolen kyynärän syvyydestä. Pomarkku Laitilan kylä.

Paikka jäi selvittämättä, koska Hämeen/^{kaikki}Museon esineet eivät ole Kansallismuseon lappuluettelossa.

POMARKKU

Aappola

peruskartta 1144 08 D

koordinaatit (talo): x = 6846 98, y = 566 88

pitäjänkartta V:3/15

kl Laitila

tl Aappola

om.

Kivikautinen irtolöytö

Hämeen M. 1205:4 kirves

POMARKKU

Aappola

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt torpparinpoika Viliami Aappola vanhasta pellostä maan päältä 1922.

Löytö jäi selvittämättä, koska kaikki Hämeen Museon esineet eivät ole mukana Kansallismuseon lappuluettelossa. Aappolan talo on Pomarkun kirkosta n. 13 $\frac{1}{2}$ km ENE, Honkakoskelta Lavi-
aan vievän tien varressa. Varmaa ei ole, onko löytö sen
maalta.

POMARKKU

Uusituuna

peruskartta 1144 08 D

koordinaatit (talo): $x = 6847\ 44$, $y = 567\ 02$

pitäjänkartta V:3/15

kl Tuunajärvi

tl Uusituuna

om.

Kivikautisia irtolöytöjä

Satak. M. 7659 vasarakirveen kanta

Satak. M. 7660 tasatalta

POMARKKU

Uusituuna

M. Huurteen inventointi 1966

Esineet on löytänyt Sohvia Kauppi Uudentuunan peltoa raiva-
tessaan 1841.

Uusituuna on Pomarkun kirkosta n. 14 km ENE. Sen maat ovat
eri omistajilla. Löytöpaikkaa on mahdoton selvittää, talon
ympäristössäkin on asuinpaikaksi sopivaa maastoa, mutta löy-
töjä ei tunneta. Kaupin torppa, nykyisin nimeltään Korpi on
Uudentuunan talosta n. 1 km ENE, metsässä. Sieltä esineet
tuskin ovat. (Talo : $x = 6847\ 62$, $y = 568\ 30$).

Uudentuunan maat eivät ole ulottuneet Tuunajärven rantaan.

POMARKKU

Mäkituuna

peruskartta 1144 08 D

koordinaatit $x = 6847\ 40$, $y = 566\ 66$, $z = 60$

pitäjänkartta V:3/15

k1 Tuunajärvi

t1 Mäkituuna

om. Väinö Vanhatuuna, mv, os. Tuunajärvi

Kivikautinen asuinpaikka merkitty peruskartalle

KM 17233 kvartsia

POMARKKU

Mäkituuna

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33151). Kuvattu Vanhantuunan talon läheltä länteen. Tie kulkee entisen Tuunajärven pohjoisrantaan. Oikealla Mäkituuna. Löytöpelto keskellä, metsän reunassa.

Mäkituunan talo on Vanhantuunan talosta n. 300 m WNW, ja on sen entisellä maalla. Se on kuivatun Tuunajärven pohjoispuolella, peltoaukion luoteiskolkassa. Sen takana on kalliainen metsämäki, joka lounaassa ulottuu lähelle entistä rantaa, ja pelto on siellä kapea kieleke. Tästä kielekkeestä samoin kuin lähempää taloa löytyi kvartssia. Pelto on alavaa hiesumaata aivan vanhan rannan tuntumassa.

POMARKKU

MÄKITUUNA

33151

KUVA OTETTU VANHANTUUNAN TALON LÄ-
HELTÄ LÄNTEEN. ENTINEN TUUNAJÄRVI
VASEMMALLA METSÄN TAKANA, OIKEALLA
VALKEA MÄKITUUNA, LÖYTÖALUE TIEN
JA TALON VÄLILLÄ METSÄN LAIDASSA.

M. HUURRE 1966

POMARKKU

Mäkituuna

Paikkaa koskevia tietoja

1966	M. Huurteen inventointi	
1967	Rauhoitusmääräys n:o 387	
1967 16.2.	-"-	kuitattu

POMARKKU

Maijaniitty

peruskartta 1144 08 D

koordinaatit $x = 6847\ 59$, $y = 566\ 40$

pitäjänkartta V:3/14

kl Tuunajärvi

tl Mäkituuna

om. Väinö Vanhatuuna, mv, os. Tuunajärvi

Rautakautinen irtolöytö

Hämeen M. 1205:3 soikea tuluskivi

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt Martti Vanhatuuna 1909 vanhasta Maijaniitty nimisestä pellostä asuinhuoneesta $\frac{1}{2}$ km länteen päin Tuunajärven rannalta.

Maijaniityn pelto, entisiä Vanhantuunan maita, kuuluu nyt Mäkituunan tilaan. Se on kuivatun Tuunajärven pohjoisrannalla Vanhantuunan talosta n. $\frac{1}{2}$ km WNW, järven entistä rantaa kulkevan peltotien pohjoispuolella. Se on korkeahkon soraharjun eteläosassa oleva peltorinne, joka nyt on laitumena. Sen reunoilla on kalliota ja pellostä raivattuja kivikasoja.

POMARKKU

Ryssänkallio

peruskartta 1144 08 D

koordinaatit x = 6847 68, ~~55~~y = 565 98

pitäjänkartta V:3/14

kl Tuunajärvi

tl Vanhatuuna

om. Kosti Vanhatuuna, mv, os. Tuunajärvi

Kuoppa ("Ryssänhauta")

POMARKKU

Ryssänkallio

M. Huurteen inventointi 1966

Nykyisin kuivattuna oleva Tuunajärvi on Pomarkun kirkosta n. 13 km itäkoilliseen. Sen pohjoispuolella on Vanhantuunan talon maalla, talosta n. 1 km WNW, Niemenmaan talosta n. 700 m pohjoiseen Ryssänkallio. Kallion sekä pohjois- että eteläpuolella kulkee peltotie, sen itäosasta lähtee itään metsäinen soraharjanne. Tämän harjun pohjoisreunassa on kuoppa, jota nimitetään Ryssänhaudaksi. Se on kooltaan n. 3 x 1 x 0,75 m.

Kuopan pohjaa on kaiveltu ja siitä on löydetty hiiliä. Tarinan mukaan hauta on isonvihan ajalta.

<u>1. Kamppikoski</u>	kivik. asp.
<u>2. Myllytörmä</u>	" "
3. Honkakoski	suksi
<u>4. Kalliomäki</u>	kivik. asp.
5. Rajahalme	" il.

peruskartta 1144 09 A

koordinaatit $x = 6850\ 32$, $y = 560\ 48$, $z = 60$

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Vähätalo 3¹⁵

om. Arvo Vähätalo mv, os. Honkakoski

Kivikautinen asuinpaikka

KM 8055:11-14 kirves, kaksi talttaa, hioin

Satakunnan M. 7187a tuura

7188 puras

9279 taltta

9280 kiviase

13302-311 keramiikkaa, hioin, piitä, keihään
teelmä, kourutaltta, taltta

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33135). Kuvattu rinteeltä joen ja kylätien eteläpuolelta.

Kamppikosken pelto on Honkakosken joen pohjoisrannalla Myllytörmän asuinpaikasta n. 200 m ESE, joen yli vievästä sillasta n. 100 m pohjoiseen. Paikka on etelään ja lounaaseen viettävää rinnepeltoa, jonka laiteilla ja keskelläkin on siitä kerättyjä kiviä. Pellon keskellä on suuria maakiviä. Pelto on nyt laitumena.

Löydöt KM 8055:11-14 on Juho Vähätalo löytänyt Kamppikosken pellosta "yhdestä paikasta vanhaa peltoa muokatessa". Sieltä ovat ehkä peräisin myös Satakunnan Museossa olevat löydöt (7187a, 7188, 13302-11; Vähätalon pellosta; 9279, 9280 Yrjön talon uutta peltoa perkatessaan, Yrjön talo = Vähätalo). Samoin voivat täältä olla Hämeen Museon löydöt 1204:58-60 (Juho Vähätalo vanhasta pellosta). Kuitenkaan ei niistä löydöistä voi paikkaa varmuudella sanoa; ne voivat osaksi olla täältä, osaksi Myllytörmältä ja Patokoskelta.

Inventoitaessa pellon länsilaidalle metsän reunaan kaivetussa koekuopassa näkyi pieniä suomumaisia kvartsinsiruja ja palanutta luuta. Muut koekuopat jäivät tuloksettomiksi ja asuinpaikan laajuus siis selvittämättä.

POMARKKU

KAMPPIKOSKI

33135

HONKAKOSKI, VÄHÄNTALON KAMPPIKOSKEN
PELTO KUVATTU ETELÄSTÄ, HONKAKOSKENJOKI
VIRTAA KUVAN POIKKI PUUN KOHDALTA ← ←
PUNAISEN MERKIN KOHDALTA KOKKUCASTA
HIUKAN LOYTÖJÄ, ETUALALLA TIE HONKAKOSKELTA
KANKAANTÄÄN LEPPÄRUHKAAN.

M. HUURRE 1966

Paikkaa koskevia tietoja ym

- 1922 A. Vinter. Verif. 8055:11-14.##=##
- 1932 A. Äyräpään kaivauskertomus Myllytörmältä.
Top. arkisto.
- 1966 M. Huurteen inventointi
- 1967 Rauhoitusmääräys n:o 374
- 1967 18.2. Rauhoitusmääräys kuitattu.

peruskartta 1144 09 A

koordinaatit $x = 6850\ 45$, $y = 560\ 32$, $z = 60$

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Vähätalo

om. Arvo Vähätalo mv, os. Honkakoski

tl Ala-Anttila

om. Valter Anttila mv, os. Honkakoski

Kivikautinen asuinpaikka

KM 9489:1-3 kiviaseen paloja, keramiikkaa, luuta

9560:1-150 Äyräpään kaivaus 1932

9561:1-2 kourutaltoa, keramiikkaa

17228 keramiikkaa, kvartsia

? Satakunnan M.

13302-11 keramiikkaa, hioimen paloja, piitä, tasataltoa,
keihäänkärjen teelmä, kourutaltoa

? Hämeen M.

1204:58-60 kiviase, aseensa pala, kivi

? Hämeen M.

1487:22 keramiikkaa 2 kpl, hioimen paloja 4, aseensa
paloja 5 kpl.

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f 33134). Myllytörmän maastoa.

Vasemmalla tiheä metsä Vähätalon, harva metsä Anttilan. Oikealla kallio. Kuva otettu alueelta länteen, rautatietä kohti.

Myllytörmän kivikautinen asuinpaikka on Honkakosken joen pohjoisrannalla Vähätälöstä n. 400 m itään, rautatiesillasta n. 175 m SE. Kun sieltä talvella 1932 ajettiin tielle soraa, löysi Juho Vähätalo saviastianpaloja ym kivikautista asuinpaikkaa merkitseviä löytöjä (KM 9489). Seuraavana kesänä A. Äyräpää suoritti paikalla kaivauksen, jolloin tutkittiin 28 m² suuruinen alue (löydöt KM 9560). Juho Vähätalo luovutti Äyräpäälle myös löydöt KM 9561, jotka oli kesällä kerännyt. Satakunnan ja Hämeen Museoiden löydöistä on osa ehkä myös täältä, osa taas lienee Kampikosken ja Patokosken löytöpaikoilta. 1930-luvulla oli Juho Vähätalo veljensä Arvon kanssa suorittanut omin päin "kaivauksia" sekä Myllytörmällä että Patokoskella ja näin löytönyttä keramiikkaa Arvo Vähätalo luovutti inventoinnin yhteydessä Kansallismuseolle. Osa näistä saviastianpaloista (KM 17228) on merkitty P:llä ja on Patokoskelta, osa on ilman mitään merkintää ja kuulune Myllytörmän löytöihin ( ).

Paikka on joen rannassa kulkeva harju, joka kasvaa etupäässä kuusimetsää. Harjun länsipäässä on kallio ja muuallakin on kalliota näkyvissä. Pohjoispuolella on soinen notko.

Maaperä on kivikkoista soraa, jossa on isojakin kivenlohkareita. Joen puolella törmä on jyrkkä ja korkea, lounaassa kuitenkin loivempi ja siellä maaperä on hienoa hiekkaa.

Asuinpaikka on harjun pohjoisosassa kallion ja törmän välisellä tasanteella, jota pitkin Anttilan ja Vähäntalon raja kulkee suunnassa WNW-ESE. Suurin osa tasanteesta kuuluu Anttilalle, Vähäntalon osuus on joen puolella. Siellä on vielä näkyvissä pieni hiekkakuoppa, josta ensimmäiset löydöt tulivat ja jonka luona Äyräpään kaivausalue oli. Se on joesta rajaa pitkin n. 100 m ESE (joki tekee rautatien lähellä mutkan pohjoista kohti). Alueelle kaive- tuissa koekuopissa näkyi kvartssia, keramiikan muruja ja palanutta luuta. Pohjoispuolella asuinpaikkaa rajoittaa kallio ja harjun laki (sen pohjoisrinteellä eivät koekuopat tuottaneet tulosta), joen puolella taas törmä. Lännessä näyttää asuinpaikka alkavan n. 75 m itään joesta raja-aitaa pitkin. (lähempänä jokea olevissa hiekkakuopissa - maaperä on hienoa hiekkaa - näkyi tosin hiukan hiiltä, mutta ei muuta). Idässä ulottuu asuinpaikka ainakin tilojen rajalla olevan pienen kallion luo, jonka pohjoispuolelta tuli koekuopasta kvartssia. Asuinpaikan pituus olisi tämän mukaan n. 75 m ja leveys 20-30 m.

N. 200 m tästä ESE on Kampikosken pellolla myös asuinpaikka, mutta välillä näyttää koekuoppien perusteella olevan löydötön alue.

Kuten sanottu on aluetta aikoinaan kaiveiltu varsin laajalti ja koske- mattoman osan laajuutta on vaikea sanoa.

POMARKKU

MYLLYTÖRMÄ

33134

HONKAKOSKEN MYLLYTÖRMÄN
ASUINPAIKKAA KUVATTU IDÄSTÄ
LÄNTEEN. VASEMMALLA TIHEÄ METSÄ
YÄHÄNTALON MAATA, MUU OSA ANTTILAN.
OIKEALLA ALKAA KALLIO.

M. HOURE 1966

Paikkaa koskevia tietoja ym.

- 1932 Verif. 9489:1-3 Juho Vähätalon kirjeet 21/5 ja
27/5 sekä kysymyslehti
- 1932 A. Äyräpään kaivauskertomus top. arkisto
- 1966 M. Huurteen inventointi
- 1967 Rauhoitusmääräys n:o 374 (Arvo Vähätalo)
- 1967 Rauhoitusmääräys n:o 377 (Valter Anttila) *kuittaus
punnitus 197*
- 1967 18.2. Rauhoitusmääräys n:o 374 kuitattu (Arvo Vähätalo)

POMARKKU

Honkakoski

peruskartta 1144 09 A
koordinaatit $x = 6850\ 60$, $y = 560\ 12$
pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

Historiallisen ajan(?) hajaköytö

Satakunnan M. 16764 suksen kärki

M. Huurteen inventointi 1966

Kankaanpään uutta tietä tehtäessä oli tm Arvo Saine 1964 löytänyt joen pohjasta koskenkivien välistä suksen kappa-
leen, joka tuli Satakunnan museoon. U. Salo kävi paikkaa
katsomassa. Mitään uutta ei löydöstä inventoinnin yhteydes-
sä selvinnyt.

Salon kertomuksen yhteydessä olevasta kartasta on huomau-
tettava, että Vähäntalon kohdalle joen eteläpuolelle mer-
kitty kivikautinen asuinpaikka on ilmeinen väärinkäsitys.
Vähäntalon maalla oleva Myllytörmän asuinpaikka on joen
pohjoisrannalla rautatiestä itään.

POMARKKU

Honkakoski

Paikkaa koskevia tietoja

1964 U. Salon tarkastuskertomus, top. arkisto
1966 M. Huurteen inventointi

4
POMARKKU

Kalliomäki

peruskartta 1144 09 A

koordinaatit $x = 6850\ 74$, $y = 560\ 10$, $z = 60$

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Kalliomäki 1³⁹

om. Hemmi Kalliomäki mv, os. Honkakoski

Kivikautinen asuinpaikka

KM 17227: iskoksia

Satakunnan Museo 9278 kiviaseen kappale

POMARKKU

Kalliomäki

M. Huurteen inventointi 1966

Valokuva (f. 33149 - 50). Panoraama Honkakoskelta. (KS. ALA-ANTTILA)

Kallion eli Kalliomäen talo on Honkakoskenjoen pohjoisrannalla vanhan ja uuden maantien välillä. Talosta n. 200 m SE on kivikkojen ja kallioiden väliin raivattu peltoa. Maaperä on hiekkaa, rinne viettää etelään. Joen rantaan on matkaa n. 100 m, rannassa on kalliota.

Pelloilta löytyi kvartssia ja palanutta luuta. Eräs vanha mies muisteli sieltä aikoinaan löydetyn taltan kappaleen. Se on ehkä Satakunnan Museoon joutunut kiviaseen pala, jonka luettelon mukaan on löytänyt Artturi Kallio(mäki) Anttilan perunapellosta. Kalliomäki on näet aikoinaan ollut Anttilan torppa.

1966 oli pellon ja uuden maantien välillä TVL:n leirialue. Sen vaiheilla kerrottiin olevan rahaa kiven alla.

POMARKKU

Kalliomäki

Paikkaa koskevia tietoja

1966 M. Huurteen inventointi

1967 Rauhoitusmääräys n:o 376

POMARKKU

Rajahalme

peruskartta 1144 09 A

koordinaatit (talo): $x = 6852256$, $y = 560 35$

pitäjänkartta V:3/14

kl Honkakoski

tl Rajahalme

om. Esa Rajahalme os. Honkakoski

Kivikautinen irtolöytö

Satakunnan M. 7181 puras

POMARKKU

Rajahalme

M. Huurteen inventointi 1966

Esineen on löytänyt torppari Jaakko Rajahalme torppansa maalta.

Rajahalmeen paikka, entistä Anttilan maata, on aivan Kankaanpään rajalla, Honkakosken rautatiesillasta n. 2 km pohjoiseen, vanhalta maantieltä runsas 1 km luoteeseen.

Löytöpaikkaa ei tunneta. Se on ehkä talon etelä- ja kaakkoispuolella oleva pieni pelto. Asuinpaikkaa siinä tuskin on, vaikka maaston puolesta se ei aivan mahdotontakaan olisi.